שנה 39 מספר 1956
המחיר: 4.50 ל"י ט"ו אדר תשל"ה, 26.2.75

העולם הזה

השואה הכלכלית הגדולה ביותר בתולדות המדינה

אריה דולצ'ין - האחראי להפסדים

רסקו הסתבכה ב־655 מיליון ל"י בחו"ל

זכרונות ארץ־ישראל

מנחם בלכרוביץ ממטולה מספר על י״א באדר תר״פ (1920)

„כבר באותו בוקר נורא של הי״א באדר תר״פ ידעתי כי זהו יום מבשר רעות.

„ואמנם השמים היו מעוננים, גשם טיפטף ורוח סערה נשבה מכיוון הכינרת. פחדתי שירד מבול ורצתי אל הסככה

מנחם בלכרוביץ
יום מבשר רעות

להוציא את שימי הפרד, כדי שלא יירטב. הכנסתי את שימי הביתה וסוניה אשתי אמרה: „פרד בבית מזל ביט הוא". ואכן, באותו רגע נשמע שריקה מכיוון חלול. טענתי את הרובה ויצאתי בריצה. זו היתה דבויירה בתו של יצחוק, שחזרה מיסוד־המעלה והביאה ביצים מן הלול של נחמן זורקין, שהוא, יש לו הביצים הכי טובות בגליל. עשינו חביתה ואכלנו

אברשה הנוטר וגולינקין
באוהלי קידר

עם פיתה ולאבנה שלקחנו מאצל אחמד הבדואי ששומר על הג׳אמוסים.

„בצהרים שמענו כמה פיצוצים, ואני הרגשתי שמשהו נורא מתרחש. תיכף ומיד לקחתי את אברשה הנוטר ורצנו לאוהל של גולינקין. שם מצאנו את הילד שלו שלויימלה יושב ומפוצץ פארונקל. תפשתי אותו באוזן והכנסתי לו שתי סטירות, שיילמד לקח. ואז הגיע זלמנסון בריצה ולא יכול לפתוח את הפה מחמת שהיה מתנשם ומתנשף. לבסוף שאלנו:

זלמנסון מגיע בריצה
כלב נבח — מי לא ירא?

,זלמנסון, מה קרה?' והוא נרגע וסיפר שהלך לקנות בדים בצפת, אצל אהרון העיוור, ובדרך חזרה על יד הכפר אבו־

(המשך בעמ׳ 3 טור 4)

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד״ר מלכיאל זוארץ ז״ל
ממשיכי דרכו יבל״א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

ר. לק.: ש. עם ס. נ. מ. כן ולא ע. מא. ו־ב.

אין ל. א. • יש ה. ל. • א.ש.פ. לא פ.

צוות מיוחד של ZOO הארץ, שעמל כל הלילה, הצליח לפענח את השדר הראשון ולהלן הידיעה במלואה:

(ר)בין (לק)יסינג׳ר: (ש)לום עם (ס)אדאת (נ)שיא (מ)צרים כן ולא (ע)רבויות (מא)רה״ב (ו־ב)ריה״מ.

פרשננו מוסיף שכוונת השדר היא זאת:

רבין מודיע לקיסינג׳ר חד־משמעית שהוא בעד ונגד (כן ולא) שלום עם סאדאת, אך בעד שלום (כן) עם סאדאת ונגד (לא) ערבויות מהמעצמות, אבל עם השלום לא יהיה כן (כן) מצהיר רבין שבמקרה כזה (ולא) ידרוש ערבויות.

עד לשעה זו לא הצליח הצוות המיוחד לפענח סופית את השדר השני ובינתיים נמצאות בדיון הגירסאות הבאות:

א. אין ל.א. — 1. אין לא, יש רק יש (כלומר — נעמוד בתוקף על זכויותינו) 2. אין לא, יש כן (יש הסכמה ישראלית/מצרית/אמריקאית) 3. אין לוי אשכול (לוי אשכול נפטר) 4. אין לחץ אמריקאי (יש לחץ אמריקאי).

ב. יש ה.ל. — 1. יש הל בקפה (משהו מתבשל בקדירה המדינית) 2. יש הלוויה לאשכול (ראה סעיף א.3.) 3. יש התקדמות להסדר (המצב בקפאון גמור).

ג. א.ש.פ. לא פ. — 1. אש״פ לא פלסתינאי (אין פלסתינאים) 2. אש״פ לא פארטנר (לא נדבר) 3. אם שמעון פרס לא פרס (זהירות — דיין) 4. אבא של פנחס לא פילל (זהירות — ספיר).

בימים ההם — בזמן הזה אחת ולתמיד

המלך אחשוורוש (הוא־הוא הנשיא פורד) ירום הודו (אינדירה גאנדי) יושב על ספת־מלכותו (היא העולם החופשי) ולפתע מבקש ממלכתו ושתי (היא־היא אנציו סילסבואו, מפקד כוח החירום של האו״ם) לבוא ולהתפשט בפני הסריסים (כלומר האו״ם־שמום). ושתי־סילסבואו מסרבת לבוא, כי כוח החירום בא מתי שלא צריכים אותו ואינו בא כשצריכים אותו (מוסר השכל). אחשוורוש מאיים על הסריסים (או״ם־שמום) בשרביטו (סמל לדטאנט).

אחר־כך הנשיא פורד־אחשוורוש מחפש מלכה (ידיד־אמת) אחרת. באות המון־המון בחורות יפות (כלומר — יש להן נפט) עם המון אמביציה (אנרגיה), אך הנשיא־מלך בוחר דווקא את אסתר (היא

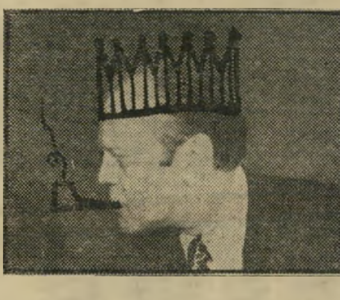

גולדה), כי לאחרות אומנם יש נפט (יופי חיצוני) אבל הצדק (הסוס — ראה להלן) איתנו. (עוד מוסר השכל). מאחור זורחת השמש (התקווה).

ובינתיים... מורדכי היהודי (הוא־הוא נצח־ישראל, כי הוא לא משקר) יושב בשער (הדלת לעולם „הנאור"). לפתע מגיחים מן החשיכה (האידאולוגיה הקומוניסטית) בינתן (יורם ביכונסקי) ותרש (עובדי ה־

תחזוקה) ואיתם חתול שחור (סימבול ליפי הנפש) ומדברים ביניהם איך להשמיד את העולם החופשי (ספת־המלכות) ואיך לעשות אנרכיה (שואה, שישה מיליונים, מצדה וכו׳). מורדכי־נצח פונה לקוראים/מאזינים/צופים ואומר „עם אויבי (האוייבים) אסתדר בעצמי, אבל מה יהיה עם אלה?" ומצביע על ביכונסקי־בינתן ותרש־עובדי התחזוקה. (מוסר השכל 3 פלוס אזהרה).

פתאום בא המן (שהוא כמובן קיסינג׳ר) וכולם משתחווים לו (כולל יגאל אלון ויצחק רבין) חוץ ממורדכי־נצח־ישראל. קיסינג׳ר־המן מתרגז וחושב בליבו (לב השינאה היהודית העצמית) „אם כך — אחסלהו בשיטת השלבים שלי" (מוסר השכל 4, אזהרה 2). באופק זורח חצי סהר שחור (הוא־הוא איומי ההשמדה).

אבל אז אחשוורוש חולם בלילה חלומות (שהם התבונה האנושית) ומכריח את קיסינג׳ר־המן להוליך את מורדכי־נצח־ישראל על גבי הסוס (שהוא הצדק, כאמור לעיל). הסוס מבסוט ומודיע ש„מעולם לא היה לי רוכב טוב יותר" (גם כן מוסר־השכל).

בקיצור — בסוף תולים את המן־קיסינג׳ר ואת עשרת בניו (אנטיוכוס הרשע, פרעה, אורי אבנרי, עראפאת, חמלינצקי, עמוס קינן, טיטוס, ברז׳נייב, קוסיגין, קדאפי, פייצל, אבו־באקר, אבו־דאבי, בנימין הלוי ואחרים) על עמודי התליה (מגדלי הקידוח של הנפט) שהם הכינו ליהודים (סמל לחירות

האדם). חרבונה (שהוא כמובן ג׳קסון) מושך להמן־קיסינג׳ר ברגל (פשיטת הרגל של מדיניות ההפשרה). נצח וגולדה (מורדכי ואסתר) מתחבקים, בינתן ותרש וגם החתול השחור בוכים ומבויישים. פורד צוהל. הסוס מחייך. והכל־הכל ללא מילים.

סוף.

הצדק לנצח.

הארץ

ממישנתו של מייסדו

בפני שיבעה תקום !

ד"ר זוארץ
(לאחר ביקור בבלומפילד)

דבר המערכת

יהודי מנוחין? – גוי מנוחין!

השבוע נקלעה לאוזננו מעל גלי האתר (ונאה שמם שהפכו לסם מרדים בעוונותינו להרדימנו בפני הסכנות) קול נגינתו של אותו מנוחין, שכל קשר בינו לבין שמו הפרטי הוא מקרי בהחלט. ואכן כמי שניגן על משולש בנערותו, הבחנתי מיד, כי נגינתו אינה עוד כשהיתה ורבו בה הזיופים והחריקות הצורמניות. בקיצור, אינו עוד אמן מן המעלה הראשונה כפי שהיה בזמנו.

ואם יבואו ויזרקו בפנינו והרי אמן הכינור הוא. נענה: „מנגן בכינור?" — מה הרבותא. כינור, מהו כינור? כל כולו כלי קטן מעץ שמשקלו אינו עולה על שני קילו בערך, וכל תינוק של בית רבן מתקינו לצווארו ופורט עליו. הבה ונראה את אותו מנוחין מצלצל בצ'לו!

שכבר מצינו, שכל מנגני הצ'לו שהוא כלי הראוי להתכבד, בעל צורה ומשקל, אוהבי ישראל המה. קזאלס, רוסטופוביץ ורובינשטין. ללמדך — אדם קטן מנגן בכלי קטן, ענק הרוח — בצ'לו ופסנתר.

ואם מכאן נקיש כי כל הכנרים היהודיים שונאי ישראל המה, הרי שטעות בידינו. שישנם כנרים גדולים, כדן כנר או ד"ר צבי ישראל כנר. שאהבתם לעמם אינה מעבירתם על דעתם כאותו הנ"ל, ויש לראותם כמנגני צ'לו.

„כי עץ השדה יתן צ'לו" אמרו חכמינו — „והארץ יבולה". ולנו לא יבולע, אף שיש במילים אלה במקורם הפולני יותר מקורטוב של חריפות.

בלי טובות, בלי ערבויות

הרעיון של ברית בין ישראל לארה"ב הוא מעניין כשלעצמו. אך אל לנו להחפז וליטול סיכונים על עצמנו. וכי לא די לנו צרותינו שלנו מבית, שנלך לערוב לגבולותיה של מדינה רחוקה מעבר לים?

מה לנו ולסיכסוכיה, שנתלית היא בצבאנו להיות לעול על צווארו, להושיעה מיד מלוכסני-העיניים מאסיה ומיד המוז'יקים הרוסים.

תמיכה כלכלית, סיוע חוץ, מגבית — ניחא. אך אל לנו להיגרר להרפתקה זו, שלא נטבול רגלינו בביצות הדרוסין. שטובים לאדם ע"ז צרות מבית ולא צרה אחת מן הרחוב.

בש"ם מ. ציאורדי

יוסף הגלילי

(קנון)

לגליל, ליד תל-חי
גיבור יוסף הלך,
בעד עמנו בעד ארצנו
גיבור יוסף טרח.
דרך הרים דרך גבעות

רץ לגאול את שמו — אחי
לאמור אלינו כך:
לכו בעקבותי!

בכל עיתון ובכל נאום
תשבחו אותי,
כי הלכתי והתיישבתי
למען עתידי.
יום אחד אני חרשתי,

ושישה ישבתי במזנון נון נון
נונונונון,
נתתי ראיון
לאיש מן העיתון.

זהירות נחשים

זהירות!

הוא שוב הולך לעשות לנו את זה, הממזר הדיפלומאטי.

הוא שוב מחבל במאמצינו הכנים למצוא הסדר צודק ובר־קיימא.

הוא שוב מביא לנו הסדר ביניים.

אבל אותנו לא מסדרים. אנחנו נחכה לו בסיבוב. הוא עוד ימעד. אם לא בהסדר הזה, אז בהסדר הבא, או בזה שיבוא אחריו. אנחנו עוד נחשוף את שרלטנותו. עוד נקרע את המסווה מעל פניו. עוד נאמר: „אמרנו לכם!"

כי אנחנו חזקים, אמיצים, רודפי שלום. ויש לנו טנקים ואלקטרוניקה ובטחון־עצמי בשביל להגשים את השלום, ואנחנו תמיד נשמח להראות לכולם מי שולט כאן בעניינים.

אותנו הוא לא יביא לז'נבה. בז'נבה יש רק שועלים. ואנחנו הרי אריות.

רק שילחו לנו תחתונים וגופיות.

ZOO הארץ חושף

בורות בקרב הבורים

הבורות המשתוללת גרמה אף לנו למנות כתב מיוחד לענייני בורות שיסקר מדי שבוע בשבוע את מצב הבורות בשוק וידווח לקוראינו על המצב הנורא. הפעם שלחנו את הכתב המיוחד לענייני בורות דן בורון לחקור את מצב הבורות בכנרת. הנה דיווחו:

בבוקר אחד השבוע פסעתי בעקבות רועה שחילל בחלילו והוביל את עדר דגי הבורי שלו אל מי המירעה שלהם מול עין־גב. ביקשתי מן הרועה רשות לשוחח מעט עם הדגים, לראות האומנם מוכנים הם לחיים, האומנם יודעים הם את המתרחש בארץ ובעולם, מה הם יודעים על תולדות העם היהודי ועל הציונות.

„מה ההבדל בין שמן לשמך?" שאלתי אותם.

שתיקה.

„מה הם שלושת האיכרים של הרמב"ם?"

אף אחד אינו יודע.

„מי היתה השבת הירוקה?" „מי ניצח במלחמת הבורים?"

גם את זה לא ידע דג.

נורא, חשבתי לעצמי, ואלו דגי־המחר שלנו, דור ההמשך של הדגים, הדגים שנאכל מחר.

וכיצד נאכל אותם והם בורים שכאלו?

מערכת "ZOO הארץ" העבירה את מימצאי הכתב המיוחד למכון „בור"י" לחקר דעת־דגים ובשבוע הבא אנו מקווים לפרסם, לראשונה בארץ, את מימצאי המכון על בורות הדגים בכנרת בהשוואה לבורות הדגים בים התיכון ובכלל.

להתראות.

(זכרונות א"י — המשך)

סומסום נבח עליו הכלב של מוסטפה אבו־ג'ילדה, שהוא מסוכן וחולה כלבת, ומרוב בהלה רץ עד החצבאני בלי להביט אחורה.

„הזמנו את זלמנסון לאכול ולפתע נשמע צריחה מכיוון כפר גלעדי. ,זהו' אמרתי לעצמי, וטענתי את הרובה. ואז הופיעה מאשה, בתו של לייזרון (שהיה נקרא כך מחמת שהיה נמוך קומה — להבדיל מלייזרם הגדול — והוא סיפור בפני עצמו, שכן מזה שנתיים שאינו חי

לייזרם ולייזרון
השילוש הקדוש

עם עדה אשתו ויש אומרים שהוא לן אצל ריבה שמנגנת בפיאנו) והיתה כולה נרגשת. התברר שצילה, העז השחורה של לייזרון, כרעה ללדת. תיכף עשינו קונסוליום ושלחנו את ציריקער בעגלה להביא את רחמימוב הוטרינאר מטבריה. ואז ישבנו לאכול ארוחת ערב, כי השמש

קצינים צרפתים וטרומפלדור
טובל'ה, מות בעד ארצנו!

שקעה. פתאום נכנסו כמה בדואים מחאלסה ושאלו אם יש כאן צרפתים. אמרתי שאין אבל שינסו בתל־חי. הם נפרדו לשלום והלכו ורפאל, הכלב הצהוב שלנו, חטף קוץ ברגל כשנבח עליהם. כל הלילה ישבנו להוציא לו את הקוץ והוא יילל ובכה ולא נתן לישון."

זה היה מנחם בלכרוביץ' ממטולה שסיפר על עלילות הי"א באדר.

מה חדש בפלילים?

והפעם בנושא: מי גנב את עמוד הכותרת?

בעיתונים מצאנו שמישהו גנב (אולי לקח, אולי סחב) עמוד־כותרת (ולא של עיתון) ממוזיאון הארץ.

דווקא עמוד כותרת יפה וגדול, שוקל אולי הרבה קילו.

אז פתחנו בחקירה (כי אולי גם יתנו פרס) ודבר אחד בטוח כבר גילינו — מי לא גנב את עמוד הכותרת הזה. להלן הרשימה:

שר הביטחון הקודם.
מצביא מערכת סיני.
הרמטכ"ל הרביעי של צה"ל.
חבר־כנסת בעל־רטיה.
מרצה פופולארי באוניברסיטה דתית.
משה דיין.
דיין משה.
מ. דיין.
וכו' וכו' וכו' וכו'.

תשקיף

ההסתדרות והמעסיקים יתמרדו נגד המסים

צפוי שיתוף־פעולה בין המעסיקים להסתדרות נגד המיסים החדשים, שהטילה הממשלה.

המעסיקים כבר הודיעו כי יחלו בפיטורים המוניים ביגלל המס החדש על השכר, וההסתדרות מצידה תפתח במאבק להעלאת השכר ותשלום תוספת־יוקר מלאה. שני הגורמים ילחצו גם על נציגיהם בכנסת לעשות הכל כדי לטרפד את הצעות־החוק שתוגשנה לכנסת, כדי לאשר את הטלת המיסים החדשים.

מוקם „מיטבח" חדש

גוף מדיני חדש, אשר תפקידו יהיה לשמש במקום „המיטבח של גולדה," עומד לקום בימים אלה עלידי ראש הממשלה יצחק רבין. בגוף יהיו חברים חמישה אנשים, כאשר שניים נוספים יוזמנו רק במידה שיידון נושא שלו הם יכולים לתרום.

החמישה הקבועים יהיו: ראש־הממשלה יצחק רבין, שר־הביטחון שמעון פרס, שר־החוץ יגאל אלון, שר־האוצר יהושע רבינוביץ ומזכ"ל מיפלגת העבודה, מאיר זרמי. השניים שיוזמנו באופן בלתי־קבוע יהיו שר־המישפטים חיים צדוק, ומנכ"ל קופת־חולים אשר ידלין.

אלמוגי: בכל זאת שר

ראש־הממשלה יצחק רבין יחדש את נסיונותיו להחזיר לממשלה את ראש־עיריית חיפה, יוסף אלמוגי.

רבין מתכוון להמתין שבועות אחדים, ואז לגרום לכך שהמיפלגה תדרוש ממנו לצרף את אלמוגי לממשלה. המיפלגה תדרוש ממחוז חיפה לבקש מאלמוגי להצטרף לממשלה. אלמוגי יקבל אז תיק כלכלי, כפי הנראה את תיק המיסחר־והתעשייה בו מחזיק היום חיים בר־לב, ויפרוש מכהונת ראש־העירייה.

אידי אמין בתל־אביב

סרט־הענק הדוקומנטרי על אידי אמין, שהיכה גלים בצרפת, נרכש על־ידי „סירטי שפירא" ויוקרן בתל־אביב, כנראה בקולנוע „צפון".

זהו סיכון מיסחרי ניכר, בגלל אופיו המיוחד של הסרט שבו נראה שליט אוגנדה, בין השאר, כשהוא מפקד על צבאו בתרגיל „לכיבוש רמת־הגולן מידי הישראלים," וכו הוא מחווה את דעתו על מנהיגי ישראל. סרט חשוב קודם שנרכש על־ידי „סירטי שפירא," „מור" („יותר"), נאסר בשעתו להצגה בישראל למרות שנחשב כאבן־דרך בוויכוח על הסמים.

ספיר חוזר - יוצא למאבק

מייד עם שובו של פינחס ספיר ארצה, ביום הרביעי, הוא ייגש לאירגון כל כוחות תומכיו למערכה על הקמת חטיבת מפא"י במיפלגת העבודה. ספיר לא יירתע מן העימות עם שר־האוצר, יהושע רבינוביץ, המתנגד חריפות להקמתה של חטיבת מפא"י.

בפגישה שנערכה לפני עשרה ימים, ערב נסיעתו של ספיר לחו"ל, בין ראשי מפא"י, סוכם כי תינתן שהות לביטול כל החטיבות, ואם לא ייתכן הדבר — יתכנסו ראשי מפא"י לדיון מחודש. ספיר אימץ את הצעת אבן, שקבע את הכלל לגבי החטיבות: אפס או שלוש.

מק"י מגנה את פעיל

על־אף הדיבורים על הכוונה לאחד את שני מרכיבי מוקד — מק"י ותכלת־אדום — במיפלגה אחת, הולכים ומחריפים היחסים ביניהם.

המכה האחרונה: הודעה רישמית חריפה מטעם מק"י, המגנה יום־עיון שנערך בחסות ועד־בוזוניה על בעיית פלסטין וועידת ז'נבה. אחד הדוברים הראשיים ביום־עיון זה היה מאיר פעיל, נציג מוקד בכנסת וראש תכלת־אדום.

המחסום המעשי הוא דרישת אנשי תכלת־אדום לכך שבמיפלגה המשותפת יהיה מישקל שווה לכל קול, בעוד שמק"י תובעת אולטימאטיבית לשריין עבורה 40% מן המקומות בוועידת מוקד.

רובינשטיין עוזר לספיר?

עסקני העבודה טוענים שהמאבק שמנהל פרופסור אמנון רובינשטיין ואחרים נגד ההלוואה הממלכתית למיפלגות מסייע, בעקיפין להמשך שליטת מחנה פינחס ספיר על מיפלגת העבודה.

כיום תלוייה מיפלגת העבודה לחלוטין במוסדות הכלכליים של ההסתדרות, הנשלטים על־ידי תומכי ספיר. המילווה הממלכתי למיפלגות מכוון לשחרר את המיפלגה מתלות כזו, ולהעניק עצמאות לקבוצת רבינוביץ־רבין־ברעם. רבינוביץ אף אמר בשיחה עם אברהם גבלבר, מאחדות־העבודה, כי מטרת המילווה לשחרר את המיפלגה מ־מצנאטים.

מיפנה בחקירת רצח רחל הלר

מיפנה חשוב אירע השבוע בחקירת רצח החיילת רחל הלר. צוות חוקרי המישטרה גילה עובדות חדשות, בין השאר בקשר לכך שרחל נבעלה סמוך למותה.

בעיקבות גילוי זה ואחרים פיתחה המישטרה תיאוריה חדשה, לפיה חזרה רחל לתל־אביב בליל הרצח, ישר לדירתו של יורם ביכונסקי, הוממה שם במכשיר־עץ כבד ורק אחר־כך נרצחה, לא על־ידי ביכונסקי.

המישטרה הטילה איפול מלא על החשדות החדשים שלה.

תואר עו"ד ישלל מהרצוג

תואר עורך־הדין, אותו נושא אלוף (מיל.) חיים („ויויאן") הרצוג, יישלל ממנו כאשר יקבל הרצוג את המינוי כראש מישלחת ישראל לאו"ם.

על־פי תקנון לישכת עורכי־הדין, לא יכול ישראלי הנושא בתפקיד דיפלומטי בחו"ל להמשיך לשאת בתואר עורך־דין, ולמרות ניסיונותיו של הרצוג לבטל את רוע הגזירה, החליטה הלישכה לשלול ממנו תואר זה כל זמן שיכהן בתפקידו החדש.

בינתיים החל הרצוג להתכונן לנסיעתו לניו־יורק, ולעסוק באיוש צוות הפקידות שילוו אותו, מאחר שהוא החליט לא להשתמש בפקידות ששירתו את קודמו, יוסף תקוע.

מאזן בל"ל: 40 מיליארד לירות

בחוגים פינאנסיים מנסים לנחש כמה יהיה היקף המאזן של בנק לאומי לשנת 1974. הבנק יפרסם את מאזנו ב־5 במארס. הניחושים נערכים על סמך הגידול שחל במאזן בנק הפועלים, שהגיע השנה להיקף של 28 מיליארד לירות, גידול של 77%.

אם יגדל מאזן בל"ל בהיקף דומה, הוא יגיע ל־40 מיליארד לירות לפחות. מאזן בל"ל לשנת 1973 היה 25 מיליארד.

הכבד הקפוא הוזל

יבואני הכבד הקפוא הסכימו לספוג חלק מן הרווחים ולהוריד את מחיר הכבד הקפוא לקראת הפסח, מ־17 ל־16.5 לירות הקילו לצרכן. הכבד נמצא בכמויות מוגבלות, ומכירתו הופסקה כדי לצבור מלאי לחג.

השבוע החל מישרד־המיסחר־והתעשייה לשווק לסיטונאים בשר רומני מעולה במחיר של 11 לירות לקילו (עם עצמות). המחיר של בשר קפוא לצרכן הוא 18 עד 22 לירות לקילו. טיבו המשובח של הבשר הרומני מעלה את האפשרות שהקצבים יפשירו אותו, וימכרוהו כבשר טרי במחיר כפול.

הממשלה הוציאה לשוק גם בשר בלי עצמות מברזיל ומאורוגוואי, במחיר של 16.5 לירות הקילו לצרכן. מצפים למישלוחים נוספים של בשר מאמריקה הדרומית, בגלל המלאי הזעום של בשר במחסנים.

ועידת ז'נבה נעלמה מתקציב מישרד־החוץ

תקציב מישרד־החוץ לשנת 1975, שהוגש לכנסת, אינו כולל כל הקצבה לוועידת־ז'נבה.

התקציב לשנה הקודמת, 1974, כלל הקצבה של 2.5 מיליון לירות לוועידת ז'נבה, בסעיף „הוצאות שאינן חוזרות." נראה שמישרד־החוץ אינו מאמין כי תתקיים השנה ועידת־השלום, למרות שכל הגורמים הנוגעים בדבר קובעים בביטחון שהיא תתקיים עוד השנה.

יצאנית התלוננה שנתנה שוחד

במשך למעלה משנה ניהלה מישטרת מחוז תל־אביב חקירה סביב תלונה של יצאנית תל־אביבית, שהאשימה בלש המדור המרכזי בקבלת שוחד. האשה טענה שמסרה לשוטר מתנות יקרות־ערך, מעילים וכסף, כדי שלא יעצור אותה.

החפצים הועברו, לטענתה, דרך בית־קפה ליד שפת־הים של תל־אביב. לפי גירסתה מסרו גם יצאניות אחרות מתנות לאנשי־המישטרה, כדי שהם לא יפריעו להן בעבודתן. כשעצרה היצאנית למרות המתנות שחילקה, הגישה תלונה למישטרה. מהמישטרה נמסר ליצאנית שהעניין נחקר, ונמצאה שהתלונה אינה נכונה, ולכן יוגש נגדה כתב־אישום.

רב־שיח

יתקיים ביום חמישי 27.2.1975,
בשעה 8.00 בערב
בבית פבזנר, רחוב פבזנר 54, חיפה.

ישתתפו:

תגריד אבו־רחמה
(ועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטת חיפה)

אורי אבנרי	נתן ילין־מור
לטיף דורי	ח"כ מאיר פעיל
דוד חנין	ד"ר אמיל תומא

כמה פולי-קפה קלוי עושים קפה נמס טוב?

נחש וזכה בטיסה לברזיל,* מולדת הקפה.

■כמה פולי קפה קלוי מייצרים צנצנת אחת של קפה נמס ליבר ?

כ-1600 ? כ-2700 ? כ-4800 ?

סמן בתלוש המצורף את התשובה הנראית לך מבין 3 המספרים המופיעים כאן. צרף אליה מדבקה חיצונית של צנצנת קפה "מומנטו" של ליבר ושלח במעטפה אל ליבר ת.ד. 33150 ת"א.

אם הצלחת בניחוש יש לך סיכוי לזכות באחד הפרסים של ליבר:

פרס ראשון ענק:

טיסה לברזיל - ארץ הסמבה, הגופים והקפה ועוד 100 מערכות לקפה של "לפיד".

המבצע יימשך עד ה-31.3.75.

בחבר השופטים: נציגי חב' "ליבר". וחב' פרסום א. אריאלי.

(ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי החברות הנ"ל).

כל המרבה לשלוח מגדיל את סיכוייו לזכות.

שתה קפה ליבר וטוס לברזיל.

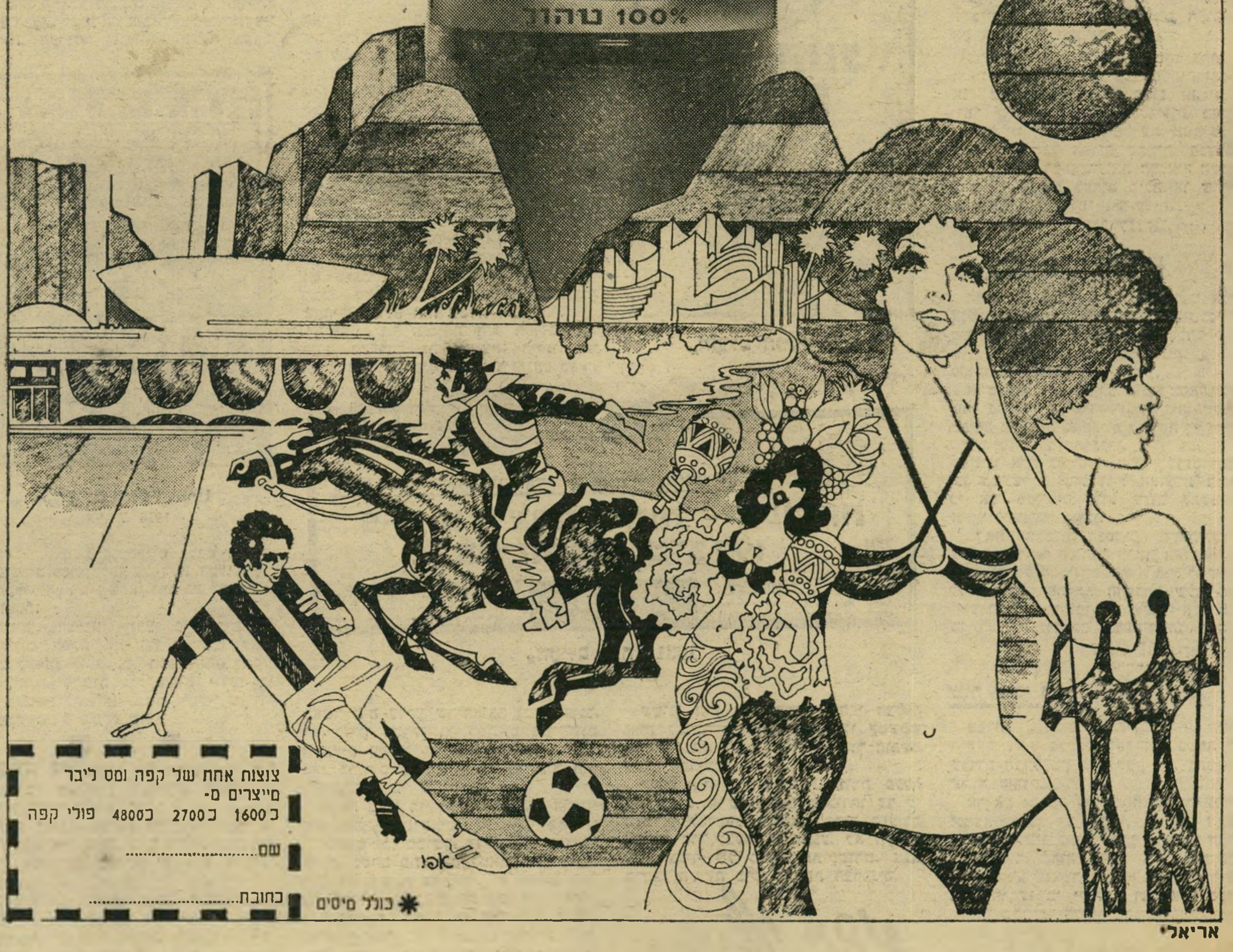

צנצנת אחת של קפה נמס ליבר מייצרים מ-

□1600 □2700 □4800 פולי קפה

שם..........................

כתובת..........................

✱ כולל מיסים

אריאלי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בך אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה לספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר.

הבעייה היא ישנה, ועמדנו עליה פעמים רבות במדור זה. מה לעשות כאשר העיתונות הכללית מגלה בקול־תרועה גילויים מרעישים — שהעולם הזה גילה אותם זמן רב לפני כן?

האם לשתוק מתוך ענווה וצניעות, ולשמוח על כך שגילויינו מכים גלים ועושים את שלהם, גם כאשר המגלים החדשים אינם טורחים להזכיר ממי הע־תיקו את הדברים? או להזכיר לציבור מי גילה את הדברים, בדרך כלל תוך עמל רב והסתכנות מישפטית?

אני סבור כי הדרך השניה עדיפה, עם כל צדדיה הבלתי־נעימים. אנחנו זקוקים, בעבודתנו, לאשראי ציבורי ולתמיכה צי־בורית. העובדה שגילויים שלנו בעבר,

העולם הזה

שערוריית הביצורים בסיני

„העולם הזה" 1909
אפריל 1974

שנראו לא פעם פנטסטיים במבט ראשון, מתאשרים ומתקבלים על דעת הכל, חשו־בה כדי להבטיח אשראי ותמיכה לעבודתנו השוטפת.

חשוב שהציבור יידע כי רבים מן הגילויים האלה לא היו מגיעים לאור היום לעולם, לולא עסק העולם הזה בחקי־רות אלה. וחשוב שהקוראים יידעו כי לא פעם יכולים הם לעזור, למשל על־ידי אספקת מידע הידוע להם.

■ ■ ■

ברוח זו, משהו על ההיסטוריה של כמה מן הפרשות הגדולות המסעירות את הציבור בימים אלה:

הנה, למשל, פרשת השחיתות בעמידר — המכה עתה גלים. דרך טיפול העיתונות ויתר המוסדות בפרשה זו הוא אופייני ביותר.

הפירסומים הראשונים על הלוואות ב־כספי עמידר, שניתנו לעיריית תל־אביב באמצעות המלווה־בריבית ראובן שמיע, פורסמו במדור הכלכלי („אתה והלירה") של העולם הזה 1919 ביוני 1974. מייד לאחר הפירסום פנה שר־האוצר יהושע רבינוביץ, שענייני עיריית תל־אביב יקרים לו מסיבות טיבעיות, וביקש מחברי המערך בעירייה לבדוק אם יש אמת בפירסום. כאשר הומצא לו פרוטוקול ועדת־הכספים של עיריית תל־אביב, שתוכנו פורסם כאן, והמוכיח כי אכן כספי עמידר הוע־ברו לעיריית תל־אביב באמצעות מתווכי כספים, הורה שר־האוצר לפתוח בחקירה.

גם חקירה זו ייתכן והיתה עוברת בשקט, לולא המשכנו לטפל בנושא וגילינו את פרשת הניכויים שניכה גיזבר עמידר מכספי העובדים עבור רכישת תעודות מילווה ביטחון, ותחת זאת הפקיד את הכספים בריבית נאה לעצמו.

הפירסום עורר סערת־רוחות בין אלפי העובדים שדרשו את הכסף, וכאן כבר לא יכלה הנהלת עמידר להשתיק את הפרשה, והיא הגיעה למישטרה ולעיתו־נות. כל יתר העיתונים העזו לטפל בנושא רק לאחר שהיו בטוחים כי קיימת חקירה מישטרתית. התמדת הפירסומים בהעולם הזה, שכללו פניות ליושב־ראש מועצת המנהלים של עמידר, צבי אלדורטי, ל־מסור את הפרשה למישטרה, הוכיחה את עצמה. הפירסומים בכל העיתונים כיום הם היבול של חקירה ממושכת ועקשנית של העולם הזה.

משהו דומה קורה גם להסתערות הכללית על העלמות־המס והתעשרות המעטים. כיום מנסה כל עיתון לקחת חלק בהתקפות על מישטר השחיתות, המאפשר העלמות־מס שיטתיות. גם נושא זה הפך נחלת־רבים בעיקר בגלל החריש הממושך שחורש העולם הזה בשדה זה.

כימעט שנה תמימה היה העולם הזה בודד במערכה זו, שחיציה הופנו נגד צמרת השילטון במדינה, ונגד פינחס ספיר, כאשר היה עדיין שר־האוצר וכוחו עימו. לא רבים זוכרים כי כמה מעכברי־העט היוצאים עכשיו למערכה נגד ספיר, נח־באו בחורים מוגנים היטב, כל עוד היה בשילטון.

קיימת מעין חוקיות: הראשונים החוש־פים ומעלים נושאים נמצאים במיעוט ומותקפים זמן ממושך, עד שכולם שונאים אותם. כשהם מתמידים במאבק, הם מוכי־חים את צידקת דבריהם. אז עולים הכל על העגלה, ולוקחים לעצמם את תהילת נביאי־האמת. ואילו נביאי־האמת האמי־תיים, הרואים כי מלאכתם נעשית עתה בידי אחרים, פונים לעבר מלאכה חדשה, ושוב נכפשים ונרדפים על דבריהם.

כך זה בחיים המדיניים, וכך זה גם בשטח גילוי השחיתות.

כיום, כאשר תזכירו של העיתונאי ברוך נאדל על העלמות מס־ההכנסה הפך בן־בית בכל כלי התקשורת, מי יזכור כי העולם הזה עשה עבודה חלוצית בגילוי שערוריות אלה — כפי שנאדל עצמו מזכיר בפה מלא, בניגוד לרוב עמיתיו?

צופי־הטלוויזיה נדהמו לשמוע שלא רק נאדל, אלא גם איש מימסדי כמו רואה־החשבון דן בבלי סבור כי העלמות המס הגיעו בשנה האחרונה לשמונה מיליארד ל"י. אולם בבלי גילה דעה זו כבר מעל עמודי שבועון זה, עוד בספטמבר 1974. הפירסום הראשון והמקיף של ההשתמטות ממס־ההכנסה של היהלומנים היה אף הוא בשבועון זה, באוגוסט 1974 (העולם הזה 1927). הפירסום המקיף והראשון של העלמות־הענק בקו בר־לב היו בשבועון זה עוד באפריל 1974 (העולם הזה 1909).

אין דברים אלה באים לגרוע כהוא־זה מחשיבות העבודה שעושה ברוך נאדל. תזכירו גורם כיום למיקוד תשומת־לב הציבור בתופעה שנחשפה משך שנים בשבועון זה. הוא ייזכר כציון־דרך בתול־דות המאבק נגד השחיתות המימסדית, המעשירה מעטים על־חשבון הרבים.

■ ■ ■

ביום השלישי שעבר הופיעה ידיעה בעיתונות: „עובד מישרד התיקשורת — לדין על העדרות. נחשד בביצוע עבודות פרטיות בשעות־העבודה." כעבור כמה שעות הופיע גליון העולם הזה ובו הדו"ח של זאב יפת, שעקב במשך שבוע אחרי מנהל־העבודה בשרות תיקוני הטלפונים, גילה שהוא עובד בעבודה פרטית.

שני המיקרים הם אחד. אחרי שסיימנו את עבודת־הבילוש, שהיתה כולה ביוז־מתנו, פנינו אל קצין־הביטחון הראשי של מישרד־התיקשורת, כדי לקבל תגובה.

השוד הנוצץ

„העולם הזה" 1927
אוגוסט 1974

אתה והלירה

אחד מרואי־החשבון הגדולים במדינה מאשים:

4-5 מיליארד לירות - העלמות מס־הכנסה ב־1973

בשנת 1973 מתכנן שר־האוצר יהושע רבינוביץ' לגבות מס־הכנסה בסך 11 מיליארד לירות לערך. אך סכום אדיר זה יגיע למדינה פחות ממה שנחוץ לה

מאחר שסכום אדיר של כשליש התל"ג אינו נרשם בספרים כלשהם, לא יעזור מס־הערך המוסף אותו מציע האוצר כפיתרון, שכן המס מבוסס על רישומי

„העולם הזה" 1931
ספטמבר 1974

עשינו זאת תוך היסוס, שהרי הדלפה אחת לעובד היתה מאפשרת לו לטשטש את העקבות, למשל על־ידי סידור חופשה לעצמו בדיעבד.

אולם הנהלת מישרד־התיקשורת פעלה בלי דופי. האיש הושעה מעבודתו עד ל־העמדתו למישפט. הובטח לפתוח בפעולה נמרצת כדי לבער את הנגע, לא רק ב־אותו סניף של מישרד־התיקשורת, אלא ברחבי השרות כולו, לטובת הצרכנים.

שלך תמיד

מכתבים

מדינה לבנטינית

אשר לטכנאי־הדואר (העולם הזה 1954), קלעתם למטרה. במקום שמנהלי־עבודה יפגינו דוגמה אישית, הם עצמם עוסקים בעסקים פרטיים בשעות העבודה שלהם.

מובן שחלק מהטכנאים הפשוטים נוהג כפי שנוהגים הבוסים שלו. השירות מי־דרדר. אלפי אנשים הממתינים לתיקון הטלפון שלהם סובלים שבועות ארוכים, בהיותם נתונים לחסדי הטכנאים. באיזה־שהוא מקום חייבים להפסיק את תופעת הריקבון המאפיינות מדינה לבנטינית.

זהבה בן־יהודה, תל־אביב

מוקד המחדל

לרגע חששתי שגם אתם תיתפסו להיס־טריה המפוברקת, האוסרת לפשפש במעשי עובדים שאינם עובדים, גם כאשר ציבור קטן של עובדים „מושחתים" מטיל את צילו על המוני עובדים הגונים. לשימחתי נוכחתי לדעת כי טעיתי (העולם הזה 1954).

רק כאשר עובדים ימלאו תפקידם ב־נאמנות, יוכלו במצפון נקי לדרוש הטבות ותוספות, כיאה לאנשי־עמל אמיתיים. בי־נתיים, יחסי־העבודה בארץ מעוותים.

הכל דורשים מן המדינה דרישות בלתי־פוסקות ומופרזות, אינם מוכנים לעשות למענה דבר, בחיי היום־יום, בהגשת שי־רותים אלמנטריים ובנושאים נוספים.

זהו מוקד המחדל הפוגע כה קשה במ־דינה.

אורי לייטברג, תל־אביב

דיעה ישראלית אחרת

אני חייל המשרת בנח"ל, ועל־אף ה־סתירות הכרוכות בשירותי שם מבחינה אידיאית (שירות למען פיתוח מקום ה־מעבב בעד השלום, כגון היאחזות־נח"ל), הנני יכול להגיד שרק שם אני יכול למצוא עדיין שמורת־טבע של ערכים חיוביים, בצד אותם השליליים האוכלים את צה"ל ואת המדינה כולה.

ברכותי הלבביות על פירסום החוברת דיעה ישראלית אחרת (העולם הזה 1954). אני בדיעה כי דברים מסוג זה, ועוד יותר פירסום בעיתונות לדיעות מחנה־השלום יש לו חשיבות מכרעת, והוא עולה בהרבה על כל הפגנה סתמית, הנערכת על־ידי קבוצה העושה את הפגנתה השבו־עית כדי לנסות לסחוט מילה או שתיים עליה מעל גבי דפי העיתונות.

דני לנדאו, כפר־סבא

לעג להסברה הישראלית

המשך מעשי־התועבה של גירוש אלפי אנשים בפיתחת־רפיח והרס מישכניהם, מטעיהם וסתימת בארות־המים שלהם לשם שוד אדמותיהם, לשם התנחלות, מוכרח לקומם כל בעל־מצפון בארץ.

אי־מאבק, ולו אפילו ביטוי־מחאה כל־שהו נגד מעשה־שוד זוועתי כזה, משתף במידה מסויימת באחריות למעשה כל יהודי בארץ שאינו מוחה נגדו. ברור גם, לאור מעשינו אלה בפיתחה, בכפרי דרום־לבנון וכן במעשי הנישול וגזל האדמות בגדה, כי אנו מסייעים סיוע עצום לתעמולת אירגוני־הטרור נגדנו.

מראה חורבות הכפרים בדרום־לבנון, גירוש בידואי הפיתחה ושוד האדמות ה־מופיעים על מסכי הטלוויזיה בחו"ל, שמים ללעג ולקלס את כל ההסברה שלנו. אין ספק בדבר ה„תרומה" שמעשינו אלה תר־מו לשינוי תדמיתנו בדעת־הקהל בעולם.

חנה לוין, תל־אביב

שור אינו פר

במדור „אנשים" (העולם הזה 1954) הובאה דעת בלשנים, כי אין בשפה ה־עברית הבדל בין שור לבין פר, בהסתמך על המקורות.

אך אם נסתמך על המקורות, הרי נדייק ונמצא שאכן יש הבדל. במסכת ראש־השנה דף כ"ו כותב רש"י (בדיבור המת־חיל „שור שהוא פר"): „ושור בן־יומו קרוי שור, שנאמר (ויקרא כ"ב) ,שור או כשב או עז כי ייולד,' ופר אינו נקרא עד בן שלשיי," כלומר בהגיעו לגיל שלוש שנים.

אגב, הבחנה זו היא לגבי הקרבת קור־

מכתבים

בנות, וכן לגבי דיני ממונות. ועיין גם במסכת בבא־קמא דף ס"ה.

שלמה הלר, תל־אביב

● **העולם הזה** הפריך את הידיעה ה־מוטעית והנפוצה כאילו שור הוא פר מסורס. הקורא הלר צודק באבחנה על פי הגיל.

ושוב „מי אשם במחדל?"

אחרי הכל יכולה ועדת אגרנט להתגאות בניסוח מסקנותיה שפורסמו: במקום מילים פשוטות וברורות, אפפה את מסקנותיה בערפל כבד מלא רמזים, וכך נתנה לכל אחד את האפשרות לפרשן לפי השקפותיו הוא. והנה הצליח אהרון שמיר (ידיעות אחרונות מיום 7.2.75) לחדור מבעד הערפל ולהגיע לנקודת אור בהירה במסקנות הוועדה ולגלות מה הביא למחדל, ומי אשם בכך.

מדו"ח זה הוא למד שחוסר המשמעת בצה"ל גרם למחדל, ומחדל זה נמשך מאז שקמה המדינה!

זה שבמלחמת העצמאות הצטיינו דווקא „יחידות פרועות" נעולי סנדלים ובכאפיות סביב צווארם, זה היה רק מקרה, אבל בצבא סדיר צריכה לשלוט משמעת נוקשה. כמשמעת האנגלית. בולשיט (צואה של פר, כך מכנים האנגלים את המשמעת שמקנים לחייליהם) אך לא! לא! לא להשקפותיו של אהרון שמיר התכוונתי, אלא לצורת המשמעת שהוא מייעץ להנהיג בצה"ל, כדי לשבור את הטירון ולהפכו לאוטומט הממלא כל הוראה ללא כל ויכוח. תמיד מכופתר, מסופר ומגולח. הבולשיט הנהיג חדשים רבים של תרגילי סדר — אך לא תרגילי קרב. היו מקרים רבים במלחמת העולם השניה אשר חיילי יחידות שהופגזו, לא העיזו להתפזר ולתפוס מחסה, עד שמפקדם לא נתן את הפקודה, וכך נפלו רבים ביניהם וללא הצדקה. אך בולשיט זה מוצא חן בעיני רבים מאתנו, החייל משמש כשעיר לעזאזל ואפשר לשחרר את הגנרלים מכל אשמה.

יתכן מאוד שבתור עיתונאי, הצליח אהרון שמיר גם להגיע לק"מ 101 ולעשות השוואה בין החייל המצרי המנצח, לבין החייל הישראלי המנוצח.

המצרי — מכופתר, מסופר ומגולח. עומד דום בפני מפקדו, ואמיתו הישראלי? עם זקנקן ובלורית פרועה, חולצתו פתוחה וידיו בכיסיו כשהוא מדבר עם הממונה עליו! זהו! זהו! זהו הגורם למחדל...

דרך אגב; גם הגנרל גונן היה מחסידיו הנלהבים של הבולשיט...

במלחמת העולם השניה נפגשתי באיטליה עם צוות מחיל האוויר האנגלי שחזר מרומניה, לשם נשלח להדריך את הטייסים הסובייטיים. לשאלתי איך התרשמו מהצבא הסובייטי, ענו לי — „הם לוחמים מצויינים, אך חיילים גרועים".

מדוע? שאלתי.

„כי אין להם מנהגי שולחן"...

לעמדתם של האנגלים, אשר כבר בגן הילדים מתחילים לשיר את השיר המפורסם: כף, סכין ומזלג, לא התפלאתי, אבל שישראלים, אשר עברה עליהם תקופת „חומה ומגדל" ומלחמת העצמאות על כל יסוריה ומחדליה, שישראלים אלה יטילו דופי בחיילינו כי לא בלעו את הבולשיט ולא נהפכו לאוטומטים, אלא נישארו בעלי יוזמה אישית מצויינת ובעלי משמעת פנימית חזקה, זה מטיל עלי פחד. לאן זה מוביל אותנו?? על הממשלה להחליט מה עדיף לה, צבא לוחמים או חיילי בדיל??

חושבני שהממשלה אשר מינתה את ועדת אגרנט, טעתה טעות חמורה על שלא צירפה לוועדה גם רב.

בכנס בתי הכנסת שהתקיים בישראל, גילה הרב זאב סגל מארצות־הברית, שהמחדל שכה מרבים לדבר עליו, לא היה צבאי ואף לא מדיני כי אם רוחני־חינוכי. כי תחת לחנך את הנוער על ברכי המסורת ומורשתנו הגדולה, נתנו לצעירינו חינוך חילוני והוא שהיה בעוכרנו. (ידיעות אחרונות מיום 13.2.75).

אולי ימצא מישהו אשר יסביר לרב הניכבד שבארץ נימצאים קרוב לשתי רבבות צעירים בריאים וכשירים שחונכו על ברכי המסורת, אבל הם אינם הולכים לצבא, כי המסורת היהודית, אשר הרב סגל ואחרים, דוגלים בה, אוסרת עליהם ללחום ולהקריב את חייהם בעד מדינת ישראל!!

ש. אושרוביץ, רמת־גן

להלן לוח המחירים המוסכם ל־23.2.75 — 28.2 במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט של בית הקואופרציה הצרכנית וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

		לצרכן ל"י ק"ג
ירקות	עגבניות משובחות	3.40
	חצילים	3.35
	צנון	1.00
	גזר	1.55
	כרוב	1.05
	תפו"אד בתפזורת	1.55
	תפו"אד (אריזה 2 ק"ג)	1.90
	תפוא"ד חדשים	2.10
	בצל	2.00
	בצל ארוז	2.10
פירות	**תפוזים**	1.35
	אשכוליות	1.30
	לימונים	2.10
	בננות	3.45
	אגסים ספדונה 5.5	3.70
	אגסים ספדונה 5	2.95
	גרנד אלכסנדר מובחר 7	4.15
	גרנד אלכסנדר 6.5	3.80
	גרנד אלכסנדר 6.0	3.40
עופות	**פטם צעיר קפוא מוכן לבישול**	7.50
	תנועוף, טנא עוף, עוף מיוחד מעולה	10.50
	חזה הודו	16.00
דגים	כסיף	6.50
	בקלה (משקל הדג באריזה לא פחות מ־250 גרם ליחידה)	7.50
	בקלה פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם בין 200—300 גרם	7.50
	בקלה פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־360 גרם	8.80
	בקלה 250—150	6.50

משרד החקלאות

איך הציעה שדכנית ירושלמית את שרותיה לכוכבת־הקולנוע שלי וינטרס

■ ראש־הממשלה **יצחק רבין** ניראה לאחרונה כשהוא לוחץ על קפיץ בשעונו לעיתים מזומנות. למקורביו, שחששו כי ראש־הממשלה נתפש לטיק עצ־בני, הסביר רבין בגאווה כי הוא עונד שעון מדגם פולסאר, שכשלוחצים עליו הוא מאיר את השעה. עוד סיפר ראש־הממשלה, כי השעון ניקנה ב־חנות התכשיטים הניו־יורקית הנודעת טיפאני, ועונדים אותו גם **המלך חוסיין** מירדן ו־נשיא ארצות־הברית **ג׳ראלד פורד**.

■ ח״כ **מרדכי בן־פורת** התלונן, השבוע, בפני מדריך־הספורט של הקאונטרי קלאב, כי המישקולות המצויים באולם־הספורט קלים מדי. כששאל אותו המדריך היכן הוא מרים מישקולות כבדים יותר, השיב: „במרתף הכנסת.״

■ בעת דיון שהתקיים ב־וועדת רוזן, העוסקת בצימצו־מים בכוח־אדם במישרדי הממ־שלה, התנהל ויכוח נוקב בין שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** ובין שר־הקליטה **שלמה רוזן**, שניהם אנשי מפ״ם. שם־טוב תבע להקצות לו 450 תקנים לאחיות, ואילו רוזן הס־כים לאשר 100 תקנים בילבד. לבסוף אושרה למישרד־הברי־אות מיכסה של 150 תקנים, למרות עירעורו של השר־בלי־תיק **גידעון האוזנר**. הגיב על כך שר־הבריאות: „כשהם יזדקקו בעצמם לאחיות, והן לא תהיינה בנמצא, אני אזכיר להם כי התנגדו לאשר לי את המיכסה המינימלית שדרשתי.״

■ ח״כ **הילל זיידל** יצא ביום השישי האחרון לטייל ב־רחוב ברנדייס, שבו הוא גר. זיידל הבחין כי שני אנשי המישמר האזרחי, ששוטטו ב־רחוב, מוכרים לו. כשהתקרב אליהם התברר לו כי השומרים היו סגניו של ראש עיריית תל־אביב מסיעת ל״ע, **יצחק ארצי** ו**פריץ אוניקובסקי**.

■ בנשף־פורים שנערך ל־פצועי צה״ל במלון דניאל שב־הרצליה־פיתוח, אמר המנחה **מני פאר**: „מזל שדווקא ראש־הממשלה יצחק רבין הוא האיש שהכריז על שבע שנים רזות, ולא הרמטכ״ל **מוטה גור**.״ כשנשאל על־ידי אחד הפצועים מדוע, השיב מני כי קצב דיבורו של רבין הוא כל־כך איטי, שעד שהוא גומר את המישפט כבר חלפה שנה, וכך נותרו שש שנים בלבד. בדברי תשובתו אמר הרמטכ״ל, שנכח במקום, כי הוא פוחד לדבר, מאחר שאם ידבר לאט יצחק לו המנחה, ואם ידבר מהר, לא יבינו אותו הפצועים.

■ ראש עיריית תל־אביב **שלמה** („צ׳יצ׳ ״) **להט**, טרוד בבעיות מוניציפליות רבות, אך הבעייה העיקרית שלו, לדבריו היא כעת מה לעשות בכל עובדי־העירייה. „מאז שכולם חזרו לעבוד בעיריה, מסתבר כי אין די כיסאות כדי להושיב אותם,״ אמר במיפגש חברתי.

■ עוד סיפר צ׳יצ׳: „עובד עיריית תל־אביב עולה לאוטו־בוס. הכרטיסן מנקב בכרטיסו שני חורים. שואל האיש: ,למה שניים?׳ משיב לו הכרטיסן: ,השני בשביל הבלש שמאחו־ריך.׳״

■ כשנשאל ח״כ הליכוד הפרופסור **משה ארנס** מה דעתו על הפילוג במרכז החופ־שי, השיב: „הם מתכוננים ל־מבול, לכן החליטו ללכת זוגות זוגות.״

■ בראיון שנתן הפרופסור **דויד גרשון**, סיפר בין השאר כי במחקר ממושך שערך, גילה כי ויטמין E מעכב תהליכי הזדקנות, וכי יש לו התכונה להאריך חייהם של בעלי־חיים. אחד הנוכחים שאל את הפרו־פסור אם נכונה השמועה כאילו גם אלכוהול מעכב הליכי הז־דקנות. ענה הפרופסור: „אל־כוהול מונע הזדקנות, כי מי ששותה אותו באופן תדיר, מת בגיל צעיר.״

■ בתוכנית בירה ומצב־רוח בהנחייתו של **יענקל׳ה אגמון**, שהוקלטה השבוע, סי־פר אחד המרואיינים, הפרופסור לפיסיקה **פינחס אביבי**, כ־„דוגמה״ למחקר מדעי, על מח־קר כזה שנערך באוסטרליה, ו־עסק בחיי־המין של האשה ה־אוסטרלית. המחקר נערך על מידגם מייצג של 100 בני־אדם, נשים וגברים, ולעריכתו הוק־דשו 250 אלף דולר. „המסקנה החשובה והעקרונית ביותר ש־אליה הגיע המחקר,״ אמר אביבי, „היא שהסיכוי למצוא אשה שהיא בתולה, יורד ביחס ישר לעליית גילה של אותה אשה.״

■ סערה רבה התחוללה בעת שידור תוכנית הרדיו של גלי צה״ל, יתוש בראש, שחוד־שה אחרי חמש שנים. התוכנית, שהוקלטה בבית הלוחם שב־אפקה, בנוכחות פצועי צה״ל, הוריהם ונשותיהם, אמורה היי־תה להתנהל על מי־מנוחות. אולם ככל שהתרוקן בקבוק ה־וויסקי, שהיה מונח על שולחנם של המשתתפים **אורי זוהר**, **דידי מנוסי**, **שאול ביבר** ו**יואל שר**, כן הפכו דבריהם גסים יותר. לפתע קמה אמו הקשישה של אחד הפצועים וצעקה כי המשתתפים מבזים את הבית. אורי זוהר השיב לה בצעקה כי עליה להפסיק את הצביעות, ושאל אותה מתי חדלה לקיים יחסי־מין. תשובתו עוררה גלי־מחאה וסערת־רו־חות, ואנשים רבים דרשו להפ־סיק את המופע. מפקד גלי צה״ל, **מרדכי נאור**, שנכח במקום, נאלץ להתערב בניסיון להרגיע את הרוחות.

■ דידי מנוסי טען באותו מופע שיש בכניסה להסתדרות פס לבן, והסביר: „הדבר נעשה כדי שהפקידים המאחרים לע־בודה לא יתנגשו באלה היוצ־אים מוקדם.״ כשנשאל איזה תפריט היה מציע לרב **שלמה גורן**, השיב: „ניסים בתנור ברוטב עובדיה.״ כתפריט ל־**ניסים סרוסי** הציע דידי: „סטייק סנדו ברוטב לונדון.״

■ אורי זוהר גילה באותה הזדמנות מה משותף בין ברית־מילה לברית־המועצות: „בשני המקרים סובל האזרח הקטן.״

■ לאחר הסולחה שהת־קיימה אחרי מינוי מאמני ה־נבחרת הלאומית, בה נקבע כי **דויד שווייצר** יאמן את ניב־חרת ישראל, ואילו **עמנואל שפר** יאמן את ניבחרת הנוער, קיבל שווייצר מתנה ממעריציו: עט מתוצרת שפר.

■ שחקנית־הקולנוע האמ־ריקאית **שלי וינטרס**, ה־שוהה עתה בישראל לצורך גילום תפקיד בסירטו של **מנחם גולן**, יהלומים, העניקה ראיון למבקר־הקולנוע **יוסף שריק**. בעת הראיון, שנערך באולם־הקבלה של מלון בבית־לחם, שם שוהה צוות ההסרטה, נכחה במקום גם קבוצת ניצבים;

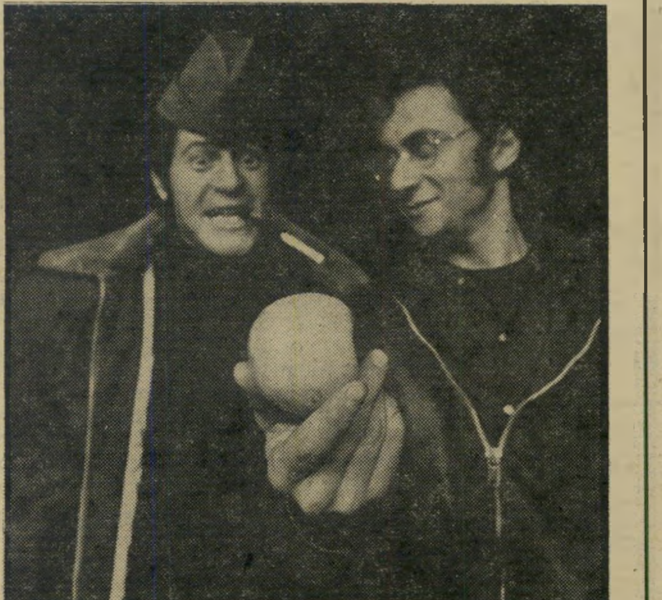

אבי פניני ומשה אוסם

שחקני החאן הירושלמי, ה־משתתפים בהצגה „מילכוד 22״, היו שותפים לפיתרון בעיית שהתעוררה, כשהסתבר כי במחזה 34 דמויות, אך רק תשעה שח־קנים בלהקה. השחקנים הציעו לבמאי לפתור את הבעייה ב־אינטרפטציה מייוחדת, הבנויית על מישחקי ילדים, כשהדמויות משחקות במילחמה וכל ילד ממלא לחילופין תפקידים שונים, כך ששום דמות אינה אחראית למעשה לתוצאות המילחמה.

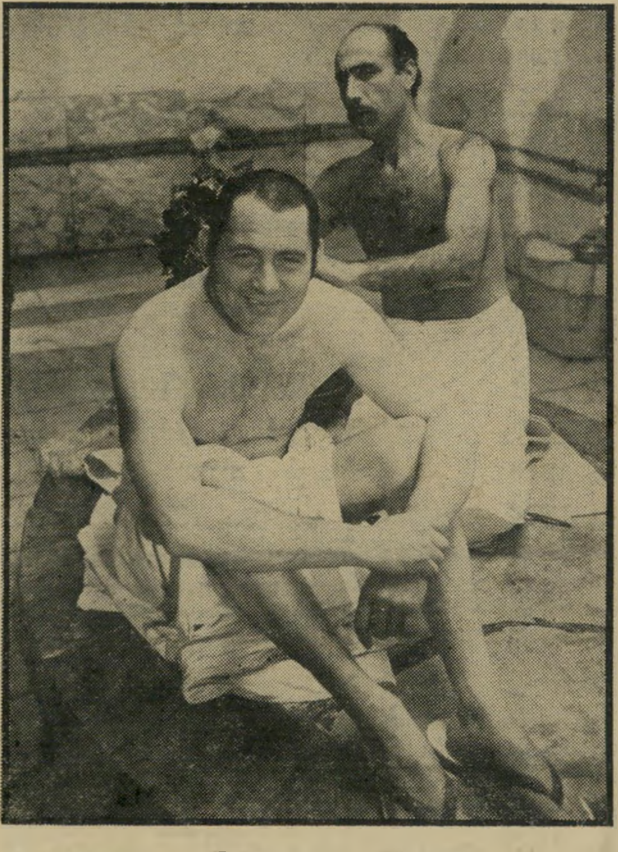

רוברט שו ויוסי שילוח

משתתפים ב־סרט „יהלו־מים״, כששילוח מגלם את דמות המדריך הערבי, העוזר לשודדי היהלומים להתמצא בנבכי העיר העתיקה בירושלים. באחת ה־סצינות, שצולמה בחמאם תורכי, ובה צולמו השניים, התלונן שו כי הוא חש בגבו. שילוח התנדב לעסות את גבו. הדבר מצא חן בעיני שו עד כדי כך, שהציע לבמאי מנחם גולן להכניס את סצי־נת־העיסוי לסרט, ומנחם גולן אכן קיבל רעיון זה וביצעו.

אנשים

ישראלים ממוצא אנגלו־סכסי, המגלמים תפקידי תיירים. הני־צבים התערבו בראיון באורח פעיל, הציגו לכוכבת שאלות אישיות לוחצות. לשאלתה של אחת הניצבות: „האם את נשו־אה?" השיבה שלי: „לא, אבל אני מוצאת לי ידידים בכל מקום שאליו אני באה כדי להשתתף בסרט. כעת אני מח־פשת לי אחד כזה כאן." ללא אומר ודברים שלפה האשה כר־טיס־ביקור מארנקה, והושיטה אותו לשחקנית. שלי וינטרס הציצה בכרטיס, ונדהמה. הני־צבת לא היתה אלא שדכנית ירושלמית ידועה, שהתנדבה בכך להעניק לכוכבת הבודדה משירותיה.

■ במכירה פומבית שהנחה, הציע בין השאר הקריין **דן כנר** בילוי עם עצמו למכירה. כנר, שהיה בטוח כי הצעתו תיקנה במחיר מכסימום על־ידי מעריצה, הביע את חששו כי המעריצה לא תהיה יפה. לתד־המתו ניקנה הבילוי עימו על־ידי מעריץ ממין זכר דווקא ש־שילם תמורת התענוג 1000 ל"י טבין־ותקילין. כנר החליט מייד שבמקום הבילוי הלילי שהב־טיח, יבלה איתו הקונה יום ב־רשות השידור.

מיכל אלמוג

„נערת־הגומי" המתקפלת לתוך מיז־וודה בהופעות קירקס ברחבי הארץ, ילידת־מארוקו (25) שגדלה בבית־שאן במישפחה של עשרה ילדים, הפכה סופרת־ילדים. החודש הופיע ספרה הראשון, „נערת גומי בקירקס", ובו היא מגלה שהתחילה בקאריירה שלה כאשר הופיע „הקיקסטרון" בבית־שאן, והמהפנט טומי דיבולו ביקש מתנדבת לתיפנוט. מיכל התנדבה, ביצעה תרגילים בהיותה מהופנטת, ומאז היא מופיעה בתרגילי־גמישות ובלהטוטים בערבי־קירקס בארץ.

חוה לוי

מלכת־היופי לשעבר של ישראל, חשתת־פה כדוגמנית בשבוע־האופנה. בעת שדיג־מנה בפני אחד הקניינים, גילה הלה התעניינות מופגנת לא רק בדגם כי אם גם בדוגמנית, הציע לה לנסוע לפאריס, לנהל את אחד הבוטיקים שלו. חווה קיבלה את ההצעה, ובימים אלה טסה לבירת צרפת. קודם לכן הספיקה להשתתף במסיבת־פורים, שנערכה בביתה של יועצת־היופי הראשית של „רבלון", זיוה תלם, שאיפרה את חווה, שהתחפשה לכבוד המאורע לנערה בת האוואי.

הורוסקופ

טלה
21 במרס - 20 באפריל

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ומתערערים, לא־מעט בעטייך. חוסר־שליטה במצב, איבוד עשתונות, או חוצפה שאינה במקומה, עלולים להביא אפילו לפיטורין; מחשבה על התוצאות תביא רק תועלת. בת טלה: אין ספק כי הוא באמת אוהב אותך, ואינו מעמיד פנים כפי שאת חושבת לפעמים, או כפי שנוהגות חברותיך לרנן. ביום א' תאבדי כסף.

שור
21 באפריל - 20 במאי

הבעיות המרכזיות שלך סובבות, השבוע, סביב שתי החלטות מרות שיהיה עליך לקבל: בענייני־כספים ובענייני אירגונים. זכור שאינך יכול לעשות את הכל בעצמך, ושמור על כוחותיך. זכור גם שמוטב לדחות את ההכרעה הפיננסית לשבוע הבא, לכל המוקדם. בת שור, פגישה בלתי־שכיחה מטרידה את מנוחתך. היא תידחק על־ידי אירו־עים שוטפים. ובכל זאת — זוהי התחלה של מיפנה לטובה בדרך־חייך.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

אם כי יש כל הסיכויים שתרצה לנצל את החופש החדש שלך, בעתיד הקרוב, אל תעשה זאת: גם הנסיעות מסוכנות השבוע לבני תאו־מים, וגם שינויי־הפתע טומנים בחובם כל מיני סכנות פסיכולוגיות. כדאי, לעומת זאת, להכיר אנשים חדשים, ולהתעניין בתחומים חד־שים. בזהירות. עיסקה טובה מזומנת בדרכך — קחנה בידיך.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

הרגע שאתה מצפה לו יגיע השבוע, ותהיה לך הזדמנות לנצל אותו לטובתך. בתנאי שתשמור על צלילות־דעתך ועל כושר הניתוח שלך. בת סרטן — הפסיקי להתלהב מכל בחור חדש שאת פוגשת, ולהדביק לו את כל התכונות הטובות שאת רוצה למצוא. כדאי שתקבלי את הגבר שתפגשי השבוע כמות שהוא, ותחסכי לעצמך שברון לב. העולם לא נגדך.

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

שבוע שקט יחסית, שיאפשר לך לנוח מבחינה רגשית ולאגור כוח לקראת אתגרים גדולים שיוצבו לפניך בעתיד הקרוב ביותר. אתה יכול, אמנם, לפתוח במאמצים ולקצור הישגים נאים כבר עתה, אך מאחר שכושר שיפוטך רחוק משיאו טוב תעשה אם תימנע מנקיטת יוזמה.

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

שבוע מצויין אם תדעי לנצל אותו ואם לא תנטרלי את עצמך, מתוך דווקאיזם. הכוכבים מבשרים על פגישות־לב ועל הצלחות קטנות וגדולות. אתה יכול למצוא עצמך, לפתע, במצב חדש בו לא רצית. בדוק אותו שנית. אתה עלול לגלות משהו חדש ומעניין במיוחד.

מאזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

אתה נמצא שוב בנקודה שאתה שונא — אבל לה אתה זקוק כדי לפעול כמו בן־אדם: בקו־הגנה. תוקפים אותך חזק, וחזקה עליך שתדע כיצד לפעול כדי להשיב מלחמה־שערה, או למנוע את פני הרעה. בת מאז־ניים: חברה קנאית עלולה לקחת אותו ממך. אך אם הוא חשוב לך באמת — או אם חשוב לך לסדר אותה — תזכי בברנש חמוד. לבשי סגול.

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

העולם נראה השבוע, יותר מתמיד, שטוח ולא עגול: כאילו שום דבר לא יכול להשתנות. זוהי טעות, כל מה שחסר לך זה היכרויות חדשות, או עצתם של ידידים ותיקים אשר זנחת, כי הם הרפתקנים מדי לטעמך. עיסקה טובה תסתיים במסיבה, שתוזמנו אליה, בימי שבת או ראשון.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

זכית בהצלחה, ואתה עתיד לזכות בעוד כמה. זכור כי הדימיון וה־מקוריות חייבים לשמש נר לרגליך, הרבה יותר מן הזהירות וה־תיכנון הקפדני. עם זאת, אל תתעלם מדרישות הרגע ודאג לא לריב עם ידידיך ומתחריך. רכישות ציוד, או דברים הדרושים לעבודתך, כדאיים מאוד, השבוע, בת קשת: העדיפים הגבוה על הנמוך, הרזה על השמן. לבשי משהו המתאים לאופייך ולאו דווקא אופנתי.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

בתחילת השבוע שב בשקט. השתדל לצבור מנוחה. בשבוע הבא תזדקק לכל כוחותיך הפיסיים והנפשיים. גם לך, בת גדי, כדאי השבוע להפסיק להתאמץ. בין כה וכה לא תראי עמל בטירחתך. יחד עם זאת כדי לכם, בני גדי, להתחיל לחסוך לשעת מצוקה. עתידכם צופן בחובו אושר.

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הרגעי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים, אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עלול להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או של קינאה מיקצו־עית. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו. העמידי מפנים של אי־איכפתיות.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

יהיה זה אחד השבועות הנעימים והמרתקים ביותר שידעת זה שנים. קשריך עם בן זוגך יתהדקו במהירות בגלל נסיעה משותפת, או בילוי משותף, שבסופם תמצאו את עצמכם מאושרים וקרובים זה אל זה יותר משהייתם אי־פעם. בקרב המשפחה יהיו ימי אמצע השבוע נעימים ומאושרים מאוד. בן דגים: השבוע אל תבזבז כספך.

מכתבים

לשטוף את העיניים

אני מוכרחה לציין שהיה מרענן ומהנה מאד לראות את הדור החדש של דוגמניות־האופנה הישראליות, כפי שמצא את ביטויו בשבוע־האופנה האחרון.

אומנם, כבודן של הדוגמניות הוותיקות במקומו מונח, אבל הרי תודו שטוב לפעמים לשטוף את העיניים בקולבים צעירים ומתחילים, שעדיין לא למדו את כל ה,פוילע־שטיק.׳

זמירה לזר, חיפה

פרס — במקום עונש

בסיפורכם על מאבקו של שר־החקלאות

שר־החקלאות אוזן
שר, לא דובר

במאפיות של השוקים (העולם הזה 1953) הייללתם ושיבחתם את השר אהרון אוזן על מילחמתו המוצלחת בפושטי־עורנו, וזה בהחלט מגיע לו מכל אזרחי ישראל, ואפילו בתוספת שלוש פעמים כיפאק־היי.

לכן, שבעתיים מפליאה העובדה שבמרכז הכתבה הופיעה דווקא תמונתו של דובר מישרד־החקלאות, ולא זו של השר האמיץ והכישרוני, אשר היה היוזם והרמטכ״ל של הניצחון המדהים. ייתכן אומנם ששר־החקלאות לא־כל־כך פוטוגני כמו הדובר שלו, אבל בהחלט לא מגיע לו עונש על כך.

מיקי רונגיל, הרצליה

● הפרס — ראה גלופה.

מישאל־עם לשלום

אני חושב שנכון יהיה, אם כל האירגונים שוחרי־השלום יתאחדו לשם פעולה נרחבת, יהודית־ערבית, למען מישאל־העם שאני מציע.

קריאה דחופה לשלום: עמי כל המדינות הנוגעות בדבר — ישראל, מצרים, סוריה, ירדן ולבנון — שונאים מילחמה, אוהבים את השלום ומתפללים לחיים של שלום ועבודה.

מנהיגיהן של כל המדינות הללו קיבלו את ההחלטה 242 כ„בסיס לשלום צודק ובר־קיימא.״ אך הם מסרבים להגשים את הסעיפים כולם, אלא במידה שימולאו תנאים מייוחדים. הם מדברים על שלום, ומתכוננים למילחמה.

לאן מוביל כל זה? מי יכריע?

האם המון העם, אשר בניו הם אלה שיישלחו לחזית — להילחם ולמות, או אלה שבשילטון באותן מדינות, אשר יישבו בבית ו„ינהלו את המילחמה״ ממקום בטוח.

אני מציע מישאל־עם חופשי בישראל (כולל השטחים שנכבשו על־ידי צבא־ההגנה לישראל), מצרים, סוריה, ירדן ולבנון, על־מנת לבחור בין מוראות המילחמה לבין חיי עמל ושלום, המבוססים על החלטת מועצת־הביטחון 242.

אז יישמע קולו של המון העם — קול השלום!

ד״ר שמעון שרשבסקי, ירושלים

משה הגדול — ויאסר נביאו

קיימת עובדה מדהימה שאיש עדיין לא הבחין בה: הדימיון המפתיע בין משה דיין ויאסר עראפאת.

שניהם אוהבים להופיע בתילבושת האופיינית והסימלית שלהם: יאסר בכפייה שחורה־לבנה, משקפיים ירוקים ונעלי־

שיא הנוחיות

ביצוע תשלומים בכל מקום, 24 שעות ביממה

שוב אינך צריך לבזבז זמן וכח
על המתנה מייגעת בתורים מתמשכים
בעת תשלום חשבונותיך השונים.

באמצעות השרות החדש
"שרות אשנב בנק הדואר"
תוכל לשלם כל תשלום כגון
חשמל, מים, טלפון,
מיסים שונים וכו׳ בצ׳ק אחד.

את התשלום תוכל לבצע
24 שעות ביממה
באמצעות משלוח חינם בדואר.
משוחרר מעמידה בתור
ומבלי להיות מוגבל למקום ולזמן.

חשב את סכום החשבונות שברצונך לשלם,
ורשום צ׳ק לזכות בנק הדואר
בגובה הסכום שקבלת.
מאחורי הצ׳ק הקפד לציין את כתובתך.

את הצ׳ק בצירוף כל החשבונות בשלמותם
הכנס למעטפה ללא בול ושלח לפי הכתובת:
"שרות אשנב בבנק הדואר" ירושלים 91999.

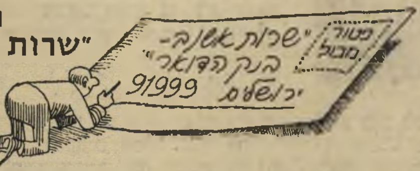

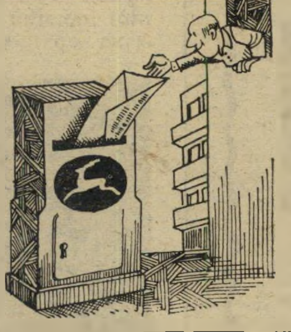

אנו נבצע את הוראותיך ונשלח לך אישור בהתאם.

אם ברצונך לקבל מידע נוסף והסברים על שרות אשנב בבנק הדואר פנה אלינו
בכתב או בטלפון ·בנק הדואר רח׳ צאלח־א־דין 1 ירושלים טל׳ 282411
תל־אביב טל׳ 621008 חיפה טל׳ 645353

אנו שמחים לעמוד לשרותך

בנק הדואר

הבנק הבטוח

אפנת „ניבה״ בשבוע האפנה

אפנת „ניבה״ קבלה בשבוע האפנה הזמנות ייצוא ב־.250.000$

סיכום ראשוני של ההזמנות שקבלה אפנת „ניבה״ בשבוע האפנה מורה על סך של —.250,000 $. הוזמנו חולצות ושמלות לנשים וחולצות לגברים.

ההזמנות באו מבתי אפנה גדולים בארה״ב, בגרמניה בקנדה ובאוסטרליה.

לדעת אנשי „ניבה״, נובעת הצלחתם בשבוע האפנה מן המאמץ שהשקיעה בחדשים האחרונים בפיתוח בדים, סריגים והדפסות בלעדיים ועיצוב דגמים ברמה גבוהה לנשים ולגברים ע״י צוות המעצבים: גדעון אוברזון מישראל, פאולו פריסקו מילנו, פרנק אוליביה מפריז ושרית מ־ישראל. להצלחה יוצאת דופן זכה „וואל״ שפותח ע״י מהנדסי „ניבה״ ונרשם כפטנט.

ל„ניבה״ יצאו מוניטין בקרב הקונים בעיצוב הדגמים, איכות הביצוע והספקה במועד. זו הסיבה שייצוא „ניבה״ נמצא בעליה מתמדת, ב־1971 —.580,000 $ ב־1972 —.960,000 $ וב־1974 יותר מ—.1,250,000 $. התחזית

בשמחה לא די!!

גם אור נחוץ לכל שמחה ונשף!

קנה פלש וצלם צלומים צבעוניים במסיבה ונשף בבית!

* מבחר מצלמות ואביזרים גדול.
* פיתוח ע״י המעבדות הטובות בארץ!
* צלומי פספורט — בן־רגע.

בימים שלישי סגור כל היום.

פוטו·ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

את מחפשת אושר בחיים?

ב„מטרימוניאל״ תמצאי את החסר לך

פני עוד היום ל„מטרימוניאל״.

„מטרימוניאל״, שמאי 23, ירושלים,
טלפון: 02—234334

מכתבים

חת־צוואורון ומכנסי־קיבוצניק שקיים.

שניהם נערי־שעשועים מזדקנים. נאמר כבר כי משה אוהב נשים, ויאסר — גברים. לא אמת. משה אוהב את משה, ויאסר — את יאסר. שניהם גם־יחד מאוהבים באמצעי־התיקשורת ובמצלמות־הטלוויזיה.

משה ויאסר מאמינים — זה ברבי, וזה במופתי. אך שניהם מתפללים בלשון אחת: „אלי שבשמיים, תן לי את הכותרת היומית שלי בעיתון.”

שניהם, כאשר אין להם מה לומר — אומרים זאת. שעתו הגדולה ביותר של יאסר היתה העצרת הכללית של האו״ם; שעתו הגדולה ביותר של משה — העצרת הכללית של נשות ויצ״ו.

שניהם סוציאליסטים דגולים. לכן, הם תמיד מוקפים: יאסר על־ידי לוחמים מסו־רים למען האומללים והמקופחים; משה — על־ידי מיליונרים אמריקאיים, אספני אר־כיאולוגיה ושאר „אלטע־זאכען.”

שניהם מוכנים לכל, ובלבד שיהפכו בני־אלמוות. בדיוק כמו השוטה היווני הקדמון הרוסטראטוס, אשר — לפי דבריו של החייל האמיץ שווייק — העלה באש את מיקדשה של האלה באפזוס, על־מנת לחרוט את שמו לנצח בעיתונים ובסיפרי־הלימוד.

שניהם רואים בעצמם סופרמנים כל־יכולים, אלי־מילחמה בלתי־מנוצחים. ואכן: יאסר גרם כבר מותם של ערבים רבים מאשר יהודים... (ראה „ספטמבר השחור” בירדן). משה גרם כבר מותם של יהודים רבים יותר מכפי שזוקף לזכותו יאסר... (ראה מילחמת יום־הכיפורים).

יאסר רוצה במדינה דו־לאומית של יהו־דים וערבים, כמו הציונים החלוצים רופין, כצנלסון, בובר ווייצמן בימי המנדאט. משה ירצה אותו דבר בדיוק, ברגע שתביא דרישה כזו במבוכה את יצחק רבין.

מדוע, בשם אלוהים, אין משה ויאסר מתאחדים יחד ומכריזים בחגיגיות: „גדול הוא משה, ויאסר נביאו.” האחד יוכל להיות ראש־ממשלה, והאחר שר־הביטחון שלו... או להיפך.

יוסף שריק, תל־אביב

חיסול הומני לכלבים

ברצוננו להגיב על הודעתו של סגן־ניצב אלכסנדר מוזס, ראש מחלקת בעלי־חיים במישטרת ישראל, בה הוא מוסר על כך שסיום הקריירה של כל כלב־מישטרה הוא במוסד־מחקר.

איזה עיוות־צדק וכללי מישחק הוגן לרע נאמן ומסור לאדם, אשר לאחר ששי־רת אדוניו במסירות, סופו הוא במעבדת מחקר שבה מנת־חלקו היא כאב וסבל.

אנו בטוחים שגישה מטריאליסטית ו־חסרת־רגש זו תעורר התנגדות מצד אוהבי־חיות ואנשים הומניטריים. אנו מרגישים שהמינימום שיכולים לבקש בעלי־כלבים המוסרים את כלביהם למטרה שהם מא־מינים בחשיבותה וביעילותה, הוא להעבירם לידי אגודת צער־בעלי־חיים, או להש־מידם בשיטה הומנית שאינה מלווה בסבל.

הילדה פרידשטיין,
יו״ר אגודת צער־בעלי־חיים, תל־אביב

חגיגות המיימונה

איזה דמיון מפליא בין קיטי ממן ה־יפהפייה בעמוד 43 של הגליון האחרון (העולם הזה 1955), ובין העלמה המשגעת קיטי מיימון בעמוד 41.

חביב קטן, רמת־גן

קיטי
מיימון, לא ממן

● הפעם לא טובות השתיים מן האחת. הגברת היא אותה גברת, ושמה הסופי הוא מיימון (**ראה תמונה**).

בין ייהוד לאיוד

התושבים העוזבים את העיירה קריית־שמונה הם עדות חיה, כיצד הפכה „תוכ־נית ייהוד הגליל” ל„תוכנית איוד הגליל.”

מרסל בריל, קריית־אתא

טעות לעולם צודקת

מעריב, 17.2.75

אליהו חן, רמת־גן

מלכת היופי הובאה לתחרות בארגז

הקהל הריע ממושכות למלכה הבלתי שיגרתית

הפתעה גדולה נכונה לצופי תח־רות מלכת היופי, כאשר לפתע, ממש ברגעי השיא של טכס הב־חירה, הובאה מלכת היופי להיכל בתוך... ארגז.

המנחה כבר החל לקרוא לבמה את המועמדות הסופיות, כאשר ניגש אליו מנהל הטכס ולחש דבר מה על אוזנו. לרגע עבר רחש של הפתעה בקהל, והמנ־חה פנה למיקרופון ואמר: „נמסר לי ברגע־זה כי מלכת היופי תגיע ברגעים אלה לבמה.” הקהל החל למחוא כפיים ואל הבמה הועלה ארגז עץ מסתורי שהעלה לשיא את המתח בקהל. המנחה נתן אות ושני גברים הסירו במהירות את מחסה הקרשים ואז נתגלתה לעיני כולם ליידי קריסטל במלוא יופיה. מחיאות כפיים וקריאות סוערות ליוו את המנחה כאשר ביקש לערוך את ההצבעה ואמנם לא היה ספק בדבר. ליידי קריסטל נבחרה למלכת היופי — פה אחד.

בקול נרגש הציג המנחה את המלכה החדשה: ליידי קריסטל, עולה מצרפת עו־סקת בשטח הכביסה מזה שנים רבות ובעלת נסיון ומוניטין רב. מידותיה אי־דיאליות 80×40×60.

תוכניותיה — כל תוכניות הכביסה ה־אפשריות.

למחרת הטכס פורסמו בכל העיתונים פרטים נוספים על מלכת היופי החדשה.

מכונת הכביסה ליידי קריסטל היא בעלת כל היתרונות: הרתחה עד 100 מעלות, ציפוי אמאייל משובח ועיצוב מרהיב עין. אוטומטית לחלוטין ונוחה בהפעלה. אין יתרון שאינו נמצא בליידי קריסטל — מכונת הכביסה הטובה והחסכונית מכולן — שנבחרה פה אחד גם למלכת היופי.

קרנית
מכון לעדשות מגע
עדשות
רכות וקשות
חוברת הסברה תשלח
לכל דורש. גורדון 31
ת״א, טלפון 238642

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב סלמה 30, יפו
טל. 827621

עונש מוות לנער בן 15

האם מוכרח משה מיזרחי להתאבד?

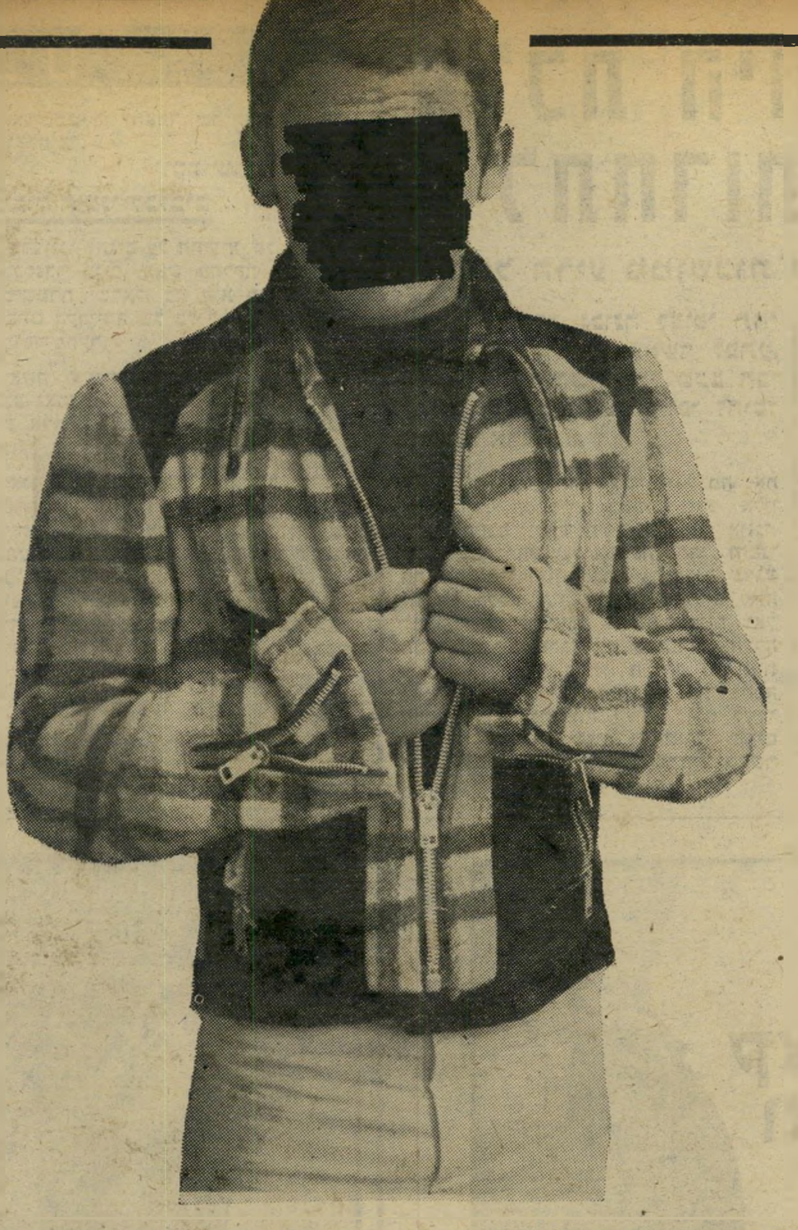

משה מזרחי הולך למות. הוא אינו חולה במחלה ממארת. אין הוא יוצא לחרף את נפשו בקרב מסוכן. אין לו אויבים המבקשים את דמו. הוא בסך הכל נער בן 15, עבריין צעיר משכונת שבזי בתל־אביב ההולך לקראת מותו בצעדים איטיים אבל בטוחים.

בגיל 15 כבר חרצה החברה הישראלית את דינו. אין לו תקנה. אין אפשרות לשקמו. אין אמצעים וכלים כדי לנסות להחזירו למוטב ולהפכו לאזרח מועיל בחברה. הוא מקרה אבוד. החברה הישראלית, על כל מוסדות החינוך, הסעד והשיקום שלה, ניצבת מולו חסרת־אונים, ללא יכולת להושיט לו יד לעזרה, ולהצילו מהגורל שנגזר עליו.

בישראל, כמובן, לא קיים עונש־מוות. על אחת כמה וכמה שאין גוזרים פסקי־דין מוות לילדים ולנערים. אבל מה שעושה החברה הישראלית למשה מזרחי ולעוד מאות רבות של נערים במצבו, אינו שונה במהותו מעונש מוות. זה אפילו גרוע הרבה יותר.

כי עונש־המוות באותם מקומות בהם הוא מקובל, נפסק בערכאה משפטית הגבוהה ביותר לגבי הפשעים החמורים והנוראים ביותר. ואילו בישראל נדחף משה מזרחי אל מותו הקרוב מבלי שאיש חרץ את גזר־דינו לכך, מבלי שאיזו שהיא ערכאה תקבע כי זה העונש המגיע לו.

באחד הימים הבאים, בעוד חודש, בעוד שנה, אולי בעוד חמש שנים לכל המאוחר, תופיע ידיעה קטנה בכרוניקה הפלילית בעתונות. היא תספר בלשון עובדות יבשה על משה מזרחי שנרצח בכלא, או התאבד, או נורה בשעת בריחה. משרד־הסעד, שרות בתי־הסוהר או המישטרה, יקימו אז ועדות־חקירה לחקור את נסיבות מותו. אולי יקום אפילו מישהו שיתבע למנות שופט חוקר שיחקור את נסיבות המוות. בדיוק כפי שזה קרה בחצי תריסר מקרים דומים אחרים בהם נרצחו עבריינים צעירים או התאבדו במעצר ובמאסר בשנים האחרונות.

יהיו ודאי כאלה שיקומו ויתריעו על הנסיבות שהביאו למותו של משה מזרחי. מישהו ידבר על זה בכנסת. שניים שלושה מאמרי גינוי וביקורת יתפרסמו בעתונות. אבל עבור משה מזרחי זה יהיה מאוחר מדי. הוא יהיה מת.

בינתיים הוא עוד חי. אפשר להציל אותו. את כל הרעש, המהומה וקריאות האזעקה השמורים לשעה שלאחר־המוות, יש להקים ולזעוק עכשיו. בטרם יהיה מאוחר מדי להציל את משה מזרחי מעונש־המוות המצפה לו.

מצוד על הגגות

מכונית המישטרה נעצרה בחריקת בלמים ליד אחד הבתים הקטנים בסימטא הצרה בשכונת שבזי בתל־אביב. שלושה בלשים קפצו מתוך המכונית. חלפו על פני ישיש שישב בכניסה לבית ומיהרו לטפס במדרגות לקומה העליונה של הבניין. „מהר, הוא נמצא למעלה!” צעק אחד מהם.

הבלשים התפרצו אל הדירה. אבל משה מזרחי*) לא היה בתוכה. ברגע בו עצרה מכונית המישטרה בפתח הבית הוא קפץ דרך המירפסת אל גג בית סמוך ונעלם. הבלשים חיפשו אותו בדירה אליה נכנסו. כשלא מצאו דבר מתחת למיטות ובארונות, החלו לחקור את השכנים.

כעבור כחצי שעה, בעודם עסוקים בחיפושים בבית ובסביבתו, נפל משה מזרחי לידיהם. הוא המתין במקום מחבואו עד שהניח כי השוטרים הסתלקו. כשהוא מדלג על גגות הבתים חזר אל הדירה דרך המירפסת, ישר לזרועות השוטרים.

הם נאלצו לגרור אותו בכוח למכונית, כשהוא חובט ובועט בהם וזועק: „אני אתאבד! אם יחזירו אותי לתל־מונד אני אתאבד!”

בשבוע שעבר נגזר דינו של משה מזרחי בבית־המישפט: שלוש שנות מאסר בפועל. הוא נשלח לרצות אותן בכלא תל־מונד.

עשרים וארבע שעות לפני שנתפס בידי המישטרה בעוד כוחות מישטרה גדולים מחפשים אחריו, סיפר משה מזרחי את סיפורו לכתב העולם הזה.

„הם מחפשים אותי. כל החודש האחרון מחפשים אחרי. בגלל זה אני לא הולך הביתה. אני ישן בחדרי מדרגות. לפעמים גם בחצרות או בבתים נטושים איפוה שאין אף אחד. כשלא קר כל כך בלילה אני ישן בארגז של תלת־אופניים, פה בשבזי. יותר טוב לי למות מאשר לחזור לשם.”

משה מזרחי: ילד יפה־תואר, נראה צעיר מכפי גילו. שיער שחור קצר, מבט של חיה נרדפת בעיניים. מכוסס את ציפורניו ללא הרף. מדי פעם מעיף מבט לצדדים, לראות אם אין עוקבים אחריו. המישטרה חיפשה אחריו אחרי שברח ממוסד נווה־חורש, מוסד לעבריינים צעירים של משרד הסעד ליד חדרה. מאותו מוסד עצמו נלקח לפני שבועות מיספר הנער ציון אדרי מעפולה לתחנת המישטרה בחדרה, שם נרצח בידי פושעים עימם נכלא בתא־מעצר אחד, אחרי שניסו לבצע בו מעשה סדום. כמה ימים אחר־כך ברח משה מהמוסד.

„ברחתי מהמוסד לפני חודש,” סיפר משה מזרחי. „חזרתי הביתה. לא יכולתי יותר להיות שם, אז ברחתי.”

הזמנות לעבודה

ההורים עלו לארץ ממרוקו לפני 24 שנים. אז היתה להם רק בת אחת. הושיבו אותם בבית־שמש, עיירת עולים בפרוזדור ירושלים. שם גדלה המשפחה. משה הוא הבן השישי מתוך שמונה ילדים.

„רק שני האחים הקטנים שלי, בני 9 ו־7 לומדים לקרוא ולכתוב. אני לא יודע לא לכתוב ולא לקרוא. גם האחים שלי לא. האחות הגדולה שלי גרושה. האח הגדול שלי ברח מאשתו. עוד אח אחד גדול הוא מתבודד, חי לבד, לפעמים עובד, לא נותן לירה להורים. אח אחד משרת בצבא ועוד אח, בן 17, יושב בבית־סוהר.

השופט אטם אוזניו בפני זעקתו!

„הצרות שלי התחילו כשהייתי בן שמונה או תשע. לא יודע בדיוק בן כמה הייתי אז. סמל המישטרה בבית־שמש היה מחפש אותי בכל שבוע. זה בגלל שפעם פרצתי וגנבתי ממתקים מהקיוסק. אחרי זה, כל גניבה שהיו עושים בבית־שמש, היה בא הסמל לחקור אותי. היה שואל אותי איך גנבתי? עם מי הייתי ואיפוה שמתי את הדברים שלקחתי?

„עד שיום אחד אבא ואמא לקחו אותנו ועברנו לגור בתל־אביב. מצאו דירה של שני חדרים ליד שכונת שבזי. החברה של שכונת שבזי נהיו החברים שלי. היו לוקחים אותי איתם, איך שהייתי קטן. כל יום הייתי עושה גניבה. אם לא כל יום אז כמה פעמים בשבוע. הייתי מקבל מהחברה עבודה. היו באים ומזמינים אצלי: ,היום תביא לנו זוג אופניים'. הייתי הולך, מביא אופניים ומקבל בעדם שתי לירות.

„בשביל פריצה לחנות או לבית הייתי מקבל כמה עשרות לירות. התפקיד שלי היה ללכת לבית, לטפס אל המירפסת, לפתוח חלון, להיכנס לבית ולפתוח את הדלת מבפנים. אני הייתי יוצא והחברה היו נכנסים וממשיכים. לפעמים הייתי עובד כל היום. בסוף היום הייתי מקבל 30 או 40 לירות בשביל העבודה.

„הייתי צריך לדאוג בעצמי לאוכל ולבגדים שלי. לא היה מי שיתן לי. בבית לא היו נותנים. אם לא הייתי מקבל הזמנות ולא היתה עבודה הייתי מסתובב רעב כמה ימים. אבא לא עובד. פעם הוא היה פועל בניין. אבל היתה לו תאונת־עבודה ומאז הוא יושב בבית. אמא שלי עובדת במשק־בית. בקושי מספיק בשביל אוכל לילדים הקטנים.

„לפעמים היה לי מספיק כסף בשביל להפסיק לעבוד. אבל מי ייתן לי להפסיק? החברה בשבזי שהייתי עובד איתם לא נתנו לי מנוחה. שם בשבזי לא גומרים אפילו כשרוצים לגמור. אם יום אחד, ככה סתם, אין לך כף לצאת לעבודה ולקבל הזמנות, באים ולוקחים אותך מהבית, או שמחפשים אותך עד שמוצאים אותך. היו אומרים לי: „זה לטובתך. אל תעשה שטו־

---

*) שם בדוי שנועד להגן על הנער שעודו קטין. אבל מדובר כאן בפרשה אמיתית. שמו האמיתי של הנער שמור במערכת.

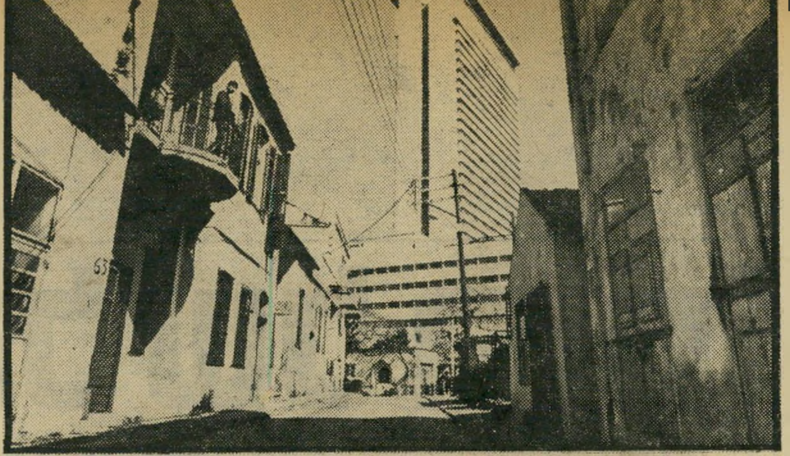

בין העולם התחתון של שבזי

והפושעים המועדים בכלא תל־מונד נדחף משה מיזרחי אל המוות

יות. זה רק לטובתך." הייתי מוכרח להבין מפני שלחצו על הגרון שלי.

„המישטרה היתה תופסת אותי לפעמים. פתחו לי תיקים. הרבה תיקים. לא יודע בדיוק כמה. מישהו אמר שיש לי כבר 16 תיקים. בבית־המישפט שמעתי שאומרים שיש לי כבר אולי חמישים תיקים. מה אני יודע?!"

בספטמבר 1974 נתפס משה מזרחי ו־הועמד לדין בפני שופט־הנוער עמיקם פיאלקוב בתל־אביב. עד לחריצת גזר־דינו נכלא למשך שבועות מיספר בתא אחד עם עבריינים אחרים בבית־המעצר ב־אבו־כביר. כאשר נדון לשלוש שנות מאסר הוא נשלח לבית־הסוהר בתל־מונד.

מיטרד גדול מדי

השופט עמיקם פיאלקוב: „נאלצ־תי לשלוח את הנער הזה לתל־מונד משום שלא היה עבורו מקום במוסד סגור לעבריינים צעירים. לא היתה לי ברירה."

גונדר אריה ניר, נציב שרותי־בתי־הסוהר: „הצעיר הזה צבר הרבה תיקים ונשלח אלינו ב־13 בספטמבר 1974. נכון, אנחנו לא שמחים כשנשלחים אלינו צעירים מתחת לגיל 16. יש לנו אומנם אגף מיוחד עבורם, אך הם מהווים מיטרד גדול מדי. אנחנו צריכים להשגיח עליהם במיוחד ולצורך זה זקוקים להרבה אנשים. כל שנה אני מבקש שלא ישלחו אלינו נערים צעירים כאלה. אבל כששולחים או־תם אינני יכול להתנגד. הם באים עם צו מטעם בית־המישפט."

משה מזרחי: „מאבו־כביר העבירו אותי לתל־מונד. הכניסו אותי לתא אחד עם שמונה אסירים מבוגרים. באותו זמן היה גם אחי בן ה־17 בבית־הסוהר הזה. גם הוא קיבל שלוש שנים על פריצות וגני־

מפקח הנוער

„משה מזרחי כמו כל הנערים שמגיעים היום למוסד הוא יותר כישרוני מאיתנו בענייני־פשע," מצהיר המפקח המחוזי מנחם וגשל.

בות. אבל אחי גבוה ממני וחזק. אני נמוך ואין לי הרבה כוח. הוא היה מגן עלי כל הזמן.

„יום אחד התחילו שלושה אסירים בתא שלי לשים עלי ידיים. אמרתי להם ש־יעזבו אותי. כשיצאתי לטיול בחצר סיפר־תי לאחי שהאסירים איתי בתא גונבים לי את הבגדים. התביישתי להגיד לו את האמת מה הם רצו לעשות לי. אחי תפס שניים מהאסירים שהיו איתי בתא והכניס להם מכות. תיכף שלחו אותו לצינוק. הוא ישב בצינוק שבוע ימים.

„באותו לילה ירדו עלי שלושה אסירים בתא שלי. הם שמו לי שמיכה על הראש, חתכו לי את היד בסכין גילוח כדי להזהיר אותי שאם אדבר הם יכולים לגמור אותי לגמרי. אחרי זה הורידו לי את המכנ־סיים, השכיבו אותי על חבטן ועלו עלי האחד אחרי השני. התעלפתי.

„כשהתעוררתי היה חושך ושקט מסביב. היו לי כאבים נוראים. בכיתי במיטה. פחדתי לרדת ולבקש עזרה מהסוהר. פחדתי שיהרגו אותי.

„למחרת כבר נודע בכל בית־הסוהר ש־השלושה דפקו אותי בתא. האסירים האח־רים התחילו גם כן להתעסק איתי, אפילו באמצע היום. היו מכניסים אותי לבית־השימוש, מאיימים עלי בסכין גילוח על הגרון ומתעללים בי. אני הייתי עובד ב־איסוף הזבל בכלא. היו תופסים אותי בפי־נות ומשכיבים אותי. אפילו בחדר האוכל, אחרי שהיו גימרים לאכול, היו משכיבים אותי על השולחן.

„כל לילה אחרי כיבוי האורות היו שלו־שה האסירים בתא שלי עולים ויורדים מהמיטה שלי. ככה זה נמשך לילה אחרי לילה, עד שאחי יצא מהציגוק.

„באותו יום העזתי ללכת לסמל הסוה־רים. סיפרתי לו שדופקים אותי בתא ו־שיעזור לי. הוא ענה לי: ,עזוב! אתה לא היחיד שעושים לו את זה!' הוא שלח אותי חזרה לתא. לא רציתי לחיות יותר. רציתי למות. לקחתי חתיכת פח וחתכתי לי את היד. נזל לי דם. לקחו אותי למרפאה ושם חבשו אותי."

רק אחרי ניסיון ההתאבדות של משה מזרחי הוא הובא לבית המישפט המחוזי, שם התברר הערעור שהגיש על גזר־הדין לשלוש שנות מאסר שנגזר עליו.

מספר משה מזרחי: „באמצע המישפט קמתי והתחלתי להגיד לבית־המשפט ש־דופקים אותי בתל־מונד ושלא ישלחו אותי לשם שוב. שופט אחד צעק עלי: ,שב! אתה משקר!' הוא אפילו לא נתן לי לגמור לספר מה שרציתי. אבל קיבלתי הקלה ב־עונש. שלחו אותי למוסד נווה־חורש."

השופט עמיקם פיאלקוב: „הנער עירער בבית־המישפט המחוזי ואז הוחלט להעביר אותו למוסד נווה־חורש. שלושת השופטים הבינו בטעות, לפי הסבריו של קצין המיבחן, שהמוסד הוא מעון סגור."

חמש דקות אחרי 12

משה מזרחי: „גם במוסד ניסיתי להתאבד. גם שם ניסיתי לחתוך את הוורידים בידיים שלי. המדריך היה מעליב אותי בפני שאר הילדים. הוא היה קורא לי: ,בוא הנה, המאנייאק שזייגו איתו בתל־מונד!' הילדים היו צוחקים עלי ו־מכנים אותי בשמות. לא עניתי כשהמדריך היה קורא לי „המזדיין". קיבלתי מכות. בכיתי. רציתי למות. ברחתי פעם מהמוסד אבל חזרתי חזרה. בבית, אצל הורי ב־שכונת שבזי, לא היה לי מה לאכול. בכי־תי וחזרתי למוסד. כמה פעמים ברחתי ו־חזרתי. בסוף שמו עלי שני ילדים מבוג־רים יותר שישמרו עלי. ההורים שלי ביק־שו מהם באופן אישי שישמרו עלי. אבל זה לא עזר.

„הילדים, שהיו שומעים כי המדריך קורא לי „מאנייאק" הורידו לי את המכנסיים וניסו לעשות לי מה שעשו לי בתל־מונד. ברחתי. אבל עוד פעם חזרתי. לפני חודש הייתי בחופשת שבת בבית, כשעמדתי ל־חזור למוסד עצרו אותי שני שוטרים על יד הבית. הם שאלו אותי: ,איפוא הטייפ?' אמרתי להם שלא גנבתי ושאני צריך ל־חזור למוסד. הם נתנו לי אגרוף ומכות בכל הגוף. לקחו אותי למישטרה ואחרי שעתיים שיחררו אותי.

„דיברתי בטלפון עם המדריך שלי ב־מוסד וסיפרתי לו שקיבלתי מכות, שכל הגוף שלי כואב ואני הולך לרופא. הבטח־תי לחזור למחרת למוסד. אבל המדריך

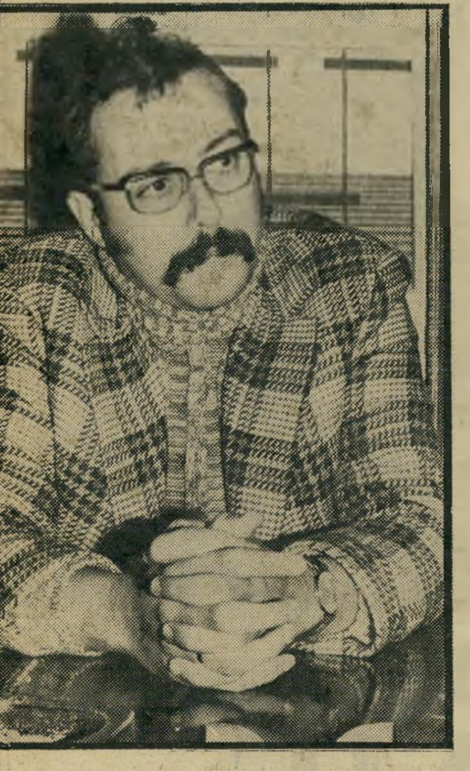

מנהל המוסד

שמואל גליק טוען „הנער הגיע למוסד **נווה־חורש** חמי־שה רגעים אחרי שעת האפס. הוא כבר לא פחד משום דבר והכלא אינו מרתיעו.

אמר לי שאם לא אחזור ישלחו אותי לתל־מונד. אמרתי לו שאחזור מיד. זה לא עזר. הוא אמר לי שאני יכול לנסוע ישר לתל־מונד. ביקשתי לדבר עם מנהל המוסד אך הוא סגר לי את הטלפון. לא רציתי ש־ישלחו אותי עוד פעם לתל־מונד אז לא חזרתי למוסד והתחלתי להתחבא."

שמואל גליק, מנהל המוסד ב־נווה־חורש: „משה מזרחי הגיע אלינו מאוחר מדי. זה היה חמישה רגעים אחרי השעה השתים־עשרה. לא היה כבר מה לעשות איתו. העובדה שהוא כבר טעם את טעם הכלא לפני שבא אלינו, היתה לרועץ. לא היה כבר במה להפחיד אותו. קיבלנו אותו בזרועות פתוחות. אינני מאמין שניסו לאנוס אותו אצלנו. הוא בריא וחזק ואיך אפשר להשתלט עליו בכוח?

„אנחנו לא מסגירים את הנערים החוסים

(המשך בעמוד 28)

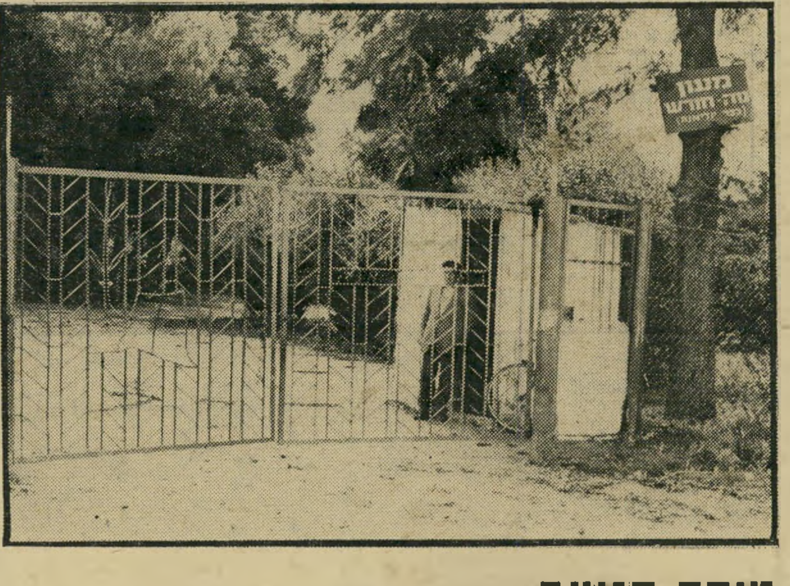

מוסד הנוער

מהמוסד הזה נשלח לתא־המעצרים של מישטרת חדרה, לפני כחודש ימים, נער אחד שנרצח על־ידי חבריו־למעצר, שניסו לאנוס אותו. במוסד זה ישב משה מזרחי אחרי שיחרורו מתל־מונד.

תמרורים

נבחר • לתפקיד מזכ״ל הקיבוץ הארצי, במקומו של שמעון אבידן, חבר קיבוץ שריד ושר־הקליטה לשעבר **נתן פלד** (62), שנולד באודיסה, היה פעיל בהשומר הצעיר, והחלוץ ברומניה, עלה לארץ ב־1933, אב לשתי בנות, שימש בשנים 1939—1936 ו־1955—1950 כמזכיר הקיבוץ הארצי. היה בשנים 1945—1939

נתן פלד
לאותו תפקיד פעם שלישית

מזכיר ועדת־הביטחון של ההסתדרות ובשנים 1949—1946 שליח ההסתדרות בארצות־הברית. מ־1956 עד 1958 היה המזכיר המדיני של מפ״ם, ומ־1958 עד 1960 ציר ישראל בבולגריה. ב־1960 מונה לשגריר ישראל באוסטריה וב־1965 נבחר לכנסת.

נפטר • בתל־אביב, בגיל 61, מי שהיה במשך 22 שנים (1967—1945) מנכ״ל חברת הבנייה רסקו, **מרדכי חיים שטרן**, שנולד בווינה, למד שם באוניברסיטה ואחר בסקול אוף אקונומיקס בלונדון, היה חבר מועצת עיריית תל־אביב (1967—1959), מועמד מטעם גח״ל לראש־העיר בבחירות 1965, נחל כישלון חרוץ, כיהן בין 1965 עד 1969 כחבר־כנסת, סיים ב־1971 לימודי תואר שני במדעי היהדות בבר־אילן, שיכל במילחמת יום־הכיפורים את בנו יעקב אריאל.

נפטר • בגיל 94, מלך ההומור הבריטי, הסופר סר **פלהם גרנוויל וודהאוז**, שכתב קרוב למאה ספרים מבדרים על חיי האצולה הבריטית ויצר, בין השאר, את טיפוס הבטלן הצעיר ברטי ווסטר ומשרתו הגאוני, ג׳יווס. וודהאוז חי רוב ימיו בארצות־הברית, היה בצרפת כאשר נכבשה בידי הנאצים במילחמת־העולם השנייה, שידר ברדיו ברלין כמה שידורים הומוריסטיים לארצות־הברית (שהיתה אז ניטרלית). שידורים אלה נוצלו על־ידי הנאצים לצרכי תעמולה, דבר שעורר התמרמרות עצומה בבריטניה, שם ראו בוודהאוז בוגד. עבר דור שלם עד שנוקה מכתם זה, ולפני חודשיים ערכה לו המלכה אליזבט רהביליטציה רישמית, כאשר העניקה לו את התואר ״סר״, בעת ובעונה אחת עם צ׳ארלי צ׳אפלין. וודהאוז נתקף בהתקף־לב ומת במקום, בשעה שעישן מקטרת בכסאו, בביתו שליד ניו־יורק.

נפטר • מהתקף־לב, בגיל 61, חבר קיבוץ אפיקים **בני אילן** (אפלבוים), שהיה בזמנו ראש אגף הנוער והנח״ל במישרד־הביטחון וחבר במוסדות המרכזיים של מפא״י ואיחוד הקבוצות והקיבוצים. היה מראשוני העלייה החלוצית מארצות־הברית בראשית שנות ה־30, לאחר שסיים את לימודיו בישיבת יוניברסיטי בניו־יורק, התגייס בפרוץ מילחמת־העולם השנייה לבריגדה היהודית והיה מראשוני השליחים שנפגשו עם יוצאי מחנות־ההשמדה.

נפטר • בקבוצת גבע, מהתקף־לב, בגיל 78, מי שהיה במשך 17 שנים חבר־כנסת ושמונה שנים סגן שר־החקלאות, **יוסף אפרתי**, שנולד ברוסיה הלבנה, היה חבר באגודת הנוער פרח ציון, עלה לארץ ב־1914 והצטרף לקבוצת הפועלים בחולדה שהתיישבה בבאר־טוביה. אחר הצטרף לקבוצת גבע, היה חבר המרכז החקלאי ומזכירות חבר הקבוצות, ציר בקונגרסים הציוניים ב־1935 וב־1939. שיכל במילחמת־העצמאות את בנו הבכור, מוטי אפרתי, בקרבות על ירושלים, נבחר עם קום המדינה לכנסת מטעם מפא״י. אחרי שעזב את הכנסת, היה יו״ר המועצה לשיווק פרי־הדר ויו״ר ההנהלה של בית־הספר החקלאי מיקווה־ישראל.

בישראל של היום

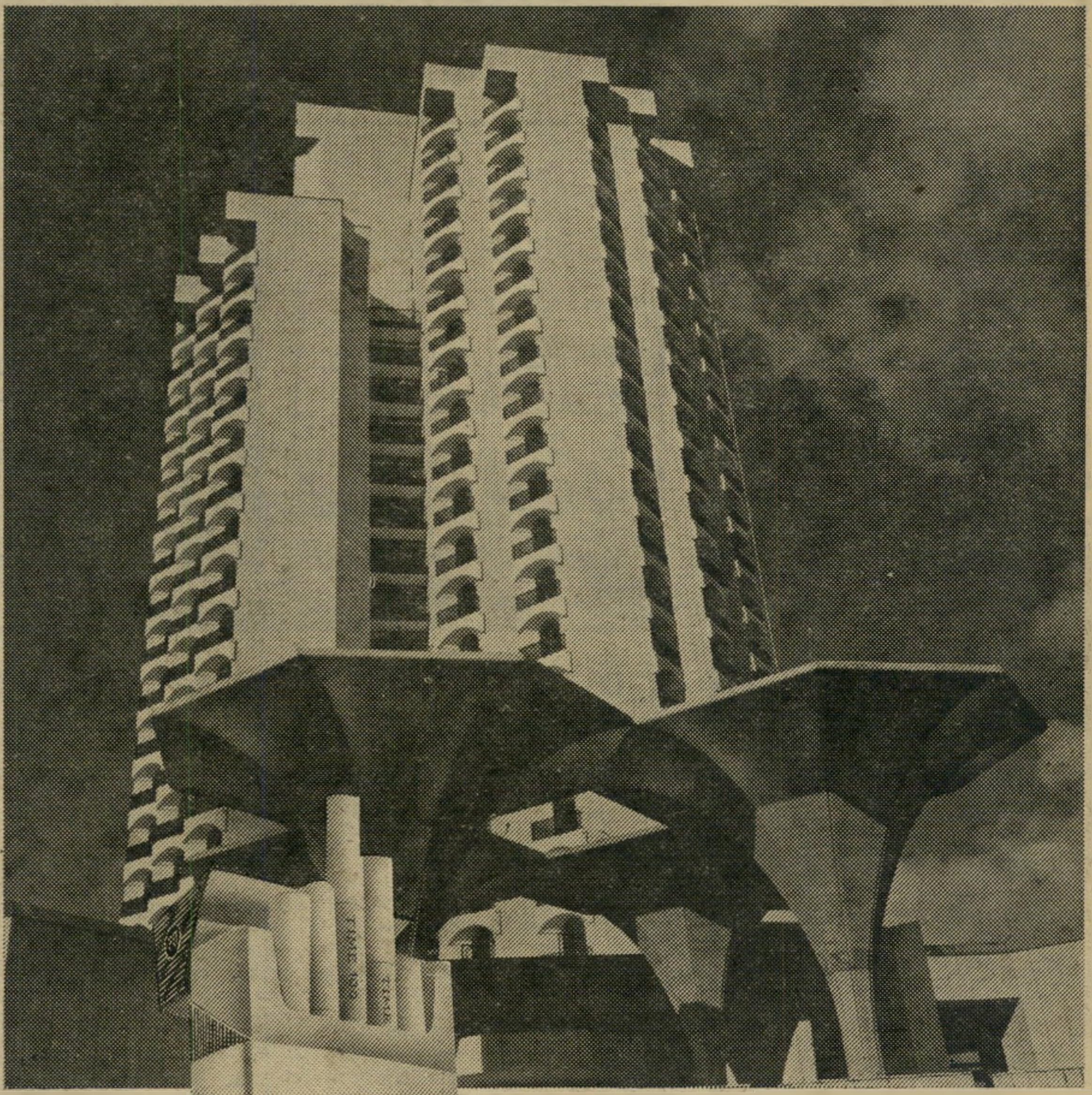

מלון הילטון החדש בירושלים

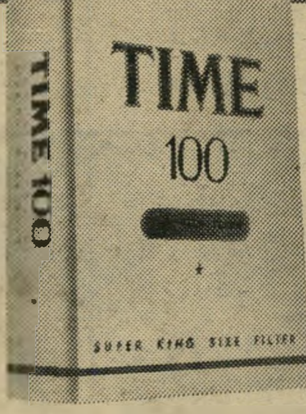

סופר קינג־סייז פילטר הארוכה והעדינה אחת היצירות המעולות של דובק

מעשנים TIME 100

פרסום ד״ר יעקבסון

גילוי בילעדי: התוכנית הסודית
שעליה מבוססות הכרזות מר רבין

חוסיין כוכב עליון

בלישכתו של מר יצחק רבין שררה השבוע קורת־רוח מאופקת.

התחזיות של ראש־הממשלה הוכיחו את עצמן שוב.

לפני שלושה חודשים ערכו שלוחות ישראליות סקר חשאי של דעת־הקהל ב־שכם, בחברון וברמאללה. השאלה היתה: „מהו, לדעתך, המלך חוסיין?"

התוצאות היו אז כלהלן:

„נציג העם הפלסטיני" —	0.0%
„מלך הגדה המערבית" —	0.2%
„סוכן אימפריאליסטי —	18.8%
„בובה ציונית" —	21.3%
„נבל" —	30.5%
קללה ערבית —	29.2%

בסקר מקביל שנערך השבוע, השתנו התוצאות באופן משמעותי. הן היו כלהלן:

„נציג העם הפלסטיני" —	0.0%
„מלך הגדה המערבית" —	0.3%
„סוכן אימפריאליסטי" —	21.2%
„בובה ציונית" —	34.8%
„נבל" —	29.2%
קללה ערבית —	14.5%

השוואת התוצאות האלה מו־כיחה בעליל כי נבואותיו של מר יצחק רבין התאמתו בצורה מז־הירה. כך ירד, למשל, כ־1.3% מיספר הפלסטינים הסבורים שה־מלך הוא „נבל," ואחוז המקללים אותו ירד כ־14.7%, וגם תוכן ה־קללות השתנה לטובה. ההערות על ערוות־אימו פחתו.

כידוע, חזה ראש־הממשלה מראש שב־מרוצת הזמן תלך ותרד הפופולריות של אש"ף ויאסר עראפאת, ותעלה שוב הפו־פולריות של המלך חוסיין. אם תתמיד ישראל בעמדתה הנוקשה, שלא לשאת־ולתת עם הפלסטינים, יבינו הפלסטינים עצמם שעליהם לקבל את המלך כנציגם החוקי. גם מדינות־ערב תהיינה נאלצות לבטל את החלטת הפיסגה הערבית ב־ראבאט, ולהעניק למלך חוסיין את הבע־לות החוקית על הגדה המערבית.

תוצאות אלה חיזקו בקרב ממ־שלת־ישראל את ההחלטה להת־מיד בקו הנוכחי. אין ספק שאם תימשך ההתפתחות בקצב זה, לא יעברו אלא 76 שנים עד שתתא־מת נבואת מר רבין במלואה.

■ ■ ■

נשארת, כמובן, השאלה הטכנית עם מי תנהל ישראל בינתיים משא־ומתן על הגדה המערבית, אם תתחדש, חלילה, ועידת־ז'נבה.

כידוע, הודיעה ממשלת ישראל שהיא תתנגד לכל ייצוג פלסטיני בוועידה, וש־לעולם לא תישא־ותתן עם אש"ף.

מבחינת ישראל, המלך חוסיין הוא הנציג הבילעדי של העם ה־פלסטיני, שאינו קיים.

מדיניות נבונה זו נתקלת, למראית עין, במיכשול כלשהו. בעיקבות ההחלטות ש־נתקבלו בוועידת־ראבאט הודיע המלך חו־סיין שאין הוא מייצג עוד את העם ה־פלסטיני, ושאין הוא משמש עוד כתובת למשא־ומתן על עתיד ירושלים והגדה ה־מערבית. כן הודיעה ממשלת ירדן שלא תשתתף עוד בוועידת־ז'נבה.

לכאורה, נוצר כאן קיפאון מסויים. יש־ראל הודיעה שתישא־ותיתן בוועידה על הגדה המערבית רק עם חוסיין. חוסיין הודיע שלא ישתתף בוועידה. ממשלות מצרים וסוריה תובעות אולטימטיבית את שיתוף אש"ף בה. ישראל הודיעה שלא תשתתף בוועידה אם יוזמן אש"ף: אם לא תתחדש הוועידה, תפרוץ מילחמה.

משום כך קשה להבין את האופטימיות השוררת בלישכת ראש־הממשלה.

אני שמח שיש עתה באפשרותי להסביר אופטימיות זו. היא נובעת מתוכנית ישראלית סודית, שתשנה בבוא היום את המצב מעיקרו.

תוכנית זו מפריכה לחלוטין את דיברי התבוסתנים למיניהם, הטוענים כי אין לממשלת ישראל מדיניות סבירה. היא מו־כיחה גם עד כמה טועים אויבי ישראל, הסבורים כי ישראל איבדה את התושייה, התעוזה והתנופה, שהנחילו לה ניצחונות כה מזהירים בעבר.

■ ■ ■

התוכנית נולדה כאשר נאמר לראש־ממשלה שונה למר יצחק רבין כי המלך חו־סיין מסרב לבוא לוועידת־ז'נבה. מר רבין היה אותה שעה עסוק בדיון חשוב על כיסוי חובות מיפלגת־העבודה, ועל־כן רק זרק לעבר עוזריו: „טפלו בזה."

הוקם צוות־חשיבה שהקדיש ל־נושא זה כמה ישיבות. מסקנתו ה־חד־משמעית: אם המלך חוסיין אינו מוכן לבוא לז'נבה מרצונו, יש להביאו בעל־כורחו.

הטיפול הועבר למוסד מסויים, ותוך זמן קצר עובדה תוכנית מפורטת, הפותרת את הבעייה וניתנת לביצוע בנקל.

מזה כמה שבועות מתאמן כוח־משימה מיוחד באתר סודי, אי־שם בישראל, בביצוע תוכנית זו. כוח מובחר זה ייכנס לפעולה 24 שעות לפני המועד שייקבע לכינוס המושב הבא של ועידת־ז'נבה.

בדיוק 8 שעות ו־23 דקות לפני מועד־הפתיחה ינחתו שלושה מסוקים ישראליים ליד ארמון־המלוכה ברבת־עמון. בפעולת־בזק ייעצרו המלך חוסיין, ראש־הממשלה זייד אל־ריפאעי ושלושה פקידים בכירים של מישרד־החוץ הירדני.

68 דקות לאחר־מכן יועברו החטופים בשדה־תעופה סודי בישראל מן המסוקים אל מטוס־נוסעים, שיישא את סימלי חב־רת־התעופה הממלכתית הירדנית. מטוס זה יוביל את הקבוצה לז'נבה.

4 דקות לפני פתיחת המושב יו־פיעו המלך חוסיין ופמלייתו בהיכל־האומות בז'נבה, ויתפסו את מקומם ליד השולחן המיועד לירדן, לתדהמת כל הנוכחים.

כאשר הונחה תוכנית גאונית זו על שולחנו של יצחק רבין, הוא קימט את מיצחו. בכושר־הניתוח המעולה של מי שהיה רמטכ"ל צה"ל, הבחין בחסר.

„התוכנית היא בסדר," אמר באיטיות. „יש כאן מחשבה עיקבית, ניצול נכון של מומנט האפתעה, ושימוש נכון באמצעים העומדים לרשותנו. אין ספק שהמלך יובא ברגע הנכון לייעדו.

„אולם," אמר ראש־הממשלה, מבלי להרים את קולו, „מניין לנו שבוועידה עצמה יכריז שהוא מייצג את העם הפלסטיני?"

ראש צוות־החשיבה חייך בהנאה. הוא ציפה לשאלה זו, והיה מוכן לה. בתנועה בטוחה הניח על שולחנו של ראש־הממ־שלה את החלק השני של התוכנית.

על־פי התוכנית, ינחתו ליד ארמון־ה־מלוכה בעמאן שלושה מסוקים ישראליים. רק מסוק אחד ישמש להעברת המלך, ראש־הממשלה ויועציו.

שני המסוקים האחרים ישמשו למיבצע שני, שייערך בו־זמנית.

חוליות של כוח־המשימה יפשטו בארמון־המלוכה ובבניינים מסויימים אחרים בעמאן. הם יעצרו בפעולת־בזק את בני מישפחת המלך, וביניהם אשתו, ילדיו, אמו, אחיו ודודו. אלה יוכנסו למסוק השני.

תריסר אישים חשובים אחרים — מדי־נאים, קצינים ואישי־ציבור — ייעצרו ב־רחבי העיר, ויובאו אל המסוק השלישי.

לכל החלק הזה של המיבצע הוקצו 75 דקות, דבר המחייב תירגול מדוייק מ־ראש, בעזרת תצלומי־אוויר, דגמים של העיר ושירטוטים של הבניינים הנדונים.

שני המסוקים יגיעו לישראל. העצורים יובאו באדיבות למלון־פאר ישראלי מסו־יים בחוף הרצליה, שיופקע לצורך זה.

עוד לפני שמטוסו של המלך יגיע לז'נבה, ייוודע לו דבר מעצ־רם של קרוביו וידידיו. ייאמר לו, בשפה שאינה משתמעת לשתי פנים, שאם יש ברצונו לראותם שוב, יהיה עליו לנהוג בוועידת ז'נבה על פי התסריט שהוכן מ־ראש על־ידי צוות־החשיבה.

■ ■ ■

כך, בבוא היום, תתגשם נבואתו של יצחק רבין במלואה.

העולם כולו יראה את המלך חוסיין נכ־נס לאולם הוועידה.

בבוא תורו לנאום, יכריז המלך קבל עם ועדה שהוא הנציג המוס־מך הבילעדי של העם הערבי ה־פלסטיני, וכי הוא מוכן לנהל משא־ומתן עם ישראל על עתיד הגדה.

„ברוח האחווה השמית," יקרא המלך מן הנייר שיהיה מוכן לפניו, „אני מציע ל־ממשלת־ישראל הנאורה להגיע עימנו ל־הסדר, אשר ישים קץ, אחת ולתמיד, לאי־ההבנה הטראגית בינינו.

„התוכנית הגאונית שהוכנה על־ידי שר־החוץ הנערץ של יש־ראל, מר יגאל אלון, יכולה לשמש בסיס נאות להידברות זו.

„עם כל אהבתי לירושלים, ברור לי כי זכותה של ישראל עליה קודמת לזכותנו, ועל־כן אני מסכים לסיפוח העיר כולה לישראל. כן ברור לי כי ישראל אינה יכולה לוותר על עמק־הירדן, רצועת־עזה, שארם־אל־שייך, רמת־הגולן, איזור חברון וכמה אתרים אחרים, שבהם הוקמו התנח־לויות ישראליות. אחרי הכל, ממשלת יש־ראל לא הקימה יישובים כדי לפרקם.

„אני קורא לעם הפלסטיני להיגמל מן החלומות האווילים על מדינה פלסטינית. כפי שכבר אמר ראש־הממשלה המזהיר של ישראל, מר יצחק רבין, אין מקום למדינה שלישית בין ישראל וירדן. מובן שאת פליטי פלסטין יש ליישב בארצות־ערב, כפי שהציעו ממשלות־ישראל בצדק.

„אשר לאירגון הטרוריסטי ה־שפל המתקרא אש"ף, הריני קורא לעקרו מן השורש."

■ ■ ■

תכן מאוד שאחרי נאום זה יפרשו מצריים, סוריה וברית־המועצות מ־וועידת־ז'נבה.

„כך ייווצר מצב אידיאלי," אמר ראש־הצוות למר רבין. „ב־וועידה יישארו רק קיסינג'ר, חו־סיין ואלון, ויהיה הרבה יותר קל להשיג שלום־אמת צודק ובר־קיי־מא, שיפתור את הבעייה הפלס־טינית ויבטיח לישראל גבולות בני־הגנה, בטוחים ומוכרים.."

מר רבין בדק את התוכנית לגופה, בחן בקפדנות כל פרט ופרט. ואישר אותה.

אני מגלה סוד זה כאן, כדי לשים קץ לעוול המשווע הנעשה למר רבין. רבים סבורים כי הכרזותיו האחרונות הן תמו־הות, חסרות־שחר, עקרות ומופרכות.

אולם כאשר בודקים אותן מח־דש לאור המידע הסודי הנ"ל, מס־תבר שהן הגיוניות בהחלט.

לאחר שכבר הפסידה בארץ 120 מיליון ל"י

וכימעט פשטה את הרגל

נכנסה חברת „רסקו" בשוויץ ישראלי אופייני

לעיסקת הבנייה הגדולה בעולם

מזרים הכסף: גיזבר הסוכנות אריה דולצ'ין

הפסד:

ושבראש הנהלת הסוכנות היהודית, פינחס ספיר, החוויר. הוא נשא את מבטו מדפי־הנייר שהחזיק בידיו, שאל את איש־שיחו כמה שאלות. אחר היגהן בראשו, קרא למזכירתו והכתיב לה פרוטוקול שתוכנו בערך כך: „ביום חמישי, ה־20 בפברואר, קיבלתי דין־וחשבון הנוגע לעבודות חברת רסקו בארץ זרה. בהתאם למימצאי הדין־וחשבון, צפויים הפסדים של יותר מ־100 מיליון דולר בפרוייקט שרסקו יזמה והיא המובילה בו. הוריתי להקים ועדה לבדיקת מיכלול הבעיות הנובעות מהסתבכות זו."

כאשר קרא את הדין־וחשבון, היה זה הרמז הראשון שקיבל ספיר על האסון המתרחש בפרוייקט הזר של רסקו. עד אז חשב, כמו רבים אחרים, כי חברה אומללה זו, שהפסידה בזמנו מיליון לירות, עלתה סוף־סוף על דרך המלך.

בשנות ה־60, לאחר שהודח מנהל החברה שהיתה אחראי להפסדים, מרדכי שטרן ז"ל, רצה ספיר לסגור את החברה. התנגדות עיקשת של גיזבר הסוכנות היהודית אריה דולצ'ין מנעה זאת, בעיקר ל־

מאת

יגאל לביב

מניעת פגיעה באלפי בעלי־מניות ומשקיעים של רסקו בארצות־הברית. הסוכנות היהודית הזרימה הון־מניות חדש של 60 מיליון לירות, ובשנים שלאחר־מכן דאג האוצר לספק לחברה עבודות בנייה. הרווחים מהן, בתוספת ניהול נמרץ של המנכ"ל החדש שמונה, ישראל קרוא, חביאו כימעט לחיסול כל הפסדי החברה.

ואילו עתה, בהתאם לדינים־וחשבונות שהוגשו לספיר, הסתבכה החברה בפרוייקט שהוצאות הקמתו התקרבו ל־600 מיליון דולר, לעומת הסכום המקורי של 120 מיליון דולר, ומזמין העבודה — הממשלה הזרה — סירב לשאת בכל הוצאות הקמת הפרוייקט החדשות.

נוצר פער שעלה על 100 מיליון דולר, שאותם הצטרכו לכסות בוני הפרוייקט, בכללם „רסקו".

חלקה של רסקו בחברה הבונה היה 16%. עוד 34% בידי המשקיע היהודי מגרמניה איגנאץ בוביס. יתרת האחוזים, בידי קבלנים מקומיים. אולם כיוון שרסקו היתה המובילה בבנייה בארץ הזרה, קשה היה להניח כי ממשלת ישראל תסכים לאפשר לרסקו לסרב להשלים את הפרוייקט, כדי לא להפסיד סכומים אדירים של כסף בבנייה.

גיזבר הסוכנות היהודית אריה דולצ'ין טוען כי ביקש חוות־דעת מישפטית מיוחדת, שקבעה כי סך האחריות הכספית של רסקו מבחינה מישפטית לא יכול היה לעלות על 4 מיליון דולר. טענה זו טובה בישראל.

חוזה־ענק ללא בדיקה

תחילת הסיפור לפני 10 שנים, עת נכנסה רסקו לעבודות בנייה באותה ארץ זרה. היתה זו העת בה חברות כמו ורד וסולל־בונה עבדו בהיקפים גדולים בחו"ל, וגם רסקו רצתה בכך. היא קיבלה על עצמה לחקים מיבנים רבי־יוקרה כמו בית־הדואר המרכזי ומלון מפואר, סיימה אותם בהצלחה וברווח, קיבלה שם מצויין. עבודותיה באותה ארץ לא נעשו בשמה הגלוי, אלא בשיתוף־פעולה עם חברה מקומית של קבלנים יהודיים מקומיים.

כאשר התמנה ישראל קרוא כמנכ"ל החברה במקום מרדכי שטרן ז"ל, ראה בטיפוח העבודות הריווחיות באותה ארץ תפקיד חשוב, הקדיש לו תשומת־לב רבה. בשנת 1972 הוצעה לרסקו הקמת איזורי מגורים חדש בחבל־ארץ נידח ושומם, שאותה מדינה זרה החליטה לעודד ולטפח. היקף העבודות היה אז 40 מיליון דולר, ומזה חלקה של רסקו רק 20 מיליון דולר. החברה נגררה, למעשה, לחוזה, שכן חתם עליו בשמה השותף בארץ הזרה, ורק אחרי החתימה הגיע לאותה ארץ יושב־ראש מועצת־המנהלים של רסקו, מאיר דה־שליט, והוסיף את אישורו.

כניסת החברה נעשתה ללא בדיקת השטח, ללא ידיעה לאיזה מקום הולכים, ועל־סמך חוזה שנוסח בצורה גרועה ביותר ל„רסקו" ושות'.

כך, למשל, היו הסעיפים הנוגעים להתייקרויות צפויות כלליים ביותר, לא כללו

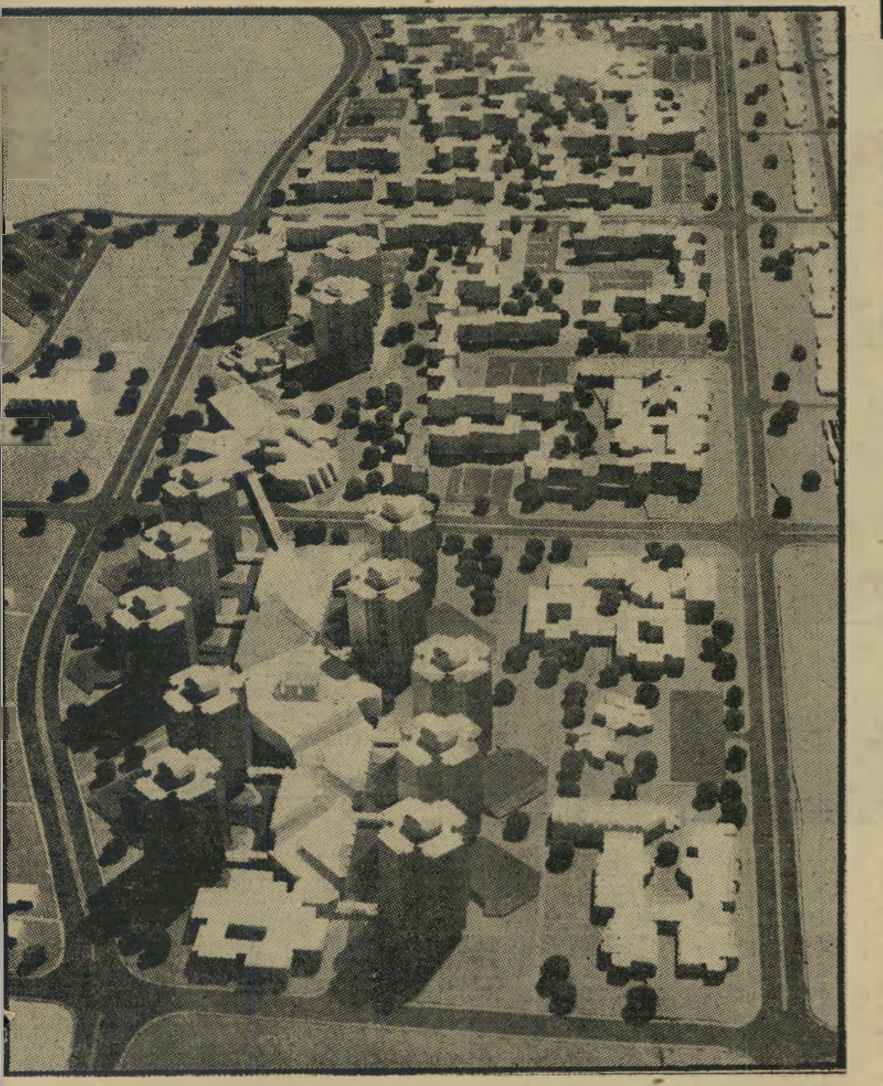

פרוייקט הבנייה של „רסקו" במדינה הזרה

מון וערבויות אצל משקיעים שונים.

אולם החיפושים אחרי משקיעים נתנו את אותותיהם במנכ"ל קרוא, שסבל ממחלת־לב. בעיצומו של המשא־והמתן עם המשקיעים השונים, וכאשר נודע לו כי קבוצה אנגלית ביטלה את הסכמתה ברגע האחרון, לקה בהתקף־לב בלונדון, ונפטר.

ברגע האחרון ממש נמצא איגנאץ בוביס, משקיע עתיר־נכסים מגרמניה. בוביס נכנס לעיסקה משותפת עם חברת אל־על על הקמת רשת מלונות בישראל, בשם לרום. מאיר דה־שליט היה מנכ"ל לרום, ומאחר שהיה גם יושב־ראש מועצת המנהלים של רסקו, היה השידוך טבעי. וכך נחתמה עיסקה בהיקף של 120 מיליון דולר, כאשר לרסקו בה 16%, לבוביס 34%, והשאר הם השותפים המקומיים.

הלים של רסקו באותה עת, כדי להבין כיצד הסתבכה שוב. פרט למאיר דה־שליט, שיש לו ניסיון בניהול, שאר חבריה הם: עסקן הליברלים העצמאיים יצחק ארצי, עסקן מפ"ם זאב זריזי, עסקן המיפלגה הליברלית נתנאל מטלון, עסקן הסתדרות־ציוני־אמריקה יוחנן פורמן, ונציגי הסוכנות שרון ושרביט.

האחריות למינויו של הרכב מדהים זה של מועצת־המנהלים מוטלת על גיזבר הסוכנות היהודית אריה דולצ'ין. דולצ'ין היה מעוניין בהרכב חלש של מועצת־מנהלים, כדי שיוכל לעשות בחברה כבתוך שלו.

הוא היה, למעשה, הכל־יכול בה, כיוון שהוא זה שהיה מזרים הכספים לחברה.

כל התייחסות לתנאים המייוחדים של האיזור שבו יוקם הפרוייקט, והצמידו את תוספת־היוקר למדד שרירותי שנקבע על־ידי מזמיני העבודה, ולא על־סמך ההתייקרויות הריאליות של חומרים בחו"ל וקשיים הנובעים מתנאי השטח.

זמן קצר לאחר חתימת החוזה על 40 מיליון הדולר הודיע מזמין העבודה כי יוכל לתת את החוזה רק במידה שיגדילו את היקפו ל־120 מיליון דולר. ישראל קרוא פנה לפינחס ספיר, שר־האוצר דאז, שסירב להתיר לרסקו לקחת על עצמה התחייבויות נוספות. אולם הוא הסכים שיכניסו שותף אחר, שיקבל על עצמו את תוספת החוזה.

קרוא החל מתרוצץ ברחבי העולם בחיפוש אחר שותף לעיסקה, ניסה לגייס מי־

ארבעה חודשים לאחר פטירתו של קרוא, מונה כמנכ"ל יגאל ויינשטיין, שקודם־לכן ניהל חברה לייצור רהיטים של הסוכנות בשם מבט. אולם ויינשטיין היה חדש בחברה, והחוזה על 120 מיליון דולר נחתם לאחר מותו של קרוא, כאשר רסקו היתה ללא מנהל־כללי, וללא כל בדיקה יסודית של החוזה החדש.

ביקורת קטלנית על הביצוע

במקרים כאלה נכנסת בדרך־כלל מועצת המנהלים לתמונה ועוזרת לחברה. די להעיף מבט בחברי מועצת־המנ־

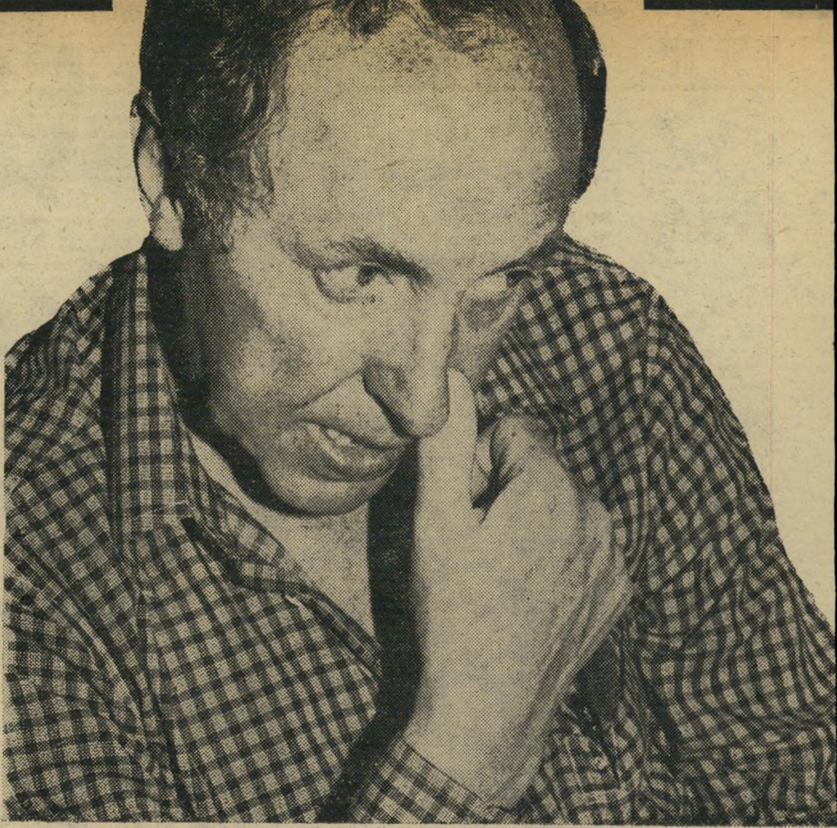

השותף הגרמני: איגנאץ בובים

600 מיליון לירות

בפרוייקט גראנדיוזי שהיא יזמה בקלות־הדעת, עומדת חברת „רסקו" לשבור את השיא הלאומי של הפסדים וחוסר־אחריות שנקבע על־ידי חברת „ורד" באפריקה

קרוא לא עשה דבר בלי לתיוועץ בדולצ׳ין, כך שאחרי פטירתו נושאים באחריות הישירה לכל מעשי החברה ולחוזה החדש היושב־ראש דה־שליט וגיזבר הסוכנות אריה דולצ׳ין.

רסקו ושות׳ החלו עובדות באותת מדינה זרה. כמתכננת כללית לקחה רסקו את חברת שירותי הנדסה לישראל. זו, מאחר שלא היו לה בעלי־מיקצוע בתיכנון ארכיטקטוני, לקחה קבלן מישנה — את הארכיטקט דן איתן. גורמים ישראליים נוספים החלו נכנסים לעבודה, וככל שנכנסו אליה יותר התברר כי רסקו נכנסה לעסק שלא היה לה מושג מהו היקפו.

משך שלוש שנים הלך היקף העבודה וצמח מ־120 מיליון דולר לסכומים גבוהים בהרבה. יושב־ראש מועצת־המנהלים, מאיר דה־שליט, אומר את הסכום החדש ב־280 עד 300 מיליון דולר, גורמי התיכנון סבורים כי יעבור את ה־400 מיליון דולר, ואילו מגישי הדין־וחשבון לספיר אומרים את הסכום ב־600 מיליון דולר(!)

תוך שנה צמח סגל המתכננים של דן איתן באותה ארץ ל־200 איש בשכר מלא! ואילו סקר סודי של גורם זר שנעשה לגבי הפרוייקט, קובע, כי אילו היתה חברה אמריקנית מקימה את הפרוייקט, הרי על התיכנון לבדו היו עובדים 1000 איש משך 4 שנים!

מכל הבחינות, הפרוייקט הזה הוא כיום פרוייקט־הבנייה הגדול ביותר בעולם. הוא מייועד למגורי 30 אלף איש במקום אחד, ועוד 20 אלף איש במקום אחר. על הקבלנים מוטל עוד לבנות יותר משני מיליון מטרים מרובעים בנייה! (לפי תחשיב ריאלי של 210 דולר למטר, תעלה הבנייה הנספת הזו לבדה למעלה מ־400 מיליון דולר, לעומת הסכום המקורי של 120 מיליון דולר!).

בקצרה: רסקו נכנסת ראשה ורובה לנעליים גדולות ממנה בהרבה. אין זאת אומרת שהיא לא תעמוד במשימה, אך השאלה היא באיזה מחיר. שכן, הסקר הסודי, המשבח מאד את התיכנון המוקדם, מותח ביקורת קטלנית על הביצוע. הוא קובע כי לא הביאו בחשבון את תנאי השטח, את הריחוק מכל יישוב, את תנאי הארץ. בקצרה: רסקו לא התארגנה בזמנו למשימת כיאות, ולכן נגרם ביזבוז גדול של חומרים וזמן. זמן, בימינו, הוא כסף. מדי־שנה חלה התייקרות של לפחות 40% במחירי החומרים והעבודה — התייקרויות שאינן נכללות בחוזה הגרוע שעליו חתמה רסקו (באמצעות השותף המקומי).

גורם ישראלי רציני כמו שירותי הנדסה סבור, כי יש להניח להמשיך את העבודה לו במקום לרסקו, שלא הצליחה במשימה, ואשר ההפסדים שיצרה בגלל החוזה הרע עלולים להביא לחיסולה כחברה.

ממשלת־ישראל תישא בהפסדים

כאשר התבררה לרסקו התמונה הנוראה, נקטה כמה צעדים. ראשית כל, הביאה למקום מנהל חדש, את יחיאל גולדפרב, מי שהיה מנכ״ל סיבי דימונה. הוא הצטרף למנהל המקומי, עורך־הדין דן זעירא. אחר נפתחו מגעים לשינוי החוזה. הטענה העיקרית של רסקו ושות׳ היתה, כי החוזה אינו הוגן, שכן אינו עונה על ההתייקרויות הריאליות בעולם ועל תנאי השטח. נציגי רסקו אף רמזו, כי במקרה שלא תיענינה תביעותיהם, לא יוכלו להמשיך בעבודות.

הממשלה הזרה היתה מוכנה ללכת לקראת רסקו. היא מוכנה להכיר בהתייקרויות, כפי שמראה המדד שלה. היא מוכנה להוסיף תשלום עבור דמי־ניהול. תוספות אלו יגדילו את היקף החוזה מ־120 מיליון דולר ל־315 מיליון דולר, מכסימום. זהו הישג של ימים אלה, לאחר נסיעה מייוחדת של המנכ״ל יגאל וויינשטיין.

אך מה על ההפרש שהוא 160 עד 360 מיליון דולר? מי יכסה אותו? במיקרה הטוב יהיה חלקה של רסקו בהפרש 16 מיליון דולר, או 96 מיליון לירות. במיקרה הרע, יהיה חלקה בהפסדים 48 מיליון דולר, או 291 מיליון לירות.

כל זאת, כאמור, בהנחה שבובים יסכים לשלם את חלקו בהפסדים, ואין כל סיבה כי יעשה זאת. יכול להיווצר גם מצב שבו יסרבו השותפים המקומיים לשלם, יניחו לרסקו, שהיא חברה חצי־ממשלתית ישראלית, לאכול את כל ה„לוקש". מה תעשה רסקו אז? תראה את חוות־הדעת המישפטית הישראלית הקובעת שהיא אחראית רק ל־4 מיליון דולר הפסדים, תסגור את העסק ותחזור הביתה?

אין ספק כי ממשלת ישראל תיאלץ לאלץ את רסקו להשלים את החוזה בעצמה, לשאת בהפסד הצפוי, יהיה גדלו אשר יהיה.

(שאלת תם: מדוע לא הזמין גיזבר הסוכנות היהודית חוות־דעת משפטית לפני שהירשה לרסקו לחתום על החוזה?).

יושב־ראש מועצת־המנהלים, מאיר דה־שליט, וכן גיזבר הסוכנות היהודית אריה דולצ׳ין, אופטימיים. לדעתם, המדינה הזרת תשנה את החוזים כך שיהיו לבסוף רווחים. אשרי המאמין. הפיתגם העממי אומר שחכם הוא מי שאינו נכנס לצרות שנבון יודע איך לצאת מהן. **חבל שאין חכמים במועצת־המנהלים של „רסקו". אבל כשנותנים לעסקנים קטנים לנהל חברה ממשלתית בהיקף כזה — אין להתפלא על התוצאות.**

מנכ״ל „רסקו" קרוא ז״ל

במדינה

העם

מסע־שוד ושמו תקציב

במקום לסתום את החור בתקציבה המנופח החליטה הממשלה להגדיל את החור בכיסי האזרחים

אילו לקחו פטיש והלמו על ראשו של האזרח הישראלי, לא היתה המכה מהממת יותר מזו שירדה עליו השבוע, עם הגשת תקציב־הממשלה.

האזרח כבר נאבק על קיומו הכלכלי כפי שלא נאבק מעולם. הרוח הרעה של האבטלה מהלכת עליו אימים. זה־מכבר נאלץ לוותר על דברים שהיו עד כה מובנים מאליהם לקיומו. „הידוק החגורה" חדל להוות לגביו מליצה. רמת־מיחייתה של מישפחתו ירדה בצורה מוחשית ובולטת.

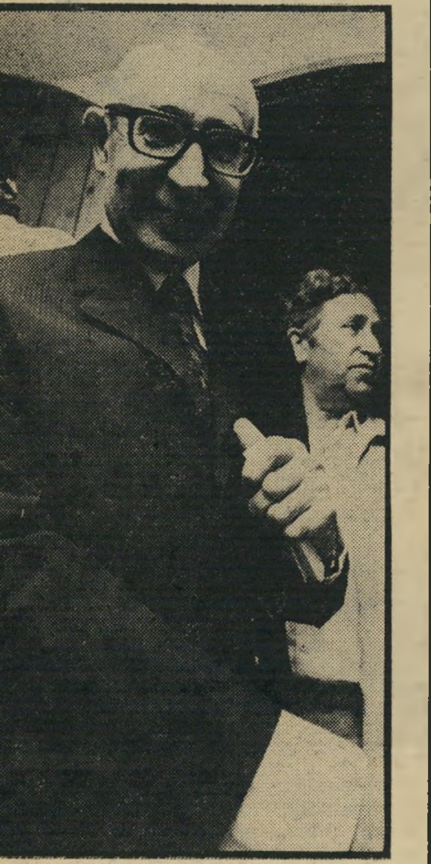

שר־האוצר רבינוביץ
מכה על הראש

עכשיו באה הממשלה, ובמכה מכאיבה נוספת נקטה שני אמצעים חמורים: ביד אחת העלתה את המסים הישירים, וביד השנייה הטילה מס נוסף על המעסיקים. הצעד הראשון יביא להעלאת־מחירים כללית. הצעד השני יביא לפיטורי עובדים.

את שני הדברים עשה יהושע רבינוביץ, שר־האוצר, כדי לסתום חלק מן החור שנוצר בין הכנסות הממשלה ובין הכספים שדרשו השרים השונים למען מישרדיהם.

האזרח הנכנע ביותר. הדבר לא היה אפשרי, לולא היה האדם הישראלי האזרח הנכנע ביותר בעולם התרבותי. כל דיקטטורה היתה מתברכת באזרח סבלני כזה, ובדעת־קהל חסרת־אונים כזאת.

כי במדינה שיש בה דעת־קהל ערה, עיתונות לוחמת ואזרח הבוטח בזכויותיו, לא היה גם יורשו של פינחס ספיר מעז להגיש תקציב כזה בשעה כזאת.

איך נולד תקציב ההוצאות?

זוהי פרוצדורה שנתית, החוזרת על עצמה. האוצר מבקש באדיבות מכל שר להגיש את התקציב הרצוי למישרדו. כל שר מגיש רשימה מנופחת של דרישותיו ושאיפותיו.

מתחיל ויכוח קשה בין האוצר ובין השר הנדון, כשהשר משתדל להשיג כל לירה אפשרית, והאוצר משתדל להוריד את הסכום.

(המשך בעמוד 20)

אלוף־פיקוד שמואל גונן בפיקוד, בין ראש מטהו אורי בן־ארי וחיים בר־לב

אסור למפקד הבכיר לפקד „מתוך המרתף" - עליו להיות בשדה

עם הכוחות במקום המאמץ העיקרי, ולפקד עליהם „מתוך האוכף"

המישגה של גורודיש

בחינת מילחמת יום־הכיפורים תראה, כי הפיקוד הגבוה של צה"ל נכשל בשני התחומים העיקריים, המקיפים את כל מרחב אחריותו ופעולתו:

ראשית, צה"ל הוכן למילחמה באורח מוטעה ועל־פי שיקולים שוגים או מעוותים. לכן נכנס הצבא למילחמה, כאשר פוטנציאל־העוצמה שלו קטן מזה, שניתן וצריך היה להיווצר במשך התקופה שבין ששת־הימים ליום־הכיפורים.

שנית, עוצמתו־בפועל של צה"ל, כפי שהיתה ב־6 באוקטובר, לא מוצתה ולא נוצלה במלואה ובאורח הראוי, מפני שהפיקוד הגבוה של צה"ל חסר היה את הכישרון, הידע או ההבנה הנחוצים להפעלתו הנכונה, לפי הצרכים ובהתאם לתנאים (אם ובמידה שבכלל איתר אותם ו־הבינם).

ברור כי קיים קשר אמיץ בין שני התחומים. אבל נשגה חמורות אם לא נבין, כי לכל צורך מעשי שהוא, עלינו להפריד את האחד מרעהו.

כישלון הכנת המילחמה מסביר רק חלק מכישלון ניהולה־בפועל — ובוודאי שאיננו יכול, בשום פנים, להצדיקו.

בחינת גודל וטיב „סדר־הכוחות" של פיקוד הדרום בפרוץ המילחמה, לאור התנאים אשר שררו אז — כולל

אין מפקד רשאי לתת פקודות מיבצעיות אם אינו נמצא בשטח

האפתעה המצרית, על כל מרכיביה — מראה, בלא פיקפוק, כי אילו היה מפקד־הפיקוד ממלא כהלכה את תפקידו, הרי מן ההתחלה היה ביכולתו להבחין במידה מספקת במה שקורה בחזית, וגם להפעיל את כוחותיו המצויים ולנצלם באורח מושכל, יעיל וחסכוני בהרבה.

הישגיהם הראשוניים של המצרים היו אז פחותים ומעורערים בהרבה משהיו במציאות, בעוד כוחותינו בולמים ביעילות רבה ובאבידות מוטעות ואחר־כך, ב־8 בחודש המפורסם, עוברים להתקפת־נגד ומנחילים לצבא ה־מצרי תבוסה מוחצת.

הדבר היה בהישג־יד, ואיכות מצביאותו

השבוע מגיעה סידרתו של הפרשן הצבאי בנימין עמידרור למילחמת יום־הכיפורים.

כמו כל הכתבות בסידרה זו, הן מביעות את דעתו האישית של המחבר. המערכת תשמח לארח בעמודי „העולם הזה" את הדיעות וההשגות של בעלי דיעות אחרות, כדי להרחיב ולהעמיק את הוויכוח, למען דירבון המחשבה.

מאת בנימין עמידרור

של מפקד־הפיקוד היא אשר מנעה, יותר מכל גורם בודד אחר, את מימושו.

שגיאתו החמורה והפחות־נסלחת של גונן היתה בכך, שפקד על כוחותיו בטכניקה פסולה, אשר במילחמת־העולם הראשונה כונתה „פיקוד מתוך מרתף־פחמים."

זהו דבר, שבכל תנאי אין להבינו, להצדיקו או לקבלו. לפי כל העדויות — וביניהן בולטת בעיקר זו של שרון, מייד לאחר המילחמה, אשר עליה יצא קיצפם של כמה צבועים ושל הרבה בורים — המעיט גונן להימצא בשטח. בעיקר בלטה היעדרותו בשלבים המכריעים: בתחילת הבלימה, ב־8 בחודש, בביצוע הצליחה ומייד לאחריה, כאשר תבע שרון לנצלה.

מקובלה עתיקה ויסודית היא, באומנות הפיקוד, שאין מפקד יכול או רשאי לתת פקודות מיבצעיות קונקרטיות, אם אינו יודע ומכיר, באורח בלתי־אמצעי, את הנעשה בשטח. ימיו של ציווי זה כימי המילחמות, והוא יפה ותופס בימינו לא פחות מאשר בימי גדעון או אלכסנדר מוקדון.

מקור הציווי בכך, שאין מפקד מסוגל לחוש את הלחימה, להבחין בסיכונים הנוצרים, או לנצל את ההזדמנויות הצצות — ונעלמות אלא בהימצאו בקרב ועם הכוחות.

היו שסברו כי המפקד הקדמון — עד אמצע המאה ה־19 — צריך להימצא קדימה בעיקר משום בעיות ה־תיקשורת. לכן, חשבו כי עם המצאת הטלפון — ועוד יותר, האלחוט — יוכל המפקד לשלוט על הקרב מאחור.

הרמטכ"ל הפרוסי הגדול, הלמוט פון־מולטקה (האב), אכן ניהל את מילחמת פרוסיה—צרפת, ב־1870, בשיבתו אי־שם בעורף, כשהוא מעיין ברומן זעיר.

אך נקל להראות, כי אילמלא היה הצבא הצרפתי דאז גרוע ומנוון כל־כך, ודאי שמחירה של אותה קריאה, בעבור פרוסיה, היה כבד ביותר. מולטקה הצעיר (אחיינו), אשר שימש כרמטכ"ל הגרמני הקיסרי במילחמת־העולם הראשונה, ברא אידיאולוגיה מן הרומנים הזעירים של המישפחה, ותיאר את „אלכסנדר המודרני" יושב במישרד מרווח ומוסק בעורף, „משגר פקודות נלהבות למפקדי־הארמיות בטלפון."

מערכות־השחיקה הנוראות, כמו קרב ורדן וקרב הסום — שבו נפלו, ביום הראשון, 50,000 בריטים — נולדו מהבלים כגון אלה. אך מילחמת־העולם הראשונה היתה היחידה, והאחרונה, שבה ניסו את הפטנט של „פיקוד מתוך מרתף." סיבת הדבר בכך, שהיתה זו מילחמת־חפירות, שלא היתה כמותה לסטאטיות וקיפאון — ונוכחו כי אפילו אותה יש לנהל מלפנים.

לפחות עד כמה שההיסטוריה של הצבאות האירופיים נוגעת, חוששני כי עלינו לקבוע, שמילחמת יום־הכיפורים היא הראשונה והיחידה בתולדות המילחמות המודרניות, שבה פיקדו „מתוך מרתף" על כוחות משוריינים, הלוחמים בקרב־תנועה.

אלופים אחרים היו אולי נכשלים כמוהו או יותר. אך גונן היה שם.

תופעה זו אין לה אחות ודוגמה בשום מערכה או קרב של שיריון הידועים לי. ודאי שהיא מנוגדת תכלית הניגוד לכללי הפיקוד היותר־אלמנטריים והכרחיים, שנתקבלו וגם יושמו, בכל הצבאות, באורח אכסיומאטי ובלתי־מעורער, לצרכי לוחמת־שיריון ולוחמת־יבשה מודרנית בכלל. שום מפקד־שיריון ראוי לשמו, בכל מהלך מילחמת־העולם השנייה — על מאות קרבות־השיריון שלה — לא העלה בדעתו לפקד מאחור, מתוך בונקר, אפילו הפעיל כוחות גדולים בהרבה מאלה שהפעיל גונן, ובמימ־

דים נרחבים פי־כמה של זמן ושל מרחב. כולם, בלא יוצא אחד מן הכלל פיקדו, כמאמר הגרמנים, „מן האוכף”.

לאור הדברים הללו יקשה מאד להבין, על מה בכלל מצא גונן להעלות את פרשת לחימתו של ברן ב־8 בחודש; ועוד יותר, איך בכלל ניתן להעלות על הדעת, ששגיאותיו של ברן וטעויותיו יכולות להפחית משהו מאחריותו ומאשמתו של גונן עצמו? ההיפך נכון: ככל שיצליח גונן להוכיח כי ברן שגה והרע ללחום, רק יחמיר עוד יותר את אשמת עצמו. קודם כל, מפני שהיה מפקדו הישיר של ברן; ועוד יותר, מפני שכך רק עולה

מילחמת יום־הכיפורים היתה המילחמה הראשונה שבה פיקדו על כוחות ניידים „מתוך המרתף”

ביתר תוקף השאלה, היאך בכלל יכול היה גונן לשבת בבונקר הפיקוד, שעה שכוחותיו יצאו לקרב המכריע. על־אחת־כמה־וכמה כך, כאשר מדובר במאמץ, המותנה בשי־תוף ובתיאום עם אוגדה נוספת (זו של שרון). ונזכור כי באותה עת נמצאו בדרום 3 אוגדות בלבד.

בכתבות שונות עולה נקודה זו, אם־כי לא במידת החשיבות הראוייה. הכותבים טוענים כי גונן נשאר בב־בונקר־המיפקדה מאחור, מחמת איזשהו איום מצרי לא־ברור, כנראה באיזור המיצרים.

תיאור זה, במידה שהינו מדוייק, מוסיף חטא על פשע: אם אותו איום סתום היה רציני כל־כך, שבגללו מצא גונן לא להתקדם לגיזרת ברן — בה התבצעה אותה שעה ההתקפה היחידה והחשובה ביותר של כוחותיו — למה לא עזב את מיפקדתו והלך מייד למקום שבו היתה צפוייה אותה סכנה מצרית נוראה?

לפי כל התיאורים, יש בהחלט מקום לטענות, שדיווחי ברן ומפקדי־מישנה שלו היו בלתי־מדוייקים, אופטימיים מדי ומאוחרים; נכון יותר לומר, שזה היה הרושם אשר הם יצרו במיפקדתו של גונן.

דיווחים לא־נכונים ולא־אמינים הם תופעה מוכרת, כמילחמות עצמן. ככל שהמצב קשה ומבולבל יותר, כן הם מרובים ונפוצים יותר. עובדה זו לבדה, די בה כדי להסביר למה חייב כל מפקד, בייחוד זה האמור לנהל מיבצעים „נזילים” באופיים ישירות, להימצא אישית ו־במושכות בשטח.

מסיבה זו ממש, מזהירה ההיסטוריה הצבאית — והד־בר מוצא ביטוי מפורש בכל הסיפרות התורתית הרל־וונטית — שלא יעלה שום מפקד על דעתו לנהל מיב־צעים, במייוחד ניידים ומשוריינים, מתוך התבוננות בי־מפה ועל־סמך דיווחים בעל־פה, בעיקר שהללו באים באלחוט. בעניין זה גוסיף, כי סיפורי המערכה, כפי שי־פורסמו, מציינים כי הקשר בין גונן לבין ברן לא היה תקין, רצוף ואמין.

גונן עצמו ודאי יודע איזו תמונה עשוייה להצטייר אצל מפקד החי מן המפה וממכשירי־הקשר. בששת־הימים, לאחר שהבקיע עד אל־עריש, נשלח גונן — אז מח"ט חטיבה 7 — לכבוש את מיתחם ביר־לחפן. לפי הוראת האלוף טל, מפקד האוגדה, תקף גונן בזהירות ומוטט את המיתחם בקליעות מרחוק ובאיגופים עמוקים. הבקעה נאה זו בוצעה בלא שריטה לכוחותינו. אבל אצל האלוף גביש, אז מפקד־הפיקוד, שנמצא מאחור, גרמו הדיווחים שקיבל ממיפקדת־האוגדה, משום מה, רושם קשה מאד. הוא הש־תכנע שביר־לחפן עומדת איתן, ותיכנן לפצחה בהתקפה דו־אוגדתית — של טל מצפון ושל יפה מדרום — ובי־סיוע אווירי מאסיבי. כך קיבל טל, לתימהונו הרב, הוראה מפתיעה לחדול מהתקפתו, ולהיכון להתקפה הפיקודית.

מובן שלא חדל, ושתי דקות קודם למועד הסתערות המטוסים על המיתחם, דיווח גונן: „ביר־לחפן בידי!”

אריק או ברן?

„הפיקוד מתוך מרתף” שהפעיל גונן — ואחר־כך גם בר־לב — הוא, כנראה, ההסבר העיקרי לשתי השגיאות היסודיות והתמידיות אשר איפיינו את המיבצעים בדרום, ואשר התבטאו בהפרתם הכרונית של שני עקרונות־המילחמה החשובים ביותר: ● „דבקות במטרה”, שמקומה קבוע בראש רשימת העקרונות; ● ו„ריכוז הכוח”, אשר במאמץ המתמיד ליישמו, במקום ובזמן הנכונים, מתמצית תכלית מעשי־המציאות בקרב.

עקרון „הדבקות במטרה” דורש, שהמפקד יבחין מהי מטרת המערכה, או הקרב, שהוא מנהל ולאחר מכן יכוון את כל מעשיו ומאמציו להשגת אותה מטרה.

אמנם, יתכן שהדרג הממונה (הרמטכ"ל) לא סיפק לגונן הכוונה מספקת. אבל במקרה כזה חייב המפקד לעצב לעצמו את המטרה.

אם לא כן, צפוי המפקד לאבד את דרכו, לעשות מע־שים סותרים ויותר מכל, להיכשל בריכוז כוחו במקום ובזמן הנכונים — כי הללו „נכונים” רק לאור המטרה וביחס אליה.

הגדרת המטרה הינה תהליך נמשך ומתעדכן בהתמדה. המטרה הכללית, או הסופית, איננה יכולה להנחות את המיבצעים הטאקטיים. לצורך זה, יש לפרטה ל„משימות” קונקרטיות — ואז מחייבת „הדבקות במטרה” דבקות זהה במשימה. קל להראות כי כל המיבצעים המוצלחים

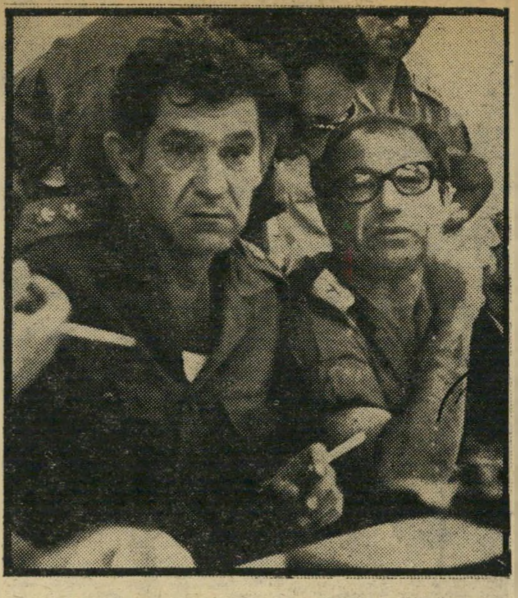

הרמטכ"ל אלעזר עם גורודיש בפיקוד

באמת, גם בצה"ל, התאפיינו ביישום העיקרון הזה (אף שלעתים בצורה לא־מודעת). בכל זאת חוששני, כי הקצין הממוצע בצה"ל יראה בדברים הללו „פילוסופיה” תלו־שה, אפילו שאי־שם בדרך חינוכו למד את עקרונות־המילחמה וגם אמרו לו, שהם חשובים מאד־מאד.

כדי להמחיש שמדובר בעניין ממשי, שחשיבותו מכ־רעת, נזכיר כי בתחילת הבלימה התפוררו הכוחות, בעי־

למצרים היו ארמיות. בצה"ל לא היו. מכאן יתרון חשוב למצרים

קר מפני שלא ידעו בדיוק מה יש לעשות עם המעוזים ובקשר אליהם. הצליחה לא השיגה את מלוא האפקט האפשרי, מפני שלפיקוד לא היה נהיר, במונחים ברו־רים של כוחות, זמן ומרחב, לשם מה בדיוק נעשתה ומה ייעשה אחריה. אי־הבהירות — שלא לומר הבילבול — נמשכו גם אחר כך: משנמצאו רוב הכוחות מעבר לתעלה,

האלוף אברהם (ברן) אדן במילחמה

הפעילם הפיקוד, בעת ובעונה אחת, לשני כיוונים הפו־נים ונוגדים בתכלית.

כך, נמנע משרון הכוח הנחוץ לניתוק האר־מיה השניה, ומצד שני, לא הספיקה עוצמת הכוחות שפעלו בדרום להשמיד, במגבלות הזמן שנכפו עליהם, את הארמיה השלישית, ואף ברוחק עלה בידי ברן וקלמן מגן לכתרה — ומוטב שלא ננסה לשער מה היה מצבנו, אילו מלא קלף זה.

יישומו הכושל של עיקרון „ריכוז הכוח” נבע, במידה

המצאת הטלפון והאלחוט לא שינתה את תורת הפיקוד על הקרב מימי אלכסנדר מוקדון

רבה ואולי מכרעת, מהיעדר „דבקות במטרה”. הקשר החיוני וההדוק בין שני העקרונות הללו נראה היטב בדוגמאות שהזכרנו. אבל היו גם סיבות אחרות, טכניות ואלמנטריות יותר, שתרמו לפיזור הכוח והמאמץ הפי־קודיים, במקום גיבושם וריכוזם. מבחינת מהלכי ה־8 לאוקטובר, בייחוד כתיאורם בכתבות השואבות, כמדומה, מגירסותיו של גונן, יכול לעלות חשד, שגונן היה „נעול” על תפיסה מוגדרת ונוקשה ביותר, אשר ראתה את אירגון הכוחות ללחימה ואת הפעלתם בה, במיסגרת של א ו ג ד ה ב ל ב ד.

קשה להימנע מן הרושם, שעצם הרעיון של הפעלת שתי אוגדות, במיסגרת מאמץ טקטי משולב ומשותף אחד, פשוט לא עלה על דעתו; ועל כל פנים, אין במציאות, לפחות כהצטיירו־תה מן הפרסומים, אף סימן וזכר לנסיון כזה, אפילו כאשר ההכרח החיוני דקר את העיניים, כבמקרי הי"א לחודש והצליחה.

מחדל מיקצועי זה בולט ביותר על רקע הנעשה אצל האוייב. הצבא המיצרי אורגן ופעל במילחמה במיסגרות על־אוגדתיות: שתי „ארמיות השדה”, השניה והשלישית. (המונח „ארמיה”, בשימוש הסובייטי, מקביל ל„קורפוס” בצבאות המערב. *)

נקל להיווכח ביתרונות הברורים, בכל הק־שור לשליטה על הכוחות תוך תיאום בין־אוג־דתי, שצמחו למצרים מאירגון זה. ודאי, המצ־רים רק חיקו את הרוסים; אך חיקוי נכון ומו־עיל עדיף תמיד על „מקוריות” הרת־חסרונות. כפי שעוד נראה בהמשך הסידרה, היה אקט פשוט זה, של איגוד שתי אוגדות למיסגרת טקטית אחת, ולו מאולתרת בחפזה, עשוי לג־רום שינויים דרסטיים, לטובתנו, במערכה.

כאן יש לשוב ולהכניס לתמונה את היעדרותו של גונן משדה־הקרב. מותר להניח כי אילו היה נמצא, ב־8 לחודש, במקום הנכון — כלומר אצל ברן ואצל שרון ולאורך גיזרותיהם — כימעט מן הנמנע היה, שלא יחוש כי הפעלת שתי האוגדות כגוף מתואם אחד (ואין הדבר אומר הכרחית גם ב ב ת־אחת!) מתבקשת מאליה ובלתי־נמנעת. אבל גונן לא היה שם. המפה ודיווחי האלחוט, לא לימדוהו שעליו לרכז את שתי אוגדותיו לאגרוף אחד. יתר על כן, עוד עמד והורה לשרון, בעיתוי הגרוע ביותר האפשרי, לנוע אחורה עם כל אגודתו ולרדת הרחק דרומה אל המיצרים — רק כדי שמיד לאחר סיום התנועה ישוב חזרה צפונה, בלא שעשה דבר ובלא שהועיל משהו.

היה זה, בלא ספק, המהלך המשונה והמבוזבז ביותר שבכל מילחמת יום־הכיפורים.

גנרל שנכשל

הדברים שנכתבו כאן קשים דיים וראוי לסייגם, כדי למנוע אי־הבנות.

אי־הימצאות גונן קדימה איננה מעידה כלום על אומץ ליבו. בעניין זה, ודאי שאין גונן זקוק לראיות.

נכון שמפקדים מחוייבים להימצא בקו החזית גם מסי־בות מוראליות; ונימוק זה חשוב כשלעצמו במידה כזו, שדי היה בו לבדו להכתיב את שהייתו של גונן באיזור הלחימה לעתים תכופות ולפרקי־זמן ממושכים יותר מכפי ששהה שם בפועל. ניתוח „הפיקוד מתוך מרתף” מתכוון ל ש ג י א ה מ י ק צ ו ע י ת בילבד, ולא לכל דבר אחר.

אין גם ספק כי גונן הינו, במידה רבה מאד ואולי מכרעת, קורבן הנסיבות. הוא שימש בתפקידו זמן קצר ביותר; הוא עשה כמיטב יכולתו וכפי שצה"ל לימד; והמצרים הפתיעו לא רק אותו, אלא אף בכירים ומנו־סים ממנו. אפשר אף לקבל, שגם מפקדים אחרים בצה"ל — לא כולם, אך רבים — אילו נמצאו במקומו, לא היו מיטיבים עשות ממנו, ואולי היו שוגים יותר. יתכן שאילו אך ניתנו לגונן עוד כמה חודשים בפיקוד הדרום, הכל היה שונה. גם הזכרנו כי אורח בניית צה"ל והכנתו למילחמה, ברוב תקופת הזמן שמאז ששת הימים, נעשו לפי תפיסות מעוותות ובאווירה מקצועית משחיתה ומ־נוונת, ולא גונן שימש אז רמטכ"ל.

אולם גונן היה שם, הוא היה המפקד, הוא שנתן את הפקודה. איש אינו מאשימו בדברים שאינם הגונים, או בכך שהעטה קלון על עצמו או על צה"ל. אך ודאי שהוא גנרל אשר נכשל.

*) בעברית חוצע לקרוא לכך „גייס” או „מחנה”.

במדינה

בהלווייה: הבת יעל אולניק (מימין), האלמנה אורה והאח סיומה נמיר

איש הפשרות

(המשך מעמוד 16)

זהו מקח־וממכר של תגרנים בשוק. מכיוון שכל שר הוא מנהיג של מיפלגה או סיעה, וכל מישרד ממשלתי הוא גם אחוזה מיפלגתית, משפיעים על ויכוח זה גורמים מיפלגתיים ופוליטיים, שאין להם שום קשר עם טובת המדינה.

אי־אפשר לבטל מישרדים מייותרים, מפני שהם „שייכים" למיפלגה זו או אחרת, אשר קולותיה דרושים לקואליציה. אי־אפשר לצמצם מנגנון מנופח, מפני שהוא מורכב מעסקני־מיפלגה, שהשר חייב לכלכלם.

אחוזות פרטיות. בתום המשא־והמתן המייגע, מתקבל הסכום הסופי, שהוא קטן מדרישות השרים, אך עדיין בלי כל יחס לצרכי המדינה וליכולת הציבור.

השנה, כאשר הגיע התקציב לסכום־שיא חדש, בולט הדבר במיוחד. עברה כימעט שנה מאז נכנס לתפקיד צוות שילטוני חדש, הכולל ראש־ממשלה חדש ושר־אוצר חדש.

אך במשך השנה לא נעשה דבר וחצי־דבר כדי לשים קץ לתוהו־ובוהו המינהלי, לגיבוב מישרדים מייותרים ולצימצום מנגנונים.

● בשנה זו ירדה התיירות לתהום. אך מישרד־התיירות פורח, כאחוזה בילעדית של מיפלגת הל"ע. השר־בלי־תיק גידעון האוזנר, איש הל"ע, העומד בראש ועדה לבדיקת המינהל, נתן לשר־התיירות משה קול, איש הל"ע, תעודה רישמית שהמישרד נחוץ, וצריך לגדול עוד.

● מישרד־ההסברה, שהיה מייותר כבר ביום הקמתו, קיבל תעודה רישמית על מייותרותו מידי האדם המוסמך ביותר: שר־ההסברה שהתפטר, אהרון יריב. אולם בתקציב ממשיך המישרד להופיע. ראש־הממשלה אינו מסוגל להחליט, תוך 24 שעות, על חיסולו.

● איש אינו מעז לגעת בתקציב־הביטחון המיפלצתי. אומנם, אפילו ביטחוניסט קיצוני כאריק שרון טען שאפשר להוריד ממנו מיליארדים. שערוריות־הביזבוז של מישרד זה, המעשיר שיכבה שלמה חדשה של מרוויחי־מילחמה, הפכו שם־דבר. אולם מישרד־הביטחון הוא אחוזתו הבילעדית של שימעון פרס, האיש מס' 2 בממשלה, ואין איש מעז לגעת בו. פרס דרוש כדי לבלום את משה דיין, וחוץ מזה הביטחון הוא קדוש.

וכך, לאורך כל הקו, נופח התקציב. בעוד שבוטלו שירותים חברתיים חשובים בשטח החינוך והסעד, לא נעשה הניסיון הקל ביותר לפגוע במנגנונים, בביזבוזים מיפלגתיים ובמיבנה המינהל הציבורי.

גניבות פי 4. בצד מחדל משווע זה, בולטת שערורייה חמורה עוד יותר.

מזה כמה חודשים רוגשת הארץ סביב הגילויים על העלמות־המס ושיחרורי־המס, הגורמים לאובדן סכומי־עתק.

בימים־עברו סברו גם אנשים טובים כי זהו ליקוי בלתי־נמנע, המגיע לכמה מאות מיליוני לירות, ושאינו משמעותי בחשבון הכולל. אולם בינתיים השתנת התמונה. כעת מדובר על מיליארדים.

העיתונאי ברוך נאדל דיבר על 15 מיליארדים שאבדו לאוצר־המדינה, בגלל העלמות־מס בידיעת השילטונות ובעזרתם.

רואה־חשבון מתון ומימסדי יותר, דן בבלי, העריך את ההעלמות האלה בסך שמונה מיליארדים לשנה.

אפילו לפי אומדן מינימליסטי זה מגיעות העלמות־ברשות לסכום העולה פי־ארבעה על המיסים החדשים, בסך שני מיליארדים, שירדו השבוע על ראש הציבור.

מול ההאשמות, שותק השילטון. לבד מכמה תירוצים מגומגמים, לא נעשה אף ניסיון לטעון כי נעשים דברים משמעותיים לחיסול הנגע. גביית מס־אמת תהווה מהפכה סוציאלית, והשילטון הקיים אינו מוכן לחולל אותה. כי מהפכה זו תהיה מכוונת נגד השכבות שראשי־השילטון עצמו נמנים עליהן.

יד רוחצת יד. כך נותרה רק דרך אחת לסתימת החור — לקחת מתאזרח.

תחת לשבש את מערך תאינטרסים המיפלגתיים, לרסן את המיפלצת המינהלית או לגבות מס־אמת משיכבת הפרוטקציונרים, מוטל העומס על משלם־המיסים.

גישה זו טומנת בחובה זילזול תהומי בציבור האזרחים — אמונה מוחלטת של השילטון כי אפשר לסחוט מן האזרח כל סכום שהוא בעזרת דברי־חלקלקות מליצות ביטחוניות ואיומים.

כאילו כדי להפגין את הזילזול הזה, באה ברגע הנכון גם שערוריית מימון המיפלגות הגדולות על־ידי הלוואות־חינם, ויבול חדש של שערוריות כלכליות.

הצירוף אינו מיקרי. בפרשות אלה משתפות־פעולה כל המיפלגות הגדולות, בקואליציה ובאופוזיציה — וכך מובטח שיתוף האופוזיציה בתקציב שהוא מסע־שוד כלפי האזרח.

אומנם נשמעים פה ושם קולות של פלגי־מחאה נגד הקנונייה, אך מכיוון שכל פלג קטן משתדל לנצל את הפרשות כדי להפיק מהן הון פוליטי פרטי, ולא קמה חזית רצינית המסוגלת לתוות כוח, אין למחאה זו תוצאה ממשית.

לאזרח לא נותר אלא לשלם את החשבון.

אישים

איש־ציבור בעל נשמה

נדבך נוסף נחתם בחומת בוני המדינה

ידידיו הרבים של מרדכי נמיר, אשר הכינו זרי־פרחים לכבוד יום־הולדתו ה־78, שצריך היה להיערך ביום הראשון האחרון, באו עם אותם זרים בדיוק לבית־הקברות הישן ברחוב טרומפלדור בתל־אביב.

אולי היה זה סימלי שידידיו של נמיר לא הביאו את הפרחים לביתו. מאז חדל לכהן כראש עיריית תל־אביב, לפני שש שנים, הסתגר נמיר בביתו כשהוא מקדיש את כל זמנו לדברים האהובים עליו: שירה רוסית, מחזות תיאטרון ואוסף פיליהחרסינה שלו.

אישי המדינה שהביאו בתחילת השבוע את נמיר לקבורה, ידעו כי עם מותו של האיש הלך לעולמו עוד נדבך של דור שלם. דור המעצבים שבא אחרי דור החוזים, דורו של דוד בן־גוריון.

נמיר החל במלחמתו רבת השנים עבור ארץ־ישראל עוד לפני שעלה אליה. פעילותו הציונית באוקראינה התגלמה בקרב שעליו פיקד, כנגד פורעים ביהודים. הקרב נמשך יום תמים, ובסופו נתפס, נכלא, נידון למוות, ורק ברגע האחרון ניצל מעמוד־התלייה.

בניין המדינה. כשהגיע לישראל, לאחר שסיים לימודי מישפטים וכלכלה ולימודי נגינה בכינור בקונסרבטוריום למוסיקה באודסה, הלך לעבוד כחוטב־עצים עבור מאפיית המשביר לצרכן בתל־אביב.

לאחר שעסק במיספר עבודות מסוג זה, נתמנה למזכיר מועצת פועלי תל־אביב. אז היתה אהבתו הגדולה הישיבה בקפה כסית ושעשועים בחידודי לשון, לקוחים מפושקין, עם הבוהמה התל־אביבית, האמיתית, של אז.

בד־בבד עם פעילותו הציבורית נרתם לתפקידים בכירים בהגנה, ולבסוף הגיע עד למיפקדה הארצית. בשנת 1940 הובל נמיר, כשידיו ורגליו כבולים בשרשרות־ברזל, לכלא מיזרע. בכלא מצא שלושה מנהיגים אכולי שינאה, ריב ומדון: אברהם שטרן, מפקד הלח"י, ערי ז'בוטינסקי בנו של המנהיג הרוויזיוניסטי, ומאיר סלונים, מנהיגם של הקומוניסטים. הוא הצליח להשכין שלום ביניהם, ולימים סיפר כי ראה בכך אחת ממילחמותיו הגדולות בתקופת ערב הקמת המדינה.

כאשר מונתה גולדה מאיר כשגרירה במוסקבה, היה נמיר ליועץ בשגרירות ואחר־כך מונה כשגריר. הרגע הגדול שלו ברוסיה חל כשהצליח להיפגש עם אמו, שהקשר שלו עימה ניתק שנים רבות קודם־לכן. אמו ידעה כי בנה, מרדכי נמירובסקי הפך להיות נמיר, השגריר במוסקבה, אך לא מצאה עוז בנפשה לגשת אליו. רק לפני סיום תפקידו במוסקבה קיבל נמיר אישור מיוחד לנסוע לעיירה חרסון, אשר היתה מחוץ־לתחום לזרים ברוסיה.

ראש למישפחה גדולה. כשמונה למזכיר ההסתדרות, לאחר שחזר ממוסקבה, נודע נמיר כאיש־הפשרות. הוא אומנם מעולם לא התפשר על אף עיקרון אחד שלו, אך ידע להרגיע את כל יריביו במילה טובה, בקול עמוק בעל מיבטא אוקראיני חריף. „כשדופקים על השולחן," נהג לומר אז, „או שנשבר השולחן, או שנשברות האצבעות — ושני הדברים לא טובים."

שוב ירש את גולדה מאיר, הפעם בתפקיד שר־העבודה, דווקא בתקופת האבטלה, המעברות ועבודות הדחק, וכימעט שסירב לעזוב טרדות אלה, כאשר הוצע לו להתחרות על תפקיד ראש עיריית תל־אביב.

נמיר הביא את העיר לשילטון פועלי, אחרי שנים רבות שהיתה נתונה בידי הציונים הכלליים. עוד הוא מוצף לחיצות־יד וברכות לרגל ניצחונו בבחירות, מיהר נמיר לביקור אצל אלמנתו של ראש־עירייה אחר של תל־אביב, ישראל רוקח.

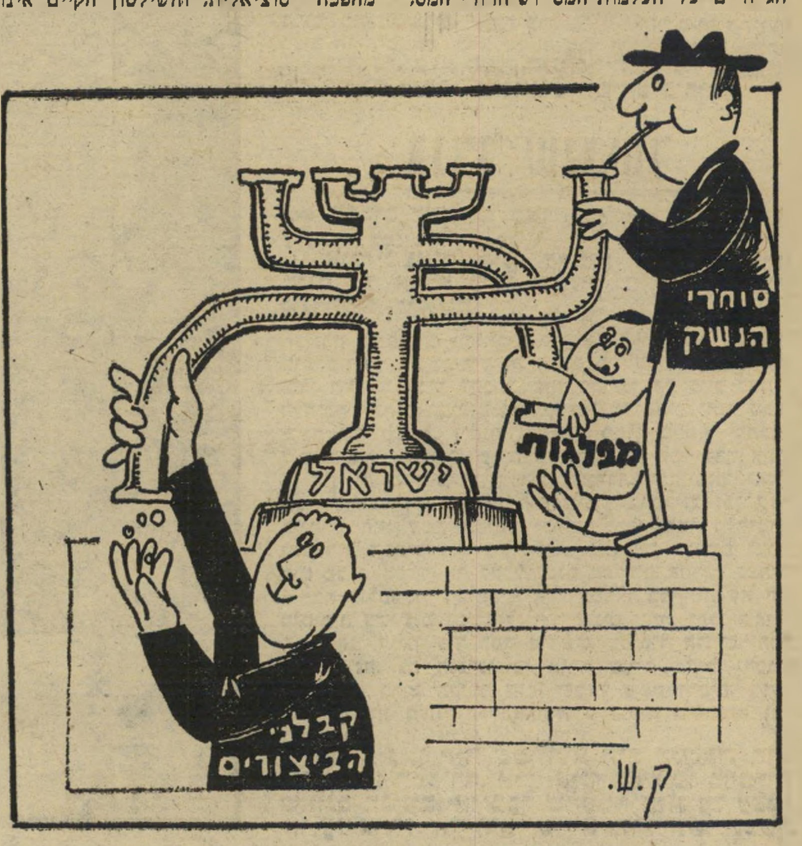

תקציב המדינה

אשר היה בר־פלוגתא חריף ביותר שלו.

את תפקידו בעיריית תל־אביב סיכם ב־מישפט אחד, שאותו אמר פעם: „להיות ראש למישפחה גדולה אחת.”

כאשר חלה, לאחר שבע שנות כהונה כראש־עירייה, עדיין לא השלים נמ׳יר עם גורלו. הוא נסע לארצות־הברית כדי לגסות להירפא שם ובשובו, עמד על כך שיביאו אותו מדי יום ביומו למישרדו שבקומה ה־12 בבניין העירייה.

רק כשהפכו ביקוריו בעירייה נדירים יותר ויותר, השלים עם מצבו, פינה את מקומו והסתגר בביתו — עם הספרים, השירים ופילי־החרסינה.

מישפט

ראש־העיר והעוזרת

ראש־העיר הבים את פקיד־השומה במאבק המישפטי על העוזרת

ראש־עיריית רמת־גן, עורך־הדין ישראל פלד, היה בעבר בעל מישרד מצליח ל־עריכת־דין בתל־אביב. אחת ל־10 ימים או לשבועיים היתה באה למישרדו עובדת־ניקיון, שוטפת את הריצפה ועושה בו כל הדרוש לשמירת הניקיון.

מאחר שלא עבדה בשעות או בימים קבו־עים, קיבלה העוזרת מפלד 25 לירות לכל הופעה שלה במקום, בלי כל תוספות או תנאים סוציאליים שהם.

העובדת, פני שטיינמן, היתה קונה את חומרי־הניקוי בעצמה, לוקחת קבלות ו־מקבלת מפלד החזר־הוצאות. כך התנהלו העניינים על מי־מנוחות, עד שבא פקיד־השומה בתל־אביב וקבע, כי פני שטיינמן

אינן כפי שהן צריכות להיות, לדעתו. הוא, או ליתר דיוק אביו, הוא יצרן ביגדי־אופ־נה רציני באנגליה, במחזור של 750 אלף לירות שטרלינג לשנה, וכן בעלים של ארבעה בוטיקים במרכז לונדון.

עולה חדש כמוהו מתגורר, כמובן, ב־הילטון בתל־אביב. רק נכנס להילטון, ו־מייד גילה כי בתוך שבועיים עומד להיפתח במלון שבוע־האופנה הישראלי. מוזס ה־צעיר הבין כי זוהי ההזדמנות לה ציפה, ביקש להיכנס כמציג־אופנה בשבוע.

ללכת על גדול. אחרי ויכוחים מרים ביותר, שכן הסדר הטוב דורש הרשמה מוקדמת של כמה חודשים, ניתן למוזס להיכנס לאירוע כמשתתף. הוא לקח עורך־דין ירושלמי בשם דוד מיימון, רשם חברה־ביסוד בשם פלומה, לקח שתי סוויטות ב־הילטון ושטחים בשבוע־האופנה, והטיס ארצה מיבחר ממוצריו באנגליה.

מוזס הבין מייד כי נוסף לסיגנון בבג־דים צריך גם דוגמניות עם סיגנון. משך כל שבוע־האופנה אסף סביבו את מיטב החתיכות, ערך מסיבות רבות, פיטם את הקונים השונים בקוויאר ושמפניה, הגדיל במהירות את חשבונו במלון ל־4000 דולר.

בשלב זה החליטה הנהלת הילטון כי, בעצם, האשראי גבוה מדי, וכי הרעש מ־מסיבות־האופנה של מוזס אף הוא אינו נמוך ביותר.

ההנהלה פנתה, איפוא, אל מוזס, וביק־שה ממנו באדיבות לשלם את החשבון וללכת למקום אחר. מוזס השיב כי הוא מוכן לכך, אבל כיוון שכבר יום שישי אחרי־הצהריים והוא בנאדם דתי, אינו יכול לשלם בשבת. חוץ מזה, הוא אינו מסתפק בחשבון כולל, ורוצה פירוט. הוא ביקש לדעת כיצד בדיוק הצטבר הסכום של 4000 דולר, וכן רצה הנחה של 15%.

ראש־העיר פלד ושר־האוצר *

תבוסה לפקיד־השומה

היא עובדת שכירה, וכי פלד צריך היה לשלם עבורה ניכויי־מס.

פלד, מצידו, סבר כי היא קבלנית־מישנה, והסוגייה הגיעה עד לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בפני השופט שלמה אשר.

העוזרת היא קבלנית. לאחר בדיקת תקדימים קבע השופט: „אינני רואה טעם בניסיונותיו של פקיד־השומה ההולכים ו־מתחדשים מדי פעם בפעם, להפוך עובדות־ניקיון במשרדים קטנים, העובדות לכל ה־דיעות ללא כל פיקוח בדרך ובשעות שהן קובעות לעצמן, לעובדות שכירות.

„מכאן,” פסק השופט, „בכל פעם שעובד עושה עבודתו ללא פיקוח מטעם המעסיק, כאשר המעביד מקבל מן העובד את תוצ־את עבודתו בלבד ולא עבודת שכיר — הרי העובד הוא קבלן עצמאי.”

לכן קיבל השופט את עירעורו של פלד, ודחה את תביעות פקיד־השומה.

דרכי חיים

שערורייה בהילטון

התנגשות בין „הילטון” ליצרן־בגדים צעיר, סוער ודתי — על חוב 4000 דולר

כאשר הגיע שמואל מוזס לראשונה מ־לונדון הבירה לתל־אביב, לפני שנים אח־דות, נוכח מייד כי חנויות־האופנה כאן

לאחר ויכוח קצר הוסכם, כי הוא יפקיד בידי המלון הוראות תשלום של אמריקן־אכספרס עם חתימה שלו, כעירבון עד יום ראשון, אז יערכו את החשבון הסופי. הסכם זה הושג, לא לפני שהנהלת הילטון קראה לקציני־מישטרה, ביקשה לעצור את מוזס המסרב לשלם.

תביעה על 100 אלף. ביום ראשון בשבע בבוקר, עוד מוזס מנמנם לו במיטתו בהילטון, נפתחה דלת החדר, נכנסו אנשי המלון וביקשוהו לעזוב תוך רבע־שעה. כן החזירו לו את הוראות התשלום שלו, ל־אחר שהורידו לעצמם פקודת תשלום על סך 4000 דולר.

מוזס הנרעש עבר למלון גראנד ביץ׳, רץ לאמריקן־אכספרס לבטל את הפקודות — אך לשווא. עתה הוא שוקל הגשת תבי־עה למאה אלף לירות פיצויים מן המלון.

בין תביעה לתביעה עוד הספיק מוזס לקחת בירושלים, ברחוב יפת 44, שטח של 210 מטר בדמי־מפתח, להקים בו מתפרה וחנות־מכירות. כן הגיש בקשה למיפעל מאושר, ובקשה לבנק־לפיתוח־התעשייה ל־הלוואה של 300 אלף לירות, מתוך ההשקעה הכוללת שלו, שתהיה מיליון לירות.

מוזס מתכונן להתרכז בבגדי־ילדים, ל־הביא ארצה סיגנון אנגלי ולאפשר ל־ישראלים לקנות בגדי־ילדים לונדוניים כאן, לחסוך להם את הוצאות כרטיסי־הנסיעה למרכס אנד ספנסר.

* משמאל: רכילאית מירה אברך.

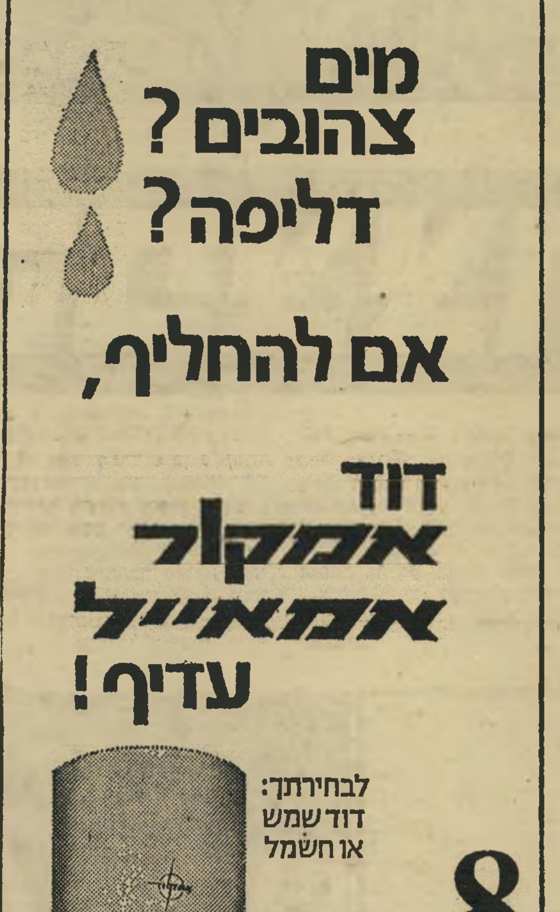

תן טרמפ לחייל

פנינה רוזנבלום הלכה -
איריס בן בא

הפצצה
הבלונדיח

„מה את רוצה להיות כשתהיי גדולה?" נשאלה איריס בן כשהיתה ילדה קטנה. „אני רוצה להיות יפהפייה," ענתה בקול ילדותי, ומבלי להניד עפעף.

היום, בגיל 18, יכולה איריס בן לומר בפה מלא כי הגשימה את חלום־הילדות שלה. היא אכן צמחה, והפכה מילדה יפה־פייה לנערה־אשה יפהפייה עוד יותר. יפה־פייה המעוררת סערה בהופעתה הפרובוק־טיבית, המושכת תשומת־לב מיידית אליה בכל מקום שבו היא מופיעה.

עם מידות אידיאליות של 85—60—85, גובה 173 ס"מ, משקל 58 ק"ג, עיניים ירוקות ושיער בלונדי שופע, יודעת איריס כי הופעתה מושכת תשומת־לב מרובה, ולמרות זאת היא טוענת בעקשנות כי הופעה זו רק מחפה אצלה על ביישנות.

איריס מודה, בצגיעות אופיינית, כי מאז שהיא זוכרת את עצמה היא בתקן של יפהפייה.

„אני יפהפייה!" אומרת אי־ריס, הטוע־נת כי מאז שהיא זוכרת עצמה היתה תמיד יפה.

„אני פראית!" מעידה על עצמה איריס בעלת הטמפרמנט הסוער שוקה העזה למשוך תשומת לב. היא מצליחה בכך היטב. מקום שבו היא מופיעה, היא הופכת מייד למרכז הענ

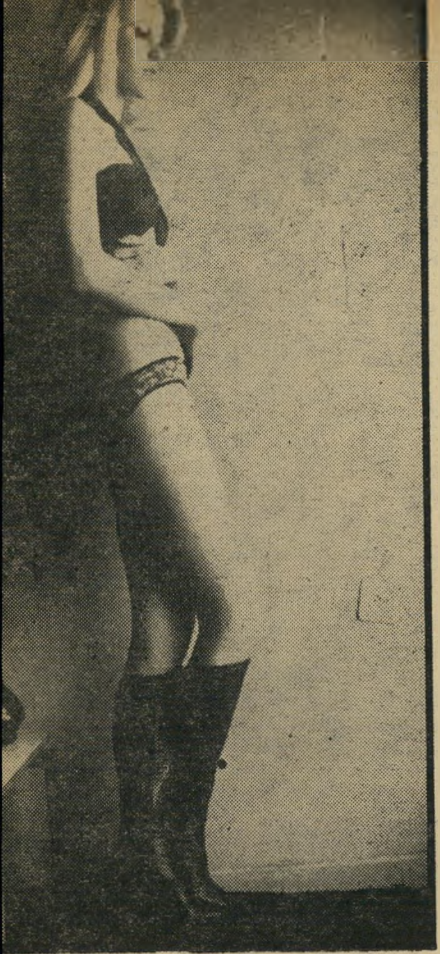

המודעות שלה לגבי יופייה החיצוני באה לה באופן סופי וברור, כשבגיל 14, קיבלה עשרות בקשות לחברות מחב־ריה לספסל־הלימודים בגימנסיה הרצליה. אולם חבריה אלה היו ילדותיים מדי לטע־מה של איריס, והיא העדיפה על פניהם צעיר בן 25 בשם יוסי, שעבד עם אביו במיפעל־רהיטים מישפחתי. כששואלים את איריס איך הסתדרה בתור ילדה עם תבי־עותיו הברורות של בן 25, היא מודה, כש־סומק קל מכסה את פניה: „הוא חיפש אצל אחרות מה שלא יכול היה לקבל אצלי.” מייד לאחר־מכן היא טוענת, כי המשיכה צרפתי שלה כדי שיתפור. בעיקר אהובים עליה בדי סטין ולורקס מבהיקים זה שהם מעוררים תשומת־לב מיוחדת לא מרתיע אותה.

כשאומרים לה שהיא מזכירה את בייבי־דול האגדתית, הלא היא הכוכ־בת קרול בייקר, בימי־הזוהר שלה, היא זורחת מאושר. אך כשאומרים לה שהיא דומה לפנינה רוזנבלום, היא מתרתחת ו־טוענת שאין ביניהן כל דימיון פרט לצבע־השיער ו...נכון, ההופעה הפרובוקטיבית.

לא, היא בשום פנים ואופן אינה רוצה לרשת את מקומה של פנינה, שהתפנה. היא כל־כך אוהבות אותה בסביבה. היא עוסקת בקוסמטיקה כמיקצוע מישני וכהבטחה ל־טווח רחוק, וטוענת כי היא אוהבת להו־ציא מוצרים מוגמרים יפים מתחת ידיה. אינה אוהבת נשים יפות יותר ממנה בסבי־בתה, אך בעבודתה כדוגמנית קשה לה לא להיתקל בהן, ולכן היא משתדלת להיות תמיד הכי יפה.

את שירותה הצבאי דחו לה בשנה. נתנו לה צ'אנס להתקדם במיקצוע. היא רוצה לשרת ביחידה קרבית כי היא אוהבת הרפתקאות, ולא איכפת לה להיות זרוקה אי־שם בסיני אך רק לזמן קצר. אחר־כך היא רוצה להתחתן עם יואל שלה, וללדת לו שלושה ילדים. בכלל, היא מודה, „אם יואל יגיד לי לוותר על הדוגמנות, אוותר. הוא ראשון במעלה אצלי.”

במיסגרת אהבת ההרפתקנות שלה, כמעט שנסעה לחו"ל בחברתו של סוחר ערבי,

צילומים מאת

אילנה בן־ארי

שהציע תמורתה 30 גמלים ו־20 אלף דינר, כדי שתיסע איתו ללונדון. הרעיון מצא חן בעיניה, אבל החבר שלה טוען שהיא לא היתה רצינית, ולכן העיסקה בוטלה.

היא רגילה למבטי הגברים הננעצים בה ללא־הרף, ואינה מגידה עפעף כשהיא שומ־עת לחשושים מאחרי גבה. אחרי הכל, להיות יפהפייה זה לא מיקצוע קל. צריך להביא בחשבון את מבטי־הקינאה של ה־נשים, את מבטי־ההערצה של הגברים ואת הפחד הנורא של איך־אני־נראית־היום.

איריס בן מתבוננת בראי לעיתים מזומ־נות יותר משהיא מדברת. כל משב קל של רוח בשערותיה מעביר אותה לדום, ומייד היא שולפת מהארנק את הראי ו־המסרק, ומתקנת באותה הזדמנות גם את האיפור. המעמד מחייב, נא לא לשכוח.

„אני ביישנית!” טוענת איריס ומכסה את חלקת־ביטנה החשופה בידיה.

התורנית

שלה למבוגרים נובעת בעצם מהבגרות ה־נפשית שלה.

את חברה העכשווי, העיתונאי יואל ישר־אלי, הכירה איריס דרך חברים לפני כשנה וחצי, ומאז הם ביחד, בדירתו של יואל שבצפון תל־אביב. באופן רישמי ממשיכה איריס להתגורר בבית הוריה, שם היא מחזיקה את מירב חפציה, אך היא מודה כי את מרבית זמנה היא מבלה בביתו של יואל, בן ה־28. במעט הססנות היא מודה גם, כי עם יואל זה רציני, וכי הסוף יהיה שיילכו לחופה וקידושין. היא אינה מוכנה להגיד מה היא מחפשת בגברים, כי כבר אינה מחפשת בעצם. את שלה כבר מצאה, ומה שהיא אוהבת אצלו הכי הרבה זה התכונה הנדירה שלו — להתחשב. להתחשב בנטיותיה הקפריזיות והילדותיות, להתחשב ברצונה להיות דוגמנית ולעודד אותה בכך. „בכלל,” היא אומרת, „הוא נותן לי יחס.”

את הבגדים הפרובוקטיביים שלה מתכנ־נת איריס בעצמה. היא אינה סומכת על הבוטיקים והחנויות, קונה בדים בעצמה, משרטטת את הדוגמה ונותנת לחייט ה־רוצה להיות היא־עצמה, ועובדה שהיא מצליחה בכך היטב.

מורתה לאה פלטשר, מי שהכשירה אותה למיקצוע הדוגמנות, אומרת כי איריס היא התלמידה המוצלחת ביותר שהוציאה מתחת ידיה בשנתיים האחרונות.

בשבוע־האופנה הועסקה איריס על־ידי בית־חרושת שאת דגמיו הציגה. במיסדרו־נות מלון הילטון פגשה בבעלי מיפעלים רבים שהציעו לה עבודה, אך היא בחרה לעבוד דווקא עם מיפעל יוקרתי המעסיק דוגמניות־צמרת בלבד.

היא מוצפת, לדבריה, בהצעות־עבודה, ומסרבת בעקשנות להשתתף בתחרויות יו־פי למיניהן כי היא, כאמור, ביישנית. אבל אם יציעו לה תפקיד בקולנוע, לעומת זאת, יהיה לה קשה מאוד לסרב, למרות הביישנות.

היא אוהבת את ההנאות הקטנות שבחיים, כמו למשל את החבר שלה, את האהבה, אוכל טוב, רכיבה על סוסים ומזג־אוויר אביבי. היא שונאת את המלחמה (מי לא?) ואנשים צבועים.

אין לה הרבה חברות, כי בחורות לא־

שולמית אלוני: לא רוצה מתחרים

רובינשטיין: ימין

גנט מתחת לחופה

מאת

יוסי ינאי

בשבת שלפני האחרונה נראה היה לכולם כי האיחוד בין תנועתה של שולמית אלוני, ר"צ, לבין זו של פרופסור אמנון רובינשטיין, שינוי, הוא בבחינת עובדה מוגמרת. ימים מיספר קודם־לכן סיימה ועדה מיוחדת שהורכבה מנציגי שתי התנועות, את המצע המשותף המוסכם. פקידי ר"צ מיהרו לשכפלו כדי לחלק אותו בכנס המועצות של שתי התנועות בכפר־שמריהו, שכונת מגוריה של אלוני, מועצות הכוללות את מרבית הפעילים של שתי התנועות, ושנערך תחת הכותרת: „דרכה של תנועה פוליטית חדשה בישראל."

כדי להיות בטוחים כי האיחוד ייערך על־פי המתכונת שבה רצה כל אחד מהם בנפרד, הזמינו הן אלוני והן רובינשטיין אורחים חשובים. שולמית אלוני הזמינה את ח"כ אריה („לובה") אליאב, ואמנון רובינשטיין הזמין את אריה מרינסקי.

חדי העין הפוליטית הבחינו כבר אז כי „משהו לא בסדר," אולם עד להתחלת הכנס, נראה היה בכל־זאת כי המשתתפים ייצאו מאוחדים בסיומו. כשביקשו פעילי ר"צ לחלק בין המשתתפים את המצע המשותף, התנגד לפתע אמנון רובינשטיין. „שתי המועצות ביחד אינן יכולות להחליט על איחוד," אמר לאלוני, „כל מועצה צריכה להחליט בנפרד." אלוני לא קיבלה זאת. מבנה המועצות של שתי התנועות זהה. בכל אחת מהן 70 חברים, כך שהיה ברור לה כי הדחייה של רובינשטיין אינה בגלל סיבה פורמאלית, אלא מהותית.

אופציות לרומן מחודש

על־פי דרישתו של אמנון רובינשטיין הוחלט על הקמת סיעה אשר תכלול 10 חברים, חמישה מכל תנועה. סיעה זו היתה צריכה לקבל את כל ההחלטות לגבי הפעולה בכנסת — בה יש לאלוני שלושה מקומות, ולרובינשטיין אין. לגבי אלוני, פירושה של החלטה זו הוא גזר־דין מוות לעצמאותה בכנסת. שלושת חברי־הכנסת שלה, ושניים נוספים מסיעתה, יצטרכו להחליט יחד עם עוד חמישה מתנועת השינוי, על כל פעולה מדינית או אחרת בכנסת. סיעתה של אלוני בכנסת אינה הומוגנית גם היום, וגם אם ניתן להניח כי השניים הנוספים שהיא תצרף יהיו אנשים שלה. הרי לרובינשטיין יהיה מובטח כימעט רוב נגד אלוני בהחלטות הסיעה.

לפני תחילת הכנס נפגשו כמה ממנהיגי שתי התנועות. יד־ימינו של רובינשטיין ואחד מראשי המתנגדים לאיחוד עם אלוני, צבי מיתר, דרש — בגיבויו המלא של רובינשטיין — כי מועצת ר"צ תכריז שהיא מתאחדת עם שינוי ולעולם לא תתאחד עם מוקד. אלוני סירבה, וטענה: „אנחנו דנים עכשיו עם מי אנחנו הולכים, ולא עם מי אנחנו לא הולכים. אני לא פוסלת אלוף־מישנה בצה"ל," אמרה, בהתייחסה אל ח"כ מוקד, מאיר פעיל.

הפתעה בכנס היוו הצהרותיהם של שני האורחים, מרינסקי ואליאב. אליאב הודיע, מבלי שיידע כלל כי האיחוד טורפד, כי אינו מתכוון להצטרף לאיחוד של ר"צ עם שינוי בלבד, מפני שלדעתו יהיה זה גוף ימני.

אריה מרינסקי, אשר ירד לסוף כוונותיה של אלוני לדחוק אותו החוצה, הצהיר בנאומו כי הוא אינו מכיר כלל ביישות פלסטינית. אלוני לא יכלה לקבל קריאת־תגר זו. היא הצהירה מייד כי אינה יכולה להתאחד עם מי שאינו מכיר באחת מן האושיות המרכזיות של דיעותיה.

לכל הנאספים בכנס בכפר־שמריהו היה ברור, כי בעוד בהזמנה נכתב כי הכנס נועד לאחד את שתי המיפלגות, לא שימש הכנס אלא להנפת נס הפילוג, וכי הגולל על האיחוד המיוחל נסתם בור־במקום.

תוצאותיו של כנס זה היו אחד השיאים במאמציה הבלתי־נדלים של שולמית אלוני לספח אליה כוחות חדשים כדי להגדיל את מיפלגתה ולחזק את מעמדה האישי.

משך תקופה ארוכה ניהלה אלוני רומן לוהט עם הליברלים העצמאיים. היא ומשה קול סיפרו כי יילכו רק יחדיו לממשלה, כי ייצאו ממנה שלובי־זרוע, ואף איימו כי יתאחדו ויהוו את המרכז הליברלי האמיתי היחידי במדינה. זה היה אמור להיות גוף ימני־מתון, יוני בענייני חוץ וימני בעניינים סוציאליים.

אולם משה קול לא נעתר לתחנוניה של אלוני, כאשר היא סיבכה עצמה ונאלצה לפרוש מהממשלה, ולא שמר איתה על חזית אחת. הוא העמיד את האינטרס המיפלגתי־כלכלי של ל"ע מעל לרעיון האיחוד והנאמנות. גם לאחר בגידתה של ל"ע בה, עדיין שומרת לעצמה שולמית אלוני אופציות להתחלת רומן חדש עם מפלגה זו, בדמות „חוגי הצעירים" של ר"צ ול"ע — המתפקדים שכם אל שכם — ובדמות סניף ירושלים שלה, אשר לקח תחת חסותו את נציג ל"ע בעיריית־ירושלים, עורך־הדין אורי הופרט, היושב יותר במישרדי ר"צ מאשר במישרדי מיפלגתו. אך חוגי הצעירים בשתי המיפלגות הם גופים פיקטיביים, פחות או יותר.

לובה אליאב: מתי לפרוש? עם מי?

בולמוס־הסיפוחים של שולמית אלוני, טראומה שנותרה לה מאז היתה חברת מיפלגה גדולה כמפא"י, לא שכך. הרומן הבא שלה היה עם אמנון רובינשטיין, ראש תנועת שינוי, אשר איש אינו יודע מהו כוחה האמיתי, אולם ברור שהוא קטן בהרבה מאשר 5000 האנשים שבהם מתגדר רובינשטיין.

כאשר קמו תנועות־המחאה שאחרי מילחמת יום־הכיפורים, אלו של מוטי אשכנזי, אסא קדמוני ואחרים, התעורר גם הפרופסור־למשפטים מאוניברסיטת תל־אביב, אמנון רובינשטיין. לרובינשטיין יש מיספר תכונות אשר חיבבו אותו על תומכי תנועות־המחאה. הוא היה דמות ידועה מהטלוויזיה, בעיקבות תוכניות בומרנג שאותן הינחה. הוא היה צעיר יחסית (44). בעיקבות מספר הערות שלו בבומרנג אפשר היה גם לראותו כאנטי־מימסדי, והוא דיבר על דמוקרטיה ושינוי, יחד עם היותו בן אחת המשפחות העשירות ביותר בארץ, ומקובל על המימסד ועל הציבור ה„מיושב".

גם אסא קדמוני וגם מוטי אשכנזי הלכו לעולמם, פוליטית, ותנועותיהם גוועו. אולם רובינשטיין החל אוסף את השיירים של התנועות ההמוניות, ובעזרת כסף רב שבא ממקורות מיסתוריים, מודעות־ענק ויחסי ציבור נמרצים, הצליח להפוך יורשן הבילעדי של תנועות־המחאה.

כאשר התפוצץ הבלון של שולמית אלוני והליברלים העצמאיים פנתה אלוני, באופן טיבעי, אל שינוי ואל אמנון רובינשטיין. השדכן בין השניים היה אביטל מוסינזון, מנהל תיאטרון ירושלים. מוסינזון, הנמצא עתה בחופשה־ללא־תשלום מרשות השידור, הוא אחד מפעילי תנועתה של אלוני, אם־כי אינו מכהן בה בשום תפקיד רישמי. הוא ידוע כדובר נאמן של התנועה וכאחד מראשי סניף ירושלים של ר"צ.

כאשר התנהלו מגעים בין ראש הממשלה לבין ר"צ, ערב פרישתה של אלוני מהממשלה, היה מוסינזון היחידי מר"צ שאינו חבר המזכירות של תנועה זו, שהשתתף במישלחות אל ראש־הממשלה.

למוסינזון, בנו של הסופר יגאל מוסינזון שגם הוא פעיל בתנועה, יש עבר משותף עם אמנון רובינשטיין. אביטל היה מפיק תוכנית בומרנג שאותה הינחה רובינשטיין ובין השניים התפתחה ידידות אמיצה. לאחרונה אף נשמעו רינונים כאילו מתעתד הצמד מוסינזון־רובינשטיין לחדש את פעילותו המשותפת בטלוויזיה, בתוכנית אחרת. מוסינזון הפגיש את אלוני עם רובינשטיין.

באותה עת החל ח"כ המערך, אריה („לובה") אליאב, מגביר את קצב בעיטותיו במיפלגת העבודה. שוב נדלק אצל אלוני יצר הסיפוח, ונראה היה לה כי גם כאן מצאה שותף טוב לאיחוד. וגם עם אליאב החלו נוצרים מגעים אשר כוונתם היתה להגדיל את כוח סיעתה של אלוני בכנסת.

ההבדל בין אמנון רובינשטיין לבין לובה אליאב הוא עצום. רובינשטיין חולם על הקמת גוש פוליטי, ימני בדיעותיו, אשר ינגוס חלקים גדולים מן הליכוד ומן השוליים הימניים של מיפלגת־העבודה, ובוודאי יבלע את ל"ע.

כל אחד הביא אורח כדי לפוצץ את אסיפת האיחוד ✶ רובינשטיין

על אלוני: "חברים מקבלים ממנה פריחה" ✶ אלוני על רובינשטיין:

"אני לא מאמינה בכוכבים" ✶ ועדה פאריטטית גרמה לפילוג ✶

פגישה סודית פותחת דרך חזרה למיפלגת העבודה

אליאב חולם על גוש סוציאל־דמוקרטי, שיהיה הרבה יותר קיצוני מהיונים שב־מיפלגת העבודה, ואשר ילכד חוגים מ־מיפלגה זו, מפ"ם, תכלת־אדום, מק"י, מרי, הפנתרים וגופים רדיקליים אחרים.

שולמית אלוני היתה צריכה לתמוך באיחוד עם לובה אליאב יותר מאשר בזה עם אמנון רובינשטיין. לפי דבריה־שלה, אחרי שהתפוצץ האיחוד עם אנשי שינוי, היא היתה "חתומה על המצע הסו־ציאליסטי של המערך", ולא יכלה לחתום על מצע שאינו סוציאליסטי כמו זה שבו מעוניין אמנון רובינשטיין.

אולם שולה החליטה כי סיכוייה להישאר מנהיגה רבים יותר באיחוד עם אמנון רובינשטיין מאשר באיחוד עם הגורמים הרבים שאותם ייצג לובה אליאב במגעי האיחוד שלו. לכן הלכה, כמעט עד לקו־הסיום, לקראת איחוד עם שינוי.

המישחק "מי יהיה המלך," היה זה ש־הינחה את כל המגעים בנושאי האיחוד סביב שולמית אלוני. אלוני היתה מעוניינת מאוד באיחוד עם רובינשטיין מצד אחד, ועם אליאב מהצד האחר, אך בלי הגופים האנטי־מימסדיים היותר־קיצוניים, כאשר היא מהווה את לשון־המאזניים, וכך מנ־היגה את המיפלגה החדשה.

רובינשטיין רצה אף הוא להיות לשון־מאזניים. לשם כך הוא המציא גוף פו־ליטי חדש. לפתע הופיעה בשטח "קבוצת מרינסקי," שמאחריה עמדו בדיוק שלושה אנשים: עורך־הדין אריה מרינסקי עצמו, רוויזיוניסט ותיק יוצא־סין ושותפו־לשע־בר של שמואל תמיר, הפירסומאי חיים פלד ואחד מראשי מורדי המושבים במיפלגת העבודה, ראובן יפה, שגם הוא היה מקורב לתמיר. קבוצה זו, שהצהירה על עצמה כימנית, שירתה היטב את מטרותיו של רובינשטיין, והוא דרש לצרף גם אותה לאיחוד. כך היה מרינסקי נמצא בימין, שולה בשמאל ורובינשטיין לשון־המאז־ניים — וממילא המנהיג.

רובינשטיין דחה, כמובן, מכל־וכל את צירוף הגופים הבלתי־מימסדיים. לובה אליאב, לעומת זאת, הציג תנאי משלו להתאחד עם אלוני: צירופו של מאיר פעיל, חבר־הכנסת היחיד של מוקד. בכך היה מוקם, סביב אליאב, גוף בעל ציביון שמאלי יותר, ללא גוון ימני.

לאור התנאי האולטימטיבי של אליאב היה ברור לשולה שאי־אפשר יהיה לשדך אותו עם רובינשטיין ולשימם בשלב זה תחת קורת־גג אחת. היא החליטה לערוך את האיחוד עם שינוי, לדחות את קבוצת מרינסקי, ולפעול באופן שקט לצירוף מאו־חר יותר של אליאב.

תימרוני ✶ איחוד ופירוד

מיד אחרי הכנס בכפר־שמריהו, מי־הר רובינשטיין להעמיד את הנושא להצבעה בתוך מזכירות תנועתו. מתוך שיבעה חברי המזכירות הצביעו שישה נגד האיחוד עם שולמית אלוני ואחד, הפרופסור יונתן שפירא, הצביע בעד. כש־העביר רובינשטיין את ההחלטה לדיון ב־מועצה של תנועתו. היו התוצאות שונות במיקצת. אומנם התוצאה הסופית היתה זהה, אולם בעוד שבמזכירות הצביע רוב כימעט־מוחלט נגד האיחוד, התחלקו ה־קולות במועצה 25 לעומת 24.

רובינשטיין הצליח להעביר החלטה כי ייערך מישאל־חברים, ורק במידה ששני שלישים מחברי התנועה יחליטו על איחוד, רק אז ייערך דיון חוזר. מה שהחליט רובינשטיין — המכריז השכם־והערב על חשיבותה של הדימוקרטיה במיפלגות — בעצם, כי גם אם למעלה משני שלישים מחברי תנועתו ירצו באיחוד עם ר"צ, ייערך רק דיון חוזר, והמועצה שבשליטתו תהיה ריבונית לחחליט.

הכנס בכפר־שמריהו היווה גם אות ל־פתיחה מסע־השמצות בין שתי התנועות, ובעיקר בין מנהיגיהן, ותחילת הדרך של חטיפת חברים זו מזו. אלוני רתחה מכעס: "כשהייתי עוד בממשלה, טילפן אלי רו־בינשטיין שהיה אז בארצות־הברית, ואמר לי: ,עזבי היום את הממשלה ומחר יש בינינו איחוד.' עזבתי אבל איפה האיחוד?" ובהתייחסה ישירות אל רובינשטיין אמ־רה: "אני לא מאמינה בכוכבים. החשובים הם האלמונים שעושים משהו."

רובינשטיין, מצידו, לא טמן פיו בצלחת: "יש בשינוי אנשים שהיו קודם בעד ה־איחוד עם שולה ועכשיו הם נגדו, בעיקר בגלל הפה הגדול שלה. לכן דחיתי את האיחוד בכפר־שמריהו. יש אצלנו אנשים שמקבלים פריחה משולמית אלוני עצמה, ואני לא יכול לעשות איתה איחוד."

אלוני מצהירה, מבלי שתזכה במידה רבה של אמון מצד שומעיה, כי היא סיימה עם ניסיונות האיחוד שלה, וכי היא מתכוונת מעתה להשקיע את כל מאמציה ומירצה בתוך מיפלגתה־שלה. רבים מפקפקים בכך. על אלוני לפתור מיספר בעיות בתוך ה־תנועה שלה, כדי שזו תוכל להחזיק מעמד עד הבחירות הבאות, ולהוכיח שלא היתה תופעה קיקיונית חד־פעמית, שזכתה מן ההפקר בהזדמנות שלאחר המילחמה.

אחת הבעיות הקשות של אלוני היא מרשה פרידמן. בעוד השני ברשימתה, ח"כ בועז מואב, הפך להיות צייתן ונאמן ל־אלוני, לאחר מיספר ניסיונות־התמרדות בלתי־ממשיים שלו נגדה, הפכה פרידמן בעייה רצינית.

בשקט־בשקט, מבלי שאיש יבחין בכך, הצליחה פרידמן, בעבודה מאומצת, להפוך את הסניף החיפאי של ר"צ למעוז חשוב. הסניף של חיפה, שם מתגוררת פרידמן, הנמצא תחת השפעתה המוחלטת, הפך להיות הגדול ביותר מבין סניפי ר"צ בארץ.

בעת שהתנהל המשא־והמתן עם רובינ־שטיין, הודיעה מרשה פרידמן בלשון ש־אינה משתמעת לשתי פנים — למרות ש־הדבר מוכחש עכשיו — כי אם לא ייערך האיחוד עם אליאב ופעיל, היא תפרוש מר"צ ותעבור למוקד. בעלה, ביל פרידמן, היה מועמד מטעם מוקד בבחירות האחרו־נות. לדעת פרידמן יש עתה בידי אלוני הזדמנות לארגן כוח פוליטי גדול אשר יכלול בתוכו, נוסף לשלושת חברי־הכנסת של ר"צ, גם את אליאב, פעיל, בנימין הלוי ויצחק בן־אהרון.

כאשר התנהלו המגעים בין אלוני ל־אליאב, סבר זה האחרון שאפשר לצרף את הלוי. למרות שיצחק בן־אהרון הצהיר: "אני כבר זקן מדי לפילוגים ולא אעזוב את מיפלגת העבודה," האמין אליאב כי אפשר יהיה לנווט את בן־אהרון להצטרף לכוח החדש. כך היתה נוצרת מיפלגה בת שיבעה חברי־כנסת.

פרידמן אומנם אינה פורשת, מאחר ש־האיחוד עם רובינשטיין לא קם, אבל היא עדיין בבחינת בעייה לגבי אלוני. לאחרונה החלה שולה להתייחס אל מרשה אחרת לגמרי מאשר קודם־לכן, החלה לחזר אח־ריה, חדלה לצעוק עליה בפומבי ולתת לה הוראות וציוויים בנוכחות אנשים זרים, שעה שלא־מכבר גינתה אותה פומבית, בגלל תמיכתה של זו בהתרת הסמים.

פזילה אל ✶ אמא־מיפלגה

אלוני נמצאת היום באותו מקום שבו היתה תחילת גישושיה לאיחוד. למרות הודעתו המוחלטת של אליאב כי אינו מועמד יותר לאיחוד, נדמה לאלוני כי הדלת עדיין פתוחה, בגלל פיצוץ ה־משא־והמתן עם שינוי. אולם היא לא תע־שה אף צעד אחד בכיוון זה קודם שייערך המישאל אצל שינוי. אלוני בטוחה כי ב־מישאל יהיה רוב עצום, הרבה יותר משני־שלישים, לאיחוד איתה, וכי רובינשטיין ייאלץ לבצע אותו.

אולם אלוני פתחה לעצמה פתח חדש־ישן, אשר באירועי החודשים האחרונים נראה היה כי ירד מהפרק: השיבה אל מיפלגת העבודה. לפני מיספר ימים נערכה פגישה סודית בביתה של שולמית אלוני, שתוארה על ידה כמיפגש רעים ותיקים, ללא כל קשר לפוליטיקה. בפגישה השתתפו אשר ידלין, דוד ("דודיק") גולומב, האלו־פים במילואים מאיר עמית וישעיהו ("שייקה") גביש, מנכ"ל מישרד־הביטחון יצחק עירוני, ואלוני עצמה.

בעוד שני האלופים ועירוני לא הביעו כל דיעה מחייבת בפגישה זו, הצהיר ידלין כי לא יפרוש ממיפלגת העבודה. "נמאס לי להילחם, גם בפנים אבל ודאי שגם בחוץ," אמר ידלין. "דודיק" גולומב טען בלהט רב כי יש לפרוש ממיפלגת העבודה, ו־לעבור לתנועתה של אלוני.

להפתעת כל הנוכחים לא הסכימה אלוני עם גולומב וטענה, כאילו היתה עדיין חברת מיפלגת העבודה, כי יש צורך לנסות ולתקן את המיפלגה מבפנים. היא אפילו הזכירה מיספר פעמים באותה פגישה, כי היא מאמינה במצע המערך שעליו חתמה.

הרמז שכוון לעברו של ידלין, כדי ש־יעבירו הלאה, היה ברור. אין ספק כי אלוני היתה מאושרת עתה, אילו קיבלו אותה חזרה למיפלגת העבודה. היא מנסה לבנות את כוחה, כדי ששיבתה למיפלגת העבודה תהיה בעלת־משמעות וכי מעמדה בתוך המיפלגה יהיה חשוב. לעומת זאת טוענים יריביה במיפלגת העבודה כי כוחה של אלוני היום, בציבור הישראלי, אינו שווה אפילו את המנדט אשר בוודאי יינתן לה אם תחזור. חוגים אלה אומרים בזיל־זול: "לשולה יש מאת אנשים ולרובינ־שטיין יש מאה אנשים, כל השאר זה קצף על המים, יחסי־ציבור ולהטוטי־פרסומת."

כך או אחרת, בפני אלוני עומדות עתה שלוש אפשרויות כאשר האפשרות הרבי־עית, שאותה היא מעלה בלהט — הישיבה בבית והחיזוק של מיפלגתה־שלה — מבלי קשר לגורמים אחרים — אינה מתקבלת על הדעת. אלוני יכולה לנווט את סירת ר"צ לעברם של אליאב והשמאל; היא יכולה לנסות להכריח את רובינשטיין להת־אחד איתה בגוף ימני, והיא יכולה להמתין להזדמנות נאותה לקפוץ חזרה על עגלת מיפלגת העבודה.

בין שלוש האפשרויות כימעט שאין כל מכנה־משותף אידיאולוגי או רעיוני, אבל יש בהן מכנה משותף החשוב לאלוני הרבה יותר מכל מכנה־משותף אחר: מעמדה ה־פוליטי האישי של שולמית אלוני.

איחוד רובינשטיין

איחוד אלוני

איחוד אליאב

חרות פושטת יד

מבקר **העולם הזה** חושף

את מצבה הפינאנסי האמיתי של מיפלגת האופוזיציה שעשתה קנוניה עם מיפלגת השילטון להפקעת כספי משלם־המיסים לטובתן

מאת **זאב יפת**

„אני לא ישן בלילות בגלל חובות התנועה," התאונן לא פעם יו"ר תנועת החרות, מנחם בגין, באוזני מקורביו.

„סילקנו את הבריטים והשתעבדנו לעיראקים," מתלוצצים בציניות ראשי חרות. תנועת החרות חייבת כיום עשרות מיליוני לירות. חלק גדול מסכום זה היא חייבת ל„כרישים" — המלווים בריבית קצוצה, יוצאי עיראק, המתגוררים בריכוז ברמת־גן.

כשהועלה רעיון הקונסולידציה של חובות המיפלגות, על־ידי מתן הלוואה ממלכתית בסך 60 מיליון לירות, בריבית נמוכה לתקופה של 20 שנה, הודלף לעיתונות, ממקורות תנועת החרות, כי חובה המצטבר של התנועה מגיע ל־15 מיליון לירות.

בשבוע שעבר, בעיקבות חקירות עיתונאיות, דווח כי חובה של חרות עבר את תחום 30 מיליון הלירות, ועולה עתה על זה של מיפלגת העבודה.

חקירת „העולם הזה" גילתה, כי חובות חרות מסתכמים בלא פחות מ־55 מיליון לירות.

סדקים בחומת „המישפחה"

אנשי חרות מסבירים כי תחילת הסתבכותה הפיננסית של מיפלגתם בתקופה שבה נשאה התנועה על גבה, במשך שש שנים, עד לשנת 1954, את כל תשלומי הסעד והשיקום למישפחות חללי אצ"ל ולנכים.

ואכן, בשנים הראשונות למדינה, נתגלו חברי אצ"ל שכינו עצמם „המישפחה הלוחמת", מהצד היפה. הם הקימו את קרן של"ח, שבראשה עמד בן־ציון קשת (היום ח"כ מטעם הליכוד). קרן זו תמכה במישפחות החללים ובנכים. יוצאי אצ"ל תרמו, מדי חודש, חלק לא־מבוטל משכרם לקרן. חברי־הכנסת של חרות תרמו, במשך שנים, 50% ממשכורתם לקרן. בגין העביר לקרן את כל ההכנסות מספריו. כאשר קבלנים עשירים, מאוהדי התנועה, הציעו לבגין לבנות עבורו, על חשבונם, וילה, כדי שלא ייאלץ להתגורר בדירת־המרתף הקטנה שלו, שיכנעם הוא לתרום את הסכום שהתכוונו להוציא לבנייה, לקרן של"ח.

אך עד־מהרה החלו נובעים סדקים ראשונים בחומת „המישפחה הלוחמת". לפתע החלו מתעוררות התלחשויות כי מייד לאחר כיבוש יפו, נעשו מיספר חברים לנשק עשירים מופלגים. הללו אירגנו עשרות משאיות אזרחיות, רוקנו רובעים שלמים ביפו, ומכרו את הרכוש בשוק האזרחי. מובן שאת הכסף שילשלו לכיסם. דווקא אותם עשירים־חדשים, הם שהתחמקו ממתן תרומות לקרן.

כמה קבוצות של ותיקי אצ"ל גילו את הדבר לבגין, והמליצו כי יש „לשכנע" את המתחמקים לתרום את הכספים לקרן. בגין, איש הדר, הזדעזע. הוא לא היה מסוגל להאמין כי ידם של אנשי אצ"ל היתה במעל מעין זה. הוא גם חשש שמעשי אלימות יפגעו בדימוי תנועתו, שעשתה אז את צעדיה הציבוריים הראשונים.

מכל רעיונות ה„שיכנוע" לא יצא דבר, אך מאותו זמן ואילך החלה מורגשת ירידה תלולה בהכנסות הקרן, ותנועת החרות החלה מזרימה אליה כספים.

מהלומה נוספת ספגה הקרן כאשר, בסוף שנת 1950, פשטה שמועה כי הוועד־לשיחרור־האומה בניו־יורק, שבראשות הלל („פיטר ברגסון"), קוק העביר לקרן סכום ענק בן מיליון דולר. רק כעבור שנים התברר, כי היתה זו שמועה חסרת־שחר. אותה עת כבר התפרק הוועד, והיה חסר־פרוטה. אך כיוון שראשי הקרן לא טרחו, משום־מה, להכחיש את השמועה, היתה פגיעתה קשה.

אחדים מהתורמים הגדולים פרשו בטענה כי הבעיות הכספיות כבר נפתרו. בין הפורשים היה תעשיין־המשי סם זקס, מי ששנה וחצי קודם־לכן, הסדיר לבגין הלוואה בת 25.000 לירות מבנק לאומי. באותם ימים היה זה סכום עצום.

מקורות שונים בקבוצות היריבות של תנועת החרות, ביניהם כאלה שפרשו מפעילות לפני שנים אחדות, אך הבקיאים היטב במערכת הפיננסית הסבוכה של התנועה, קובעים כי בין 25—20 מיליון לירות, מתוך הסך הכולל של חובה המצטבר של התנועה, צמחו מאותה תקופה.

איש אינו טוען כי התנועה היתה צריכה להתכחש למישפחות החללים, רק משום שהמדינה, מתוך רישעות־לב אישית של ראש הממשלה, בן־גוריון, לא תמכה בהם. הטענה היחידה בנושא היא כי הבעייה לא הוצגה מעולם בפני הציבור הרחב.

רק בשבועות האחרונים נשלף לפתע נושא זה, בצמוד לרעיון הקונסולידציה של חובות המיפלגות והותיר טעם מר בפה.

חקירה בפרשה זו מגלה לפחות פרט אחד תמוה. זמן קצר לפני הבחירות לכנסת הראשונה ישב יצחק גרינבוים, שר־הפנים בממשלה הזמנית, בראש ועדה שבה השתתף גם לוי אשכול. ועדה זו קבעה שיש להחזיר לתנועת החרות סכום השווה ל־800,000 דולר, שאצ"ל לווה והוציא במילחמתו בערבים אחרי נובמבר 1947, ושתנועת החרות התחייבה לשלמו.

למרות ההחלטה המפורשת של הוועדה, בראשות שר־הפנים, לא הועבר מעולם סכום זה לתנועה, ולמרבה הפלא לא יצאו אנשי המיפלגה מגידרם ולא הרעישו עולמות, כדי לקבלו.

מעגל־קסמים פיננסי

בעיני הציבור הרחב מצטיירת תנועת החרות כמיפלגה, שפעיליה קנאים־לרעיון, מוכנים להקדיש מכספם ומימרצם לתנועתם.

שנים רבות עמלו ראשי חרות לבנות ל־

מיפלגתם דימוי ורוד זה. הם טענו כי בשל ההתנדבות הבלתי־רגילה של חבריה, יכו־לה התנועה להחזיק מנגנון־קבע מצומצם ויעיל. זאת, בניגוד למיפלגות אחרות, ה־מבזבזות סכומים עצומים על מנגנונים מנופחים ובלתי־יעילים.

חקירה בנושא זה מגלה, כי ה־מציאות שונה לחלוטין.

תנועת החרות היא תנועה אכסחיביציו־ניסטית, שקיים בה פולחן־האישיות. בגין משתלהב כאשר הוא נואם לפני המונים גדולים. אין להכחיש שבכל מערכות־הבחירות הצליח בגין, יותר מכל נואם אחר, למשוך לנאומיו המוני מאזינים. אך גם בגין עצמו אינו יודע כי בכל נאומיו המרכזיים, בכל מערכות הבחירות, שכרו אנשי המנגנון עשרות משאיות ואוטובו־סים כדי להוביל ולהוסיף מאזינים לקהל הנוכחים הרב בלאו־הכי, שנכח במקום.

לפני כל מערכת־בחירות היה בגין משוכ־נע, והצליח לשכנע את צמרת מיפלגתו, כי „הפעם יחול השינוי. הפעם נגיע ל־שילטון או לפחות יחול שינוי משמעותי במיספר חברי־הכנסת שלנו.״

בעוד מיפלגות אחרות לחמו בבחירות כדי לשמור על כוחן או להוסיף לו אחוז או שניים, ראתה צמרת חרות בכל מער־כת־בחירות את „מילחמת יום־המיפנה״.

שוב ושוב טישטשו ההמונים הרבים ש־נכחו בהרצאותיו, את שיקול־דעתו התקין של בגין. גם בבחירות לכנסת השנייה, אז הוכתה חרות קשות וקיבלה שמונה ח״כים בלבד, ניבא בגין למקורביו, יום לפני הבחירות, כי „הפעם נקבל לפחות 30 מנדאטים.״

ההיסחפות שלוחת־הרסן לתיק־ווה כי אכן יחול השינוי, גרמה ל־הוצאות עצומות בכל מערכת־בחי־רות.

מערכות־הבחירות של חרות נוהלו בצו־רה בומבאסטית וראוותנית, בלא לחסוך בהוצאות ובאמצעים. פעילי חרות בעיי־רות־הפיתוח קנו קולות ושיחדו ראשי־חמולות, בדיוק כשם שמפא״י, מפ״ם ו־המפד״ל נהגו לעשות.

אישור לציפיותיו לגבי תוצאות הבחי־רות, היה בגין מוצא בכותרות הראשיות של עיתון חרות. „גור אריה יהודה — בגין נואם לפני קהל רבבות.״ „נפקחו עיני העם, צפויה עליה גדולה לחרות.״

אגב, עד היום מעיקים על חרות חובות של מיליוני־לירות שהותיר אחריו העיתון.

רק למחרת כל יום־בחירות הקיצה צמרת חרות משיכרון תיקוותיה. אז גילתה, ל־פלצותה, כי שקעה עמוק עוד יותר בחו־בות כספיים מדהימים.

בימים אלה מזמינים ראשי חרות עיתונ־אים למצודת־זאב. הם מנסים לשכנע את המוזמנים כי בניגוד למיפלגות אחרות, מנ־גנון מיפלגתם־שלהם מצומצם עד למיני־מום. ואכן, מהתרשמות ראשונית נראים פני הדברים כך. אך בפועל, שיטות פעילו־תה של חרות מבוססות על רכזים איזו־ריים מרובים, שאינם יושבים במצודת־זאב. הללו אחראים על הפעילות בסניפים השונים, ובמועדונים הפרושים בארץ.

מנגנון חרות אינו מתפקד כראוי. אומ־נם, שרידי „המישפחה הלוחמת״ עדיין ממשיכים לעבוד בהתלהבות, למרות שגם הם שונאים איש את רעהו ומסוכסכים קשות בינם לבין עצמם, אך הפעילות ב־סניפים נעשית תמורת כסף. כל הסיפורים על מתנדבים התורמים מזמנם ומכספם לתנועה, אינם אלא סיפורי־מעשיות.

איש מבין פעילי חרות אינו זז בלא שיקבל את מלוא התשלום עבור פעילותו. כל הדיבורים על „הקרבה״ בעבודה למען חרות אינם אלא רמייה. האמת היא כי רבים מפעילי חרות אפילו אינם די טו־בים כדי לעבוד במנגנוני מיפלגות אח־רות. הם יודעים זאת היטב, ולכן הם עוט־פים עצמם במליצות ובסיגופים עצמיים.

ההוצאות העצומות על כל מערכת־בחי־רות, והתשלומים הקבועים לאנשי־מנגנון, שיקעו את חרות במערבולת כספית ש־ממנה אין היא יכולה להיחלץ. איש אינו יודע בדיוק מהו סדר־גודל חובותיה בנו־שא זה. במשך השנים נוצר מעגל־קסמים של שיקים־חוזרים שתמורתם שולמה ב־שיקים אחרים, שאף הם לא כובדו. אין רישומים מדוייקים של החובות.

אנשי הגיזברות איבדו זה־מכ־בר כל שליטה ופיקוח על רישום השיקים המסתובבים בשוק.

עד שהועלה הרעיון למילווה הקונסוליד־ציה, שעורר בצמרת חרות תיקוות כי בעז־רת מילווה זה יוכלו לכסות לפחות חלק מחובותיהם, התרגלו מנהיגי התנועה לחיות עם החוב. הבעייה של גודל החוב חדלה להציק להם. הם החלו רואים בנושא זה מעין תופעת־טבע שאין להתגבר עליה. את כל מאמציהם הקדישו לנושא גילגול החוב ומציאת כספים לתשלומי חלק מהרי־בית, שהלכה וגדלה בשיעורים מדהימים.

מיספר אנשים חברי התנועה, שעדיין נותרו שפויים בענייני כספים מעריכים, כי הסכום המינימאלי של חובות מצטברים ביגלל הוצאות לבחירות ולמנגנון, מגיע ל־20 מיליון לירות.

השיקים מתגלגלים

בגין מעולם לא התפנה לטפל בצורה מסודרת בחורבן הכספי השורר ב־מיפלגתו. רק כאשר התנועה היתה נקלעת למצבים כספיים קריטיים, הוא מיהר לערוך מגביות־חירום בחו״ל, כדי להציל את ה־מצב. כך היה, למשל, עוד בשנת 1955, כאשר מושב־העובדים נורדיה, השייך ל־תנועת־המושבים של חרות, עמד בפני פשיטת־רגל ואנשיו התכוונו לנטשו. אז ערך עבורם בגין מגבית־חירום מיוחדת, כדי להצילם.

יעקב מרידור, סגנו של בגין באצ״ל ומיספר שניים בתנועת החרות, ניהל את ענייניה הפינגסיים של התנועה. לא פעם פנה אל בגין, וביקשו שיטיל את כובד מישקלו כדי להכניס סדר במצב הכספי הפרוע. אך בגין השיב: „אני מוכן לחצות נהרות דם, אך לא אתבוסס בבוץ פיננסי.״

תחת הנהגתו של מרידור, הלך המצב הכספי והידרדר. השיטה היתה: מי שמצליח לרדוף אחרי מרידור ולא לתת לו מנוח, זוכה בכסף. האחרים היו יוצאים מלפ־ניו בידיים ריקות.

בשנת 1957 נשמו רבים בתנועת החרות לרווחה. יוסף קרמרמן נטל על עצמו את תפקיד גיזבר התנועה. קרמרמן („יוסק׳ה העפולתי״ — כינויו באצ״ל) בא ממישפחה עשירה. הוא התחתן עם רחל, בתו של מרידור. בחרות רווחו אז שמועות כי קרמרמן ילווה לתנועה כמה מיליוני לירות, מכספו, ויתחיל לנהל את ענייני הכספים בצורה מסודרת.

אך עד־מהרה תפסה האכזבה את מקום

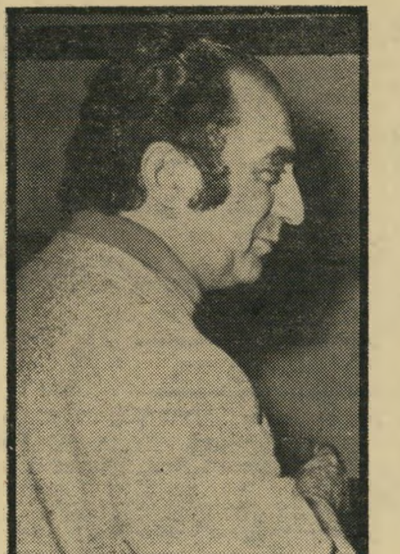

אברהם אלדן
האיש השנוא

הציפיות. קרמרמן גילה כי חובותיה של חרות גדולים בהרבה מכפי שתיאר לעצמו. כל הכספים שגייס כהלוואות מבנקים, מאמצעיו העצמיים, מיסי־החבר של החב־רים ומתרומות, שקעו כהרף־עין בבור חסר־תחתית של חובות התנועה.

בעצת אברהם אלדן, סגנו ואיש־אמונו, החל קרמרמן עוסק בגילגול כספים, מתוך ידיעה ברורה שבכך אין הוא פותר דבר, ואף משקיע את תנועתו בסבך בעיות פיננסיות חריפות יותר ויותר.

מצב־דברים זה נמשך עד היום, ובפועל הוא מתבצע כך: קרמרמן שם ידו על כל מקורות ההכנסה של תנועת החרות, ומש־תמש באותם כספים כדי לפרוע חלק מתשלומי־הריבית המעיקים. הוא מעכב את התשלומים שעבורם נתקבלו הכספים, כדי „להרוויח זמן.״ חלק מהתשלומים השוט־פים משולם בשיקים המוחזרים מהבנקים ללא כיסוי, ומוחלף בשיקים אחרים. אך בינתיים מרוויחים זמן, ומשתדלים למצוא כסף כדי לסתום את החור.

מרכז אגודת־הספורט בית״ר מקבל כספי־תמיכה מרשות הספורט והמועצה להסדרי ההימורים בספורט (ספורטוטו). הכספים אינם נשלחים לקבוצות־הספורט השונות, אלא מנוצלים לתשלומי ריבית מעיקה, ו־אילו את אגודות־הספורט דוחים ככל האפ־שר. רק כאשר תשיקים חוזרים פעם ופע־מיים, ההבטחות אינן מתמלאות והמצב מגיע לנקודת־התפוצצות, מגייסים כסף מ־מקור אחר, כדי לשלם לקבוצות אותם כס־פים שלמעשה נתקבלו עבורן כבר מזמן.

לתנועת החרות יש קרן תל־חי, שדרכה מזרימה הסוכנות מדי־שנת 2,046,660 לירות כהקצבה לקרנות קונסטרוקטיביות. משך שנים תבע העולם הזה לפרסם כמה מקצי־בה הסוכנות לקרנות אלו, ורק בשבוע האחרון פורסמו הסכומים לראשונה, לגבי כל המיפלגות. מבקר הסוכנות מקפיד, כביכול, שהתשלומים יוצאו רק למטרות מוגדרות. אך נראה שבמצב התוהו־ובוהו הכספי שבו נתונה חרות, הכל ייתכן. ב־מהלך חקירה זו קיבלנו מידע הטוען שלא הכל מתנהל כשורה בקרן תל־חי. מצאנו לנכון לדווח על כך למבקר, שהבטיח לב־דוק את העניין.

לרוע המזל, אין קרמרמן יכול לשים ידו על 50% מכספי המס הפוליטי המוזרם

יוסף קרמרמן
האיש המגלגל

מההסתדרות לרשימת תכלת־לבן. חודשים אחדים לפני הבחירות האחרונות להסתד־רות, קיבלה סיעת תכלת־לבן הלוואה מ־בנק הפועלים, בערבות ההסתדרות, כאמור, מחצית מכספי המס הפוליטי מועברים ישירות מההסתדרות לבנק הפועלים, ל־כיסוי החוב. ההקצבה השנתית לשנת 1974 של תכלת־לבן, מסתכמת ב־856,139 לירות.

קרמרמן שם יד, כמובן, גם על כספי המימון המיפלגתי. המגוחך הוא שחוק מי־מון המיפלגות בא בשעתו כדי למנוע הס־תבכויות כספיות של המיפלגות ולאפשר להן לקיים עצמן באמצעות תקציבים מאו־שרים ומוגדרים.

כך „בולע״ קרמרמן, כדי שנה, 248,200 ל״י שמקבלת חרות כמימון מיפלגתי.

העובדה המדהימה ביותר בתרגיליו ה־פיננסיים של קרמרמן, נעוצה בדירבון להשלמת בניית מצודת־זאב. למעשה, היה זה הרעיון המקורי של אלדן, והוא הצליח „למכור״ אותו לקרמרמן. במחצית השנייה של שנת 1963 הוחלט להשלים את בניית מצודת־זאב בתל־אביב, שהשתרעה עד אז על־פני שלוש קומות ונבנתה על מיגרש שהיה שייך לעיריית תל־אביב, ולהגביהה כדי 12 קומות (עד תום הבנייה צמחה ה־מצודה בשתי קומות נוספות).

פושט־הרגל בנה וילה

ח״כ יוחנן באדר, בראש קבוצת אי־שים מצמרת התנועה, התנגד בחריפות לתוכנית זו.

„פושט־רגל אינו רשאי לבנות לעצמו וילה,״ אמר, „קודם־כל יש להסדיר את ענייני הכספים בתנו־עה, ורק לאחר־מכן, כשלא יהיו גירעונות, אפשר יהיה לבנות את המצודה.״ דעתו לא נתקבלה. ל־הפתעת הכל תמך גיזבר־התנועה, קרמרמן, בהצעה לבנות את ה־מצודה, שפירושה המעשי היה

יעקוב מרידור
האיש שדירדר

השקעה של מיליוני לירות באוב־ייקט זה.

עד־מהרה נתבררה התעלומה. בגין יצא לחו״ל כדי לקיים מסע־התרמות נמרץ ל־צורך בניית המצודה. בארץ הוכרזה מג־בית כספית לאותו צורך, והכספים החלו זורמים לקופתה המרוששת של התנועה. המלווים בריבית קצוצה החלו מאירים ל־פתע פניהם, ומשך זמן־מה לא הוחזרו ה־שיקים של חרות ללא כיסוי מהבנקים.

אך תוך זמן קצר, כאשר הגיע מועד פרעון השטרות שניתנו לצורך התחלת הבנייה, שב המצב לקדמותו. הכספים ש־נאספו לבניין בוזבזו, ולכן נמשכה הקמת המצודה חמש שנים תמימות, והותירה מאחריה חובות העולים על 10 מיליון ל״י.

גם השכרת ארבע קומות מבניין המצו־דה לגופים ממשלתיים ופרטיים, לא פת־רה את הבעייה. תשלומי השכירות מכ־סים רק חלק מתשלומי הריבית על סכום החוב, ההולך ותופח מדי־שנה.

קרמרמן, מצידו, מקדיש חלק לא־מבוטל מזמנו וממירצו לעסקיו הפרטיים המסו־עפים. במצודת־זאב אין איש יודע מהו סדר־יומו, ומתי יופיע במצודה. הוא מר־בה לטוס לחו״ל, לצרכי עבודתו, וממילא נזקקים ראשי המחלקות במרכז חרות ל־עזרתו של אלדן, איש־אמונו של קרמרמן.

אלדן שנוא על אנשי צמרת חרות, לא רק משום שהוא מוגבל באפשרויותיו ה־כספיות, אלא בעיקר משום שהוא מת־ייחס אליהם בגסות־רוח. הם נאלצים ל־התייצב כעניים בפתח חדרו.

ציניות והעלמת מידע

תנועת החרות, שהציגה עצמה כ־אלטרנטיבה לשילטון, ואשר נלחמה שנים רבות בשיטותיו הכלכליות הפסולות של שר־האוצר לשעבר פינחס ספיר, נו־הגת בביתה־מיבצרה, בדיוק לפי אותן שי־טות עצמן.

כל מיפעל כלכלי עצמאי, שהיה מתנהל בשיטות הפסולות הנהוגות בתנועת הח־רות, היה פושט את הרגל תוך זמן קצר. לא היה עולה על דעתו לתבוע את עזרת משלם־המיסים כדי להוציאו מהבוץ.

סיפרי־החשבונות של חרות, כאלה של שאר המיפלגות הגדולות, חתומים בפני הציבור הרחב. אין כל ביקורת ציבורית על ההוצאות.

הציניות של המיפלגות הגדולות הגיעה לשיא חדש, הן דורשות מן הציבור כספים — ועם זאת, אינן מוכנות לדווח לאותו ציבור כיצד יש בכוונתן להשתמש באותם כס־פים.

עונש מוות

(המשך מעמוד 13)

אצלנו למישטרה, אלא כשמדובר בעבי־רות על החוק שהם מבצעים, ואין כבר מה לעשות איתם.

„בקשר למשה מזרחי. אחרי שקיבל מכות מהמישטרה הוא חזר למוסד. הוא סיפר לי שהוא רוצה לחזור הביתה ללכת לעורך־דין שיגיש תלונה על המכות שקיבל מ־השוטרים. אמרתי לו שאעזור לו לכתוב תלונה. חבל לבזבז כסף על עורכי־דין. למחרת הוא סיפר שיש לו כרטיסים להצגה וביקש שניתן לו לצאת. יצא ולא חזר.”

אברהם שיינפלד, הממונה על רשות חסות הנוער במשרד־הסעד: „יש בארץ 9 מוסדות ממשלתיים לנוער עבריין ו־8 מוסדות פרטיים. בסך הכל יש לנו 625 מקומות ליהודים ו־193 לנערים עבריינים מבני־המיעוטים. בסך הכל חס־רים לנו כעשרה מקומות עבור נוער עבריין הנשלח למוסד נעול על ידי בתי־המישפט. יכול להיות שאצל קציני המיבחן יש רשימה של כ־200 נערים שיש לשלוח אותם למוסדות נעולים, אך הרשימה הזאת עדיין לא הגיעה לידי.”

מנחם וגשל, מפקח מטעם משרד הסעד על מוסדות החסות לנוער: „בהחלט היה טוב יותר אם היינו יכולים לעקוב אחרי כל אחד מהנערים במוסדות שלנו באמצעות מכשירי טלוויזיה במעגל סגור. בחוץ־לארץ זה נהוג. אבל שמעתי שגם מוסדות מודרניים לנערים עבריינים בארצות־הברית נסגרו. אז בשביל מה כל המודרניזציה? לנו לא היה אפילו פסיכו־לוג במוסד הזה. לא היה לזה תקן. עכשיו כבר יש לנו פסיכולוג שמבקר שם שלוש פעמים בשבוע. היום קשה יותר לטפל ב־נערים האלה. הם יותר מנוסים ויותר מוכשרים. הם אפילו יותר מוכשרים מאית־נו.”

„אני מבקש בית!”

בחודש כו היה חופשי, לא היו למשה מזרחי אשליות. הוא ידע כי יום אחד ייתפס ואז יישלח שוב לכלא תל־מונד. הוא פנה לאחד משכניו, ביקש ממנו ש־יכתוב עבורו מכתב לשופט־הנוער, שדן אותו בשעתו למאסר. „אם ישלחו אותי שוב לתל־מונד אני אתאבד. אני אמות,” כתב במכתב. הוא ביקש מהשופט לקבל אותו לשיחה כדי להסביר לו מה קורה לנער בן 15 הנשלח למאסר יחד עם מבוג־רים. „אני מבקש בית. שיקחו אותי ל־משפחה אומנת. שייאמצו אותי. שמישהו יטפל בי. איך זה שאף אחד לא רוצה לקחת אותי?”

את המכתב הביא משה מזרחי למזכירת בית־המישפט לנוער בתל־אביב. השופט עמיקם פיאלקוב דחה את בקשתו של משה מזרחי.

השופט עמיקם פיאלקוב: „המכתב הגיע אלי. העברתי את האינפורמציה ש־היתה בו לקצין־המיבחן. אותה האינפורמ־ציה שהיתה בידי הנער נמצאת גם בידי שופטי בית־המישפט המחוזי שהיו צריכים לדון מחדש בגורלו.”

אחרי שנתפס הובא משה מזרחי שוב ל־בית־המישפט. גזרו עליו לרצות שלוש שנות מאסר, מתחלת, בכלא תל־מונד.

יוסף מזרחי, אביו של משה מזר־חי: „הילד טילפן אלי מבית־המישפט. סיפר לנו ששוב נשפט ונשלח לשלוש שנות מאסר בתל־מונד. למרות שכבר ישב חצי שנה קיבל שוב שלוש שנים. לנו אפילו לא הודיעו שמעמידים אותו למישפט חוזר. מדוע לא קראו לנו להגיד מה שיש לנו לשופטים? איך אפשר לשפוט ילד בלי נוכחות האמא והאבא שלו? הילד יתאבד! חבל עליו. הוא ימות!”

גונדר אריה ניר: „זה לא ייתכן מה שסיפר הנער על מה שעשו לו בתל־מונד. אלה סיפורים משונים מאוד. אם זה היה קורה באמת כפי שהוא סיפר, היינו יודעים על כך.”

האם מודע השופט עמיקם פיאלקוב ל־**אחריות שבה הוא נושא, בשלחו נער בן 15 למאסר בחברת פושעים מבוגרים בבית־**הסוהר בתל־מונד?

השיב על כך השופט פיאלקוב: „אני לא יכול להתבטא בעניין זה בעתונים. את דע־תי אביע בספרות המקצועית.”

אבל משה מזרחי איננו שם הלקוח מהספ־רות המקצועית. זהו שמו של נער חי ו־נושם, שנשלח השבוע חזרה אל התופת, עליה אמר כשנחלץ ממנה: „אני לא אחזור יותר לתל־מונד. אני אמות ולא אחזור לשם. אני אחתוך את הוורידים ואת הגרון שלי... שלא יכניסו אותי חי לתל־מונד.”

חברתו החדשה של יורם ביכונסקי מגלה בסיפורה האישי מה הביא איתו

„כולם

מאת
אורלי יהל

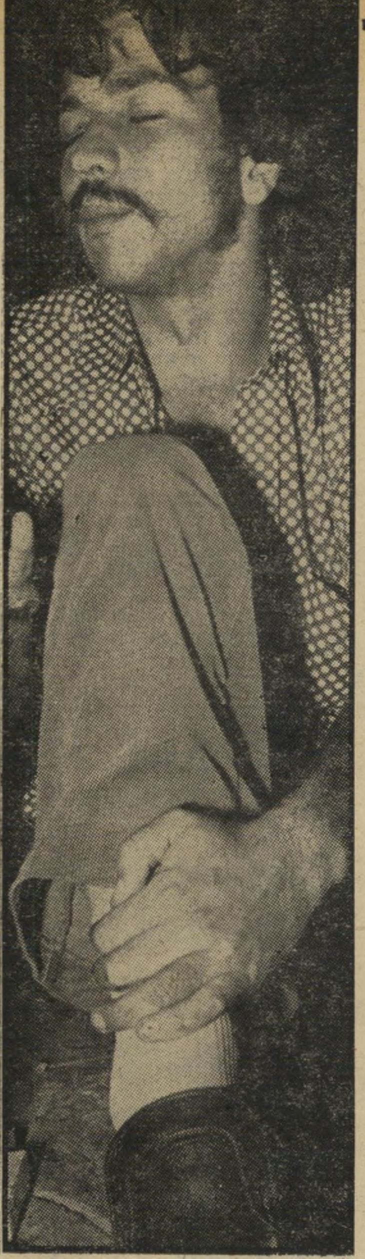

יורם ביכונסקי

לפעמים, כשבחורות מטלפנות ל־בית של ההורים של יורם ביכונסקי, הן שואלות אותי מי אני, ואני משיבה להן שאני קרובת־מישפחה. אז הן אומרות, על יורם, ,תמסרי לו שהוא מניאק׳, וסוגרות את הטלפון.

אבל כשאני יוצאת עם יורם לתיאטרון, לקולנוע או סתם נוסעת איתו ביחד במכו־נית ושואלים אותי מי אני, אני אומרת ש־אני החברה של יורם.

ואומנם, מאז שהוא שוחרר מהכלא, אח־רי שהיה עצור 45 יום באשמת רציחתה של חברתו הקודמת, רחל הלר, אני החברה של יורם ביכונסקי. אנחנו גרים ביחד בדירה שלו ברמת־גן, אני מבשלת לו, מטפלת בו.

אבא שלי, אברהם יהל, הוא אחד מ־עורכי הדין המצליחים והמפורסמים ב־ארץ. הוא מפורסם גם בקרב קוראי מדורי־הרכילות בעיתונים. אבא ואמא, ששמה חנה, התגרשו כשאני הייתי בת שלוש, ומאז אני גרה עם אמא, אם־כי אני מתראה הרבה עם אבא והוא זה שמחזיק אותי מבחינה כספית.

„פיתו אותי בגיל 13”

אחרי שהם התגרשו, אבא התחתן עם פזיה ליס. היא עצמה לא־כל־כך ידועה, אבל היא בתו של בעל החנות לטכסטיל שנרצח לפני שנים יחד עם ה־שוטרת יונה קוממי, ברמת־גן. חצי־שנה לפני הרצח אבא התגרש מפזיה.

אמא נישאה מחדש. היום קוראים לה פרידברג. היא נשואה לבעל חנות למקר־רים, ויש לי אח חורג שהוא היום בן תשע.

כשהייתי ילדה בת 13 היה לי מיפנה בחיים, שאני חושבת שביגר אותי בהרבה. היה לנו שכן מבוגר, עובד בכיר בעיריית תל־אביב, יוסי ריס שמו. היום הוא בחוץ־לארץ. הכרתי אותו כמעט מהיום שנולדתי. יוסי פיתה אותי לשכב איתו. לא נהניתי מזה, לא ידעתי בכלל מה זה. הוא הכריח אותי לעשות כל מיני דברים שלא ידעתי בכלל מה הם. הוא גם היה מרביץ לי, ותמיד איים עלי שאם אספר משהו להורים שלי, הוא יספר להם שאני שוכבת איתו מרצוני.

אחרי כמה פעמים כבר לא יכולתי ל־סבול אותו, וסיפרתי את זה למחנכת ב־בית־הספר. הסוף היה שהאיש הועמד לדין וישב בכלא שנתיים. אחרי התקופה הזאת היו לי איזה שנתיים, שבהן היו לי יחסים עם המון בחורים אבל לא היה לי שום יחס למין. זה מה שהמנוול הזה הצליח לעשות לי.

בחמישית פגשתי בחור נהדר. הוא היה שמיניסט והתאהבתי בו. הוא החזיר אותי אל דרך הישר. מאז אני נורמלית לגמרי בכל מה שנוגע למין. יש לי יחסים עם מי שאני אוהבת או עם מי שאני מרגישה אליו משהו, כמו עם יורם.

זה מה שמצחיק בכל העניין. כל המדינה חושבת, בעיקבות הפירסומים בעיתונים, מי יודע איזה סכס־מאניאק זה יורם. אני מכירה את יורם טוב, בשבועות האלה ש־אנחנו נמצאים ביחד. אני גם יודעת מתי הוא משקר לי ומתי לא. אני יודעת שהוא שכב רק עם ארבע נשים כל החיים שלו: עם רחל הלר, עם מלי מזרחי, איתי ועם בחורה גרושה אחת בשם דליה.

„כך התחיל הרומן שלנו”

את יורם הכרתי במיקרה. יש לי חבר, נכה צה״ל בשם יוסי מנחם. יוסי שכב עם יורם באותו בית־חולים בזמן ה־מילחמה, ואחר־כך נסע עם יורם במישלחת של נכי־צה״ל ללונדון. בזמן שעצרו את יורם יוסי היה בלונדון, והקהילה היהודית פנתה אליו ושאלה איך תוכל לעזור ליורם.

כשיוסי הגיע לארץ הוא טילפן ליורק, אבא של יורם, וקבע איתו פגישה. אני הלכתי עם יוסי לבית של ההורים של יורם, ושם גם פגשתי את אמו של יורם, אירנה. זה היה שלושה שבועות לפני ש־יורם שוחרר.

בין השאר דיברנו גם על חיות. המישפ־חה של יורם אוהבת חיות, והיו להם שני חתולים סיאמיים. כשהם ראו שגם אני אוהבת חיות, שאלה אותי אמא שלו אם אני מוכנה לקחת את החתולים אלי, ומובן שהסכמתי. יחד עם כל העניין עם יורם, היה להם קשה לטפל גם בחתולים.

אחר־כך הם טילפנו אלי כמה פעמים, לשאול איך החתולים, וכך נוצר הקשר בינינו והייתי מבקרת אצלם הרבה. מהשי־חות שלהם על יורם הבנתי אומנם שהוא לא רצח את רחל, אבל מצד שני גם לא אהבתי אותו. מהסיפורים עליו הוא הצ־טייר לי כילדותי, יומרני ויהיר, ואני לא אוהבת בחורים כאלה.

רציתי גם להיות בטוחה שיורם לא רצח את רחל. הלכתי לאבא שלי וסיפרתי לו את כל הפרטים ששמעתי אצל הביכונס־קים בבית, על הרצח. אבא הוא עורך־דין טוב, והוא קבע בבירור שיורם לא אשם.

יום לפני שיורם שוחרר הייתי אצל ההורים שלו. המצב־רוח שלהם לא היה טוב. הם עדיין לא ידעו אם יורם ישוחרר או לא. הודעתי להם שאני נוסעת לחיפה, ואהיה לצידם בבית־המישפט. נסעתי לחי־פה במונית. כשהגעתי לבית־המישפט פגש־תי שם את עורך־הדין של יורם, חיים משגב. מצאתי חן בעיניו והוא החליט ל־חזור אחרי, ועזר לי להיכנס לאולם.

גם בעיני כתב־הטלוויזיה שהיה שם, אירי גולדשטיין, מצאתי חן והוא החליט לתת לי טרמפ חזרה לתל־אביב. מה ש־מצחיק זה ששני אלה היו נחמדים אלי באותו יום עצמו, ודווקא בגלל אותו יום התחיל הרומן שלי עם בחור שלישי — יורם ביכונסקי.

בערב היתה מסיבה בבית של יורם. באו כל מיני אנשים, ידידים וידידות שלו, לחגוג איתו את שיחרורו. אחרי שהכירו ביני לבין יורם, הוא בכלל לא התייחס אלי משך כל הערב. נשארתי לעזור ל־אמא שלו לרחוץ את הכלים ולסדר את הדירה, וכך קרה שנשארתי שם אחרונה.

יורם עמד על זה שהוא יקח אותי הביתה. גרתי אז בצהלה, בבית של דודתי אלינה ובעלה, מאיר אשכול, הנמצאים עתה ב־שליחות חברת איי.בי.אמ. בפריס, והדירה שלהם ריקה.

כל הדרך שמנו לב למכונית־מישטרה מוסוות שעקבה אחרינו. כשעלינו על כביש החוף הצטרפה למכונית המוסווית ניידת מישטרה רגילה. שתי המכוניות עצ־רו אותנו. השוטר מהניידת ירד, ניגש אל יורם, בירך אותו לשלום ודרש ממני את תעודת־הזהות שלי. אז הבנתי מה עובר על יורם, ומה עוד יעבור עליו בעיקבות כל הפרשה הזאת.

כל הלילה היינו בצהלה ביחד. דיברנו כל הלילה, על כל הנושאים שבעולם חוץ מאשר על פרשת הרצח והחקירה. לא שכב־תי איתו באותו לילה. אנשים בוודאי חוש־בים שגבר שיוצא מהכלא אחרי 45 יום

אבא אביה של אורלי, שהוא עורך־דין ידוע קבע ברורות, לאור הנתונים שאורלי הביאה לו, כי יורם בי־כונסקי אינו אשם ברצח החיילת רחל הלר.

"מזהירים אותי מפניו!"

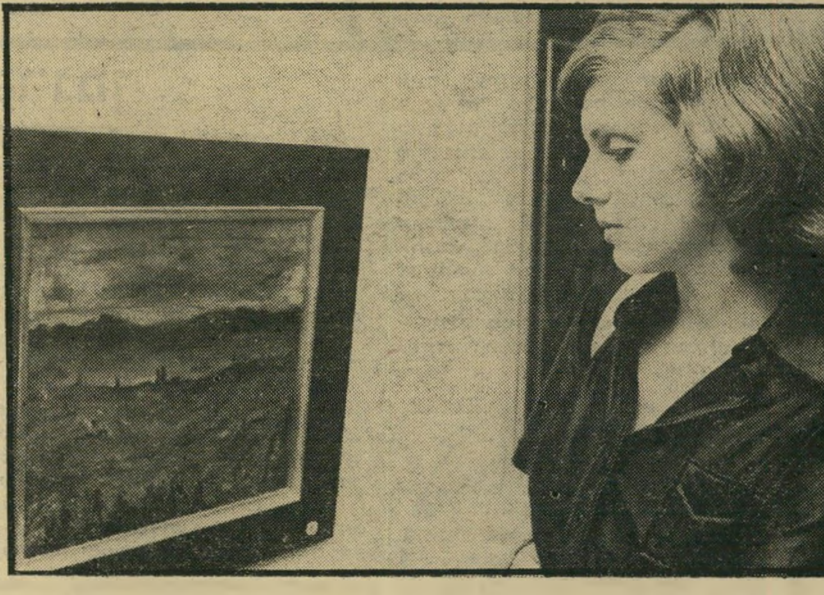

תערוכה אורלי חובבת־האמנות מבקרת בתערוכת הציורים של ידידה, ינוקא. „היחסים ביני לבין יורם מתבססים על שיחות ארוכות על כל נושא בעולם," מספרת אורלי. „תענוג לדבר עם אדם בעל נפש כל־כך רגישה על פילוסופיה, מוסיקה ופוליטיקה. למרות שאני נהנית גם מהמין, הקשר הנפשי הוא החשוב."

שהיה לבד, הדבר הראשון שמעניין אותו זה לשכב עם בחורה. יורם לא יכול היה לשכב איתי. זה לא מה שעניין אותו. הוא בחור רגשני, בעל נפש עדינה. הרבה יותר היה חשוב לו באותו לילה לשוחח.

למחרת אחרי־הצהריים טילפן אלי אורי גולדשטיין, כדי להודיע לי כי הוא עדיין מתעכב עם יורם ולכן לא יכול היה לראות אותי. מזה ידעתי שיורם עדיין עסוק. אחרי שהוא סגר טילפנה אמו של יורם, כשהיא היסטרית לגמרי. משעה עשר בבוקר יורם היה עסוק בצילומים לטלוויזיה והיא לא שמעה ממנו שום דבר, וחשבה שעוד פעם עצרו אותו.

מיהרתי לבית של יורם כדי להרגיע את אמא שלו. ויורם כבר היה שם. הוא שוב התעקש לקחת אותי הביתה, אבל ההורים שלו רצו שהוא ילון בביתם, ולכן הציעו לי לישון שם.

רק למחרת שכבתי עם יורם בפעם הראשונה. מהבחינה הזו הוא אדם שבור. התדמית שלו בכלל לא נכונה. יורם בכלל לא ליברלי בענייני נשים. להיפך, הוא קנאי נורא. היחסים בינו לבין רחל, כפי שאני הבנתי, נקבעו דווקא על ידי רחל, שאילצה אותו לתת לה חופש מוחלט בעניין זה, והיתה מוכנה לתת גם ליורם חופש. ליורם זה כאב. הוא גם לא הבין את רחל בעניין הזה, את היחסים שלה עם כל הבחורים האחרים.

יורם לא מוכן לדבר על רחל כימעט בכלל. הוא טוען שהוא כבר לא אוהב אותה, שהיא כבר לא קיימת לגביו. היום הוא אוהב אותי. הוא אומר לי את זה ואני בטוחה בזה. יורם לא מסוגל לשכב עם אשה שהוא לא אוהב.

דיברתי איתו על היחסים שלו עם נשים אחרות. לגבי דליה, אחותה של רחל, אשר טענה כאילו יורם ניסה לנשק אותה, הוא הכחיש את זה, אבל אני יודעת שהוא שיקר. כשדיברנו על מלי מזרחי הוא הסכים רק לומר שהוא שכב איתה, וזהו.

כששכבתי איתו בפעם הראשונה זה היה אצלי הרבה יותר נפשי מאשר מיני. זה היה לקבל מיורם את כל מה שהוא מוכן לתת נפשית, את כל היחס שהוא היה מוכן ורצה לתת דרך המין, אבל הרבה יותר מזה, אני נהניתי גם מהמין עצמו.

לפני שלושה ימים רציתי לעזוב אותו. הרגשתי שכל העניין הוא יותר מדי בשבילי. עם יורם לא קל לחיות. הוא נתון למצבי־רוח, יש לו גם מחלה של הטיהור העצמי שלו, ולכן הוא רץ עכשיו אחרי עיתונים ועיתונאים — כל זה מקשה מאוד לחיות עם בן־אדם.

אני גם לא אוהבת אותו, אם כי ברור לי שאני קשורה אליו מאד מבחינה ריגשית. אני לא אתחתן אף פעם עם יורם, ולמרות שאני בחורה בת 19, אני בוודאי ארצה פעם בעל וילדים. יורם לא נראה לי כאדם שאיתו אני ארצה להתחתן. הוא לא מבוגר, הוא לא חומר לבעל.

כשהודעתי לו שאני רוצה לעזוב אותו, ערכנו שיחה רצינית בעניין, ויורם שיכנע אותי לא לעזוב אותו. אני בטוחה שהתירגום של הרגשות שלי זה כן לגור ולחיות ביחד עם יורם, ושאני צריכה להתמודד עם דברים שמקשים עלי את החיים איתו, ולא לברוח מהם.

כדי שיהיה גם לי־עצמי ברור שאני עוברת אל יורם להרבה זמן, העברתי את כל הדברים שלי לדירה שלו — העניין הזה הוא עכשיו סופי.

מה שמקשה על החיים עם יורם זו הרגישות הרבה שלו, הן בעיקבות המיקרה והן זו שהוא ניחן בה באופיו. הוא מוכרח לדבר עם עיתונאים, כדי לנסות להוכיח לכל העולם שהוא לא רצח. הוא מוכרח לדבר עם ידידים, שאומרים לו בפנים שהם מאמינים לו, אבל אינני יודעת מה הם חושבים מאחרי הגב. גם כל הידידים שלי, שיודעים, שאני יוצאת עם יורם, מזהירים אותי מפניו.

„אשתדל לפצות אותו"

כשאנחנו יוצאים לרחוב, ואנחנו יוצאים הרבה, אנשים מייד מזהים את יורם. רובם אומרים „כל הכבוד," ויורם חושב שרק אחוז קטן מהאנשים מאמין שהוא רצח את רחל. אבל אני יודעת את האמת, שהרוב חושבים שהוא כן רצח אותה, אבל מתביישים לומר לו בפנים. יש גם מיקרים חריגים. פעם נעצרנו ברמזור, ונהג של מכונית שנעצרה לידנו וזיהה את יורם קרא לעברו: „איפה רחל?" ואני ראיתי עד־כמה העניין הזה הכאיב לו.

יצאנו פעם לחאן בירושלים, והשחקן אהרון אלמוג אמר ליורם: „אני לא מבין למה העיתונים ניפחו כל־כך את הפרשה." למרות שאלמוג ישב איתנו אחרי ההצגה ודיבר עם יורם, יורם היה כל־כך רגיש עד שהוא בטוח שאלמוג חושב שהוא רצח.

אלה הם הדברים הלא־נעימים בחיים עם יורם, אבל הדברים הנעימים הם אלה שקובעים. אני לא יודעת איך, אבל למרות ששנינו לא עובדים ורק לומדים, יורם חזר מייד לאוניברסיטה כדי להמשיך בלימודי ההיסטוריה שלו, ואני מתכוננת לבגרות בבית־ספר מישלב. היום שלנו מלא לגמרי. אנחנו משוחחים על כל נושא שבעולם ועם יורם, עם כל הרגישות שלו, נהדר לשוחח — החל מפילוסופיה, דרך מוסיקה ועד לבעיות פוליטיות.

אני גם מבשלת נהדר. כמה ימים אחרי הרצח של רחל, נפרדתי מבחור שאיתו עמדתי להתחתן. ברחתי ממש ערב החתונה. עם הבחור הזה גרתי, ושם למדתי לבשל ולהיות עקרת־בית מעולה, ועם יורם אני ממש נהנית לעשות את כל זה.

אני רק מקווה שהפרשה הזו תיגמר, ושלכולם יהיה כבר ברור שיורם באמת לא רצח את רחל. אני אשתדל לעשות כל מאמץ כדי לפצות אותו על התקופה הנוראה הזו שהוא עדיין עובר, לתת לו בית טוב וחמים — ממש כמו שיורם אוהב.

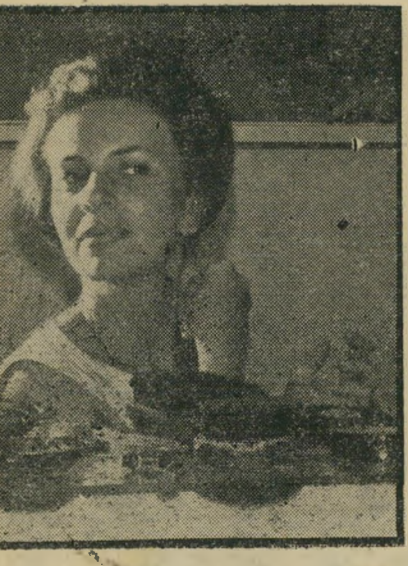

אמא אמה של אורלי, אשר התגרשה מבעלה, אביה של אורלי, נישאה בינתיים לאחר, אולם אורלי התגוררה אצלה עד שעברה לגור עם יורם.

החתול ישמור על השמנת

מסיבת־העיתונאים התנהלה על מי־מנוחות. יושב־ראש מועצת המנהלים של „הבנק לפיתוח התעשייה", ד"ר **צבי דינשטיין**, הציג את מאזן הבנק בפני הכתבים הכלכליים של העיתונות היומית. מנכ"ל הבנק הפורש, ד"ר **אברהם נאמן**, הוסיף פרטים.

לאחר הגשת התה והעוגיות, התכוננו הכתבים לקום וללכת, כאשר לפתע שמעו את הכתב הכלכלי של שידורי־ישראל, דב פרישברג, שואל את דינשטיין מה פשר הערת רואי־החשבון של הבנק, כי עובד בכיר קיבל 69 אלף לירות מן הבנק לרגל פרישתו.

דינשטיין החל מגמגם, אמר כי אינו יודע במה ובמי המדובר. נאמן סירב לומר מילה, ורק לאחר לחץ נמרץ של פרישברג הודה כי מדובר — בד"ר אברהם נאמן, המקבל כמענק סכום שניתן לו בזמנו כהלוואה. דינשטיין הוסיף מייד כי הדבר היה לפני שהוא התמנה כיו"ר, ולכן אינו יודע במה המדובר.

הפרשה כולה נשארה כתעלומה — והנה הפיתרון: כאשר התמנה ד"ר אברהם נאמן כמנהלו הכללי של הבנק, נעשה עימו הסכם שהיה חלוץ הסכמי־הדירות. „הבנק־לפיתוח" קנה עבורו ברמת־חן וילה, שעלתה אז 69 אלף לירות. הוסכם כי כאשר יפרוש מן הבנק, תעבור הווילה לרשותו, והלוואה של 69 אלף לירות שקיבל לרכישת הווילה תהפוך מענק. עתה, עם פרישתו, מבצעים את הסכם, ונאמן — חלוץ הסכמי הדירות — הולך עתה להיות מבקר של „החברה הישראלית". נותנים לחתול לשמור על השמנת.

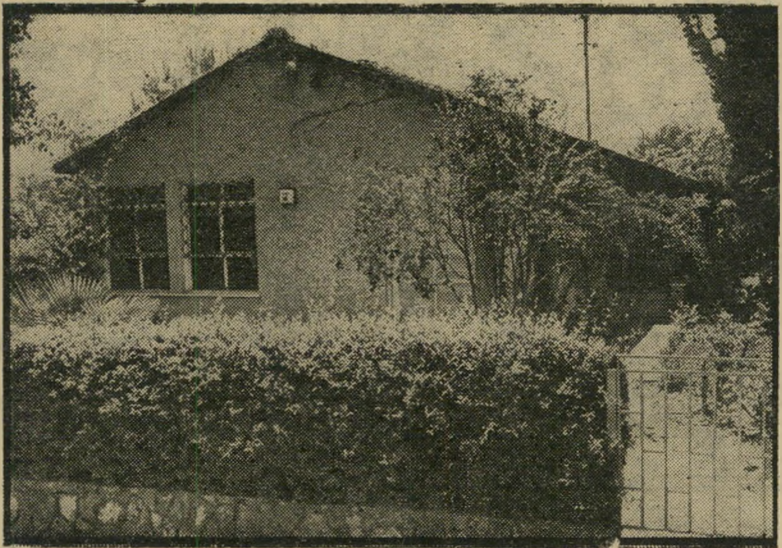

הווילה של נאמן
תעלומת 69 אלף הלירות

כמה שנים לאחר פרשת נאמן, עשה „הבנק לפיתוח התעשייה", שהוא מנהלו, הסכמים דומים עם **משה זנבר** ועם **דויד פרידמן**, שנתמנה עתה כמנהל כללי במקום נאמן, יחד עם **יהודה גיל**. אגב, פרידמן טוען כי בינואר השנה שילם לכונס־הנכסים של „בנק ארץ־ישראל — בריטניה" סך של 4959 לירות, ובכך השלים את החזרת הלוואה בת 25 אלף הלירות, שקיבל עת התמנה ב־1970 כמנהלו הכללי של הבנק. מאחר שפרש מתפקידו לאחר שלושה חודשים בילבד, וחזר ל„בנק לפיתוח התעשייה", טוען פרידמן כי החזיר 20 אלף לירות לבנק מייד, ועתה השלים את ההפרשים.

מטאטא חדש בענף הבשר

במישרד־המיסחר־והתעשייה התחולל מהפיכה שקטה, שבעיקבותיה מונו שני אנשים חדשים לשלוט בייבוא הבשר, **עודד ארז**, בעבר נציג מיסחרי של ישראל בארצות־הברית, צעיר מבריק, החליף את ד"ר **משה מנדלבאום** בנושאי הייבוא החופשי של הבשר. **ישעיהו לאור**, לשעבר נציג־הקניות של הממשלה בארצות־הברית, החליף את **בנימין לימור** כאחראי לנושאי הקניות הממשלתיות של מזון לסוגיו.

בסוף חודש זה ייצאו השניים, כפי הנראה, לארגנטינה, להמשך המשא־והמתן על קניות ישירות של בשר קפוא מן החברות המייצרות, ללא תיווך הסוכנים הישראליים. השניים, שכבר חתמו חוזה עם מועצת הבשר בארגנטינה, ייצאו עתה לממשו.

מועצת־הבשר בארגנטינה יכולה להבטיח לממשלת ישראל חוזים ישירים, מאחר שבשנים האחרונות הולאמו החברות הגדולות שם, כמו „סוויפט" ו„קאפ". אולם הסוכנים הישראליים אינם מודאגים. הם בטוחים כי החברות הארגנטינאיות ימשיכו להפריש להם את העמלות, אלא שעתה לא יצטרכו לעבוד בשביל כך, מאחר שבעולם מקובל לשלם עמלת־סוכן, ואין זה אתי להפסיק פתאום לשלם לסוכן מה שמגיע לו.

חוגים בענף הבשר טענו, כי העברת הייבוא כולו לידיים ממשלתיות תזיק למדינה. הם מצביעים על הדוגמה של רומניה, ממנה מייבאת הממשלה בשר בלי סוכנים, ושם התפוקה נמוכה בשני־שלישים לעומת התפוקה היומית אצל יבואנים פרטיים.

אין גם להבין מדוע מייבאים מרומניה רק את החלקים החיצוניים של הבשר, ומשאירים שם את חלקי־הפנים, בעיקר הכבד, המבוקש ביותר בישראל.

„תרשיש" יהיה דראגסטור

המיסעדה ובית־הקפה „תרשיש," מוותיקי יפו העתיקה המשוחזרת, נמכר לקבוצת משקיעים מצרפת, ויהפוך בקרוב דראגסטור כדוגמת אלה שבסן־ז'רמיין ושאנז־אליזה בפריס. „תרשיש" הוקם לפני שנים רבות על־ידי **מתתיהו שמואלביץ**, מראשי לח"י שנדון למוות, ומחבר הספר „בימים אדומים."

שמואלביץ, שחזר בימים אלה לפעילות מיפלגתית בתנועת החרות, מכר את העסק בסכום של כ־1.6 מיליון לירות, מזה היה עליו לפרוע חובות הנאמדים בכמחצית הסכום.

הקונים הם גם בעלי־הגלריה „קינג דיוויד" שברחוב פרישמן בתל־אביב.

הפוני יחייך שנית

מיסעדת „הפוני המחייך" אשר בעיר־המכוניות, החליפה שוב בעלות, והפעם נראה כי העניין סופי. הקונים החדשים הם קבוצת **יוסף זובידה**, משקיע בסרטים ובעל יקב. התשלום עבור המסעדה — כ־300 אלף לירות.

המיסעדה הוקמה במקורה על־ידי עולה מדרום־אפריקה, שהסתבך ומכר אותה ל**אבנר תומר** ולשני האחים **קצב**, בעלי המיסעדה „אצל גבי" בתל־אביב. לאחר הסתבכותו של תומר היא עברה עתה לידי קבוצת זובידה.

קרגמן והעיתונים

מה עומד מאחרי הוויכוח המר, שפרץ החוצה, בין העיתונים היומיים ובין ח"כ **ישראל קרגמן**, יו"ר ועדת־הכספים, שהתחיל בגלל סיבסוד המיפלגות!

„הבנק לפיתוח התעשייה" הילווה בשנים האחרונות כ־50 מיליון לירות לעיתונים היומיים. הלוואות אלה ניתנו, לרוב, בריבית של 9% עד 12% לשנה, ללא הצמדה. בתנאי הריבית החופשית פירושן של הלוואות אלה הוא: מענק של 5 מיליון לירות לשנה.

ההלוואות הגדולות הלכו לשני עיתוני־הערב ול„הארץ". הן ניתנו בתנאים שאינם מעוגנים בחוק. „הבנק לפיתוח התעשייה" מלווה רק למיפעלי־תעשיה התורמים לכלכלת הארץ, ורק באישור מישרד־המיסחר־והתעשייה הלוואות בריבית כה נמוכה ניתנות רק למיפעלים מאושרים, שהוקמו באיזורי־פיתוח או למטרות ייצוא או החלפת ייבוא. העיתונים אינם נכללים בקטגוריות אלו, והם נהנים מהלוואות אלה בגלל לחצים פוליטיים.

עידוד ממשלתי נוסף לעיתונות ניתן על־ידי ועדת־הכספים של הכנסת, שהחליטה לאשר ביטוח־נגד־פיחות להלוואה של 3.5 מיליון דולר, שאותה ביקשו העיתונים לקניית מלאי נייר לפני הפיחות. מתן ביטוח כזה כמוהו כמענק־חינם למקבלו.

ח"כ קרגמן
פיתרון החשבון

עוד הקלה ניתנה לפני כמה חודשים על־ידי ועדת־הכספים של הכנסת, על־ידי הורדת המכס על נייר־עיתון מיובא ב־100 לירות לטונה. על ייבוא בסדר־גודל של 3500 טון נייר לחודש לערך, פירוש ההורדה הוא סובסידיה של 3.5 מיליון לשנה לעיתונים, כאשר הנהנה הגדול הוא „מעריב", הצורך 1000 טון נייר לחודש.

עוד הקלה היא מתן תמריצי־ייצוא לעיתונים הנשלחים לחו"ל, והחזרת מחצית הוצאות המישלוח בדואר של עיתונים אלה.

המהפכה השקטה בבנק דיסקונט

פעם, לפני שנים, היה „בנק דיסקונט" במקום השני בארץ מבחינת היקף המאזן ומבחינת תנאי עובדיו. עתה הוא ירד למקום השלישי מבחינת היקף המאזן, כאשר „בנק הפועלים" עלה למקום השני. מה שרבים אינם יודעים הוא, כי תנאי השכר של עובדי „דיסקונט" עולים היום על תנאיהם של עובדי „בנק לאומי". וכידוע, נחשבים עובדי „בנק לאומי" למקבלי השכר הגבוה במשק. מהפכה זו ב„דיסקונט" שמנהלו הוא **דני רקנאטי**, התחוללה בשלוש השנים האחרונות, כאשר העובדים היו לוחצים מדי פעם על ההנהלה לוותר או לקבל שביתה. ההנהלה העדיפה ויתורים. התוצאה: מורשי חתימה ב„דיסקונט" מקבלים לשנה שכר גלובלי העולה על זה של „בנק לאומי," ואילו ב„בנק לאומי" הסכום קרוב ל־100 אלף לירות לשנה.

תוצאה זו הושגה על־ידי סעיפים קטנים בהסכמי־העבודה, כגון תוספת־פיריון בשיעור 30% על השכר, תוספת דמי־ייצוג בשיעור 12% עד 15% על השכר, וכן תשלום ניכויי הביטוח הלאומי של העובדים. לא לחינם קוראים עובדי „דיסקונט" לעצמם „הדיסקונטאים."

מנכ"ל דני רקנאטי (ואשתו מטילדה)
מיסתרי השכר הגבוה

במדינה

דיעות

על פרחים ונאפאלם

21 שירים של משוררי־זעם עוזרים ליבי להפיץ את תורתו

„שיר פוליטי, שיר מבחיל...״ כתב המשורר וולפגאנג פון־גתה. בדור האחרון נתקבלה דיעה זו גם בישראל. שירים פוליטיים יצאו מן האופנה.

אדם אחד השוחה נגד הזרם הוא צעיר

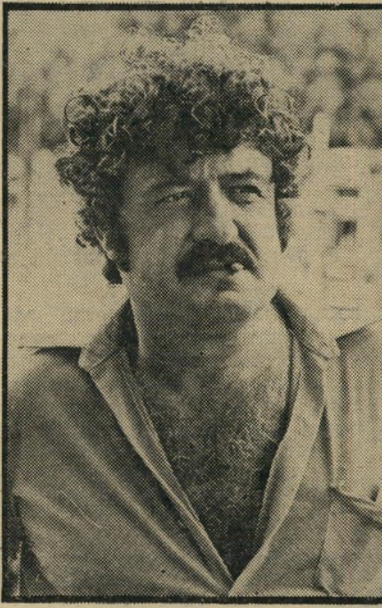

יבי
„לישון שכבתי בין רוצחים...״

שחרחר, בן מישפחת יוצאי־קווקאז, בשם יונה בן־יהודה. מעטים מכירים שם זה, כי האיש מוכר יותר בראשי־התיבות שהפכו שמו: יבי.

לקוראי עיתונים, הוא מוכר בעיקר בזכות השירים הפוליטיים שהוא מפרסם, כמודעות בתשלום, מעל עמודי הארץ, בתוספת דברי הטפה בפרוזה. לאנשים המבקרים באסיפות פוליטיות המוקדשות לרעיונות של שלום, הוא ידוע כצעיר בעל שפם שחור וקול עמוק, הקורא בקול רם את שיריו. רבות מן האסיפות האלה הן פרי יוזמתו של יבי עצמו, כשהוא מגייס את הנואמים ואת הכסף ועוסק בעבודה השחורה הכרוכה באירגון.

כאשר אין יבי מארגן את האסיפה או קורא בה שירים, הוא עומד בפתח ומוכר את ספרי שיריו שלו.

„מסריח מן הראש״. בימים האחרונים עומד יבי במיסדרונות של אסיפות ומוכר ספר חדש. הפעם אין הוא מכיל שירים משלו (מילבד אחד), אלא את יצירותיהם של 20 משוררים מכל קצווי העולם — מוולאדימיר מאיאקובסקי הרוסי ועד דילן תומאס האירי.

המכנה המשותף: כולם השתמשו בשירים כדי להטיף לדיעותיהם הפוליטיות, וכולם היו אנשי שמאל. כל השירים רשומים בכתב־ידו המוכר של יבי עצמו, וכולם נראים כאילו עומד יבי בכל רגע להשמיעם בקולו הרועם באסיפה הבאה למען השלום.

„כה חלף לו זמני, / שהוקצה לי עלי אדמות. / את אכלי בלעתי בין הקרבות. / לישון שכבתי בין הרוצחים. / אהבה עשיתי דרך אגב. / ובטבע הבטתי ללא סבלנות. / כה חלף לו זמני / שהוקצה לי עלי אדמות...״ כתב ברטולט (אופירה בגרוש) ברכט, הלוחם הגרמני האנטי־נאצי, בשיר שנבחר לקובץ זה.

מוסיף נתן זך, בדברו על עקורי בירעם ואיקרית:

„הטבע שלנו הגלובלי / מאשר את החוק הפיזיקלי. / יש שינוי דראסטי / וסיכוי יש ממש פנטסטי. / אבל מה שמסריח מן הראש / יעלה סירחונו עד בוש.״

„שיבולים מורעלות״. בשביל ה־

(המשך בעמוד 34)

תשבץ העולם הזה 1956

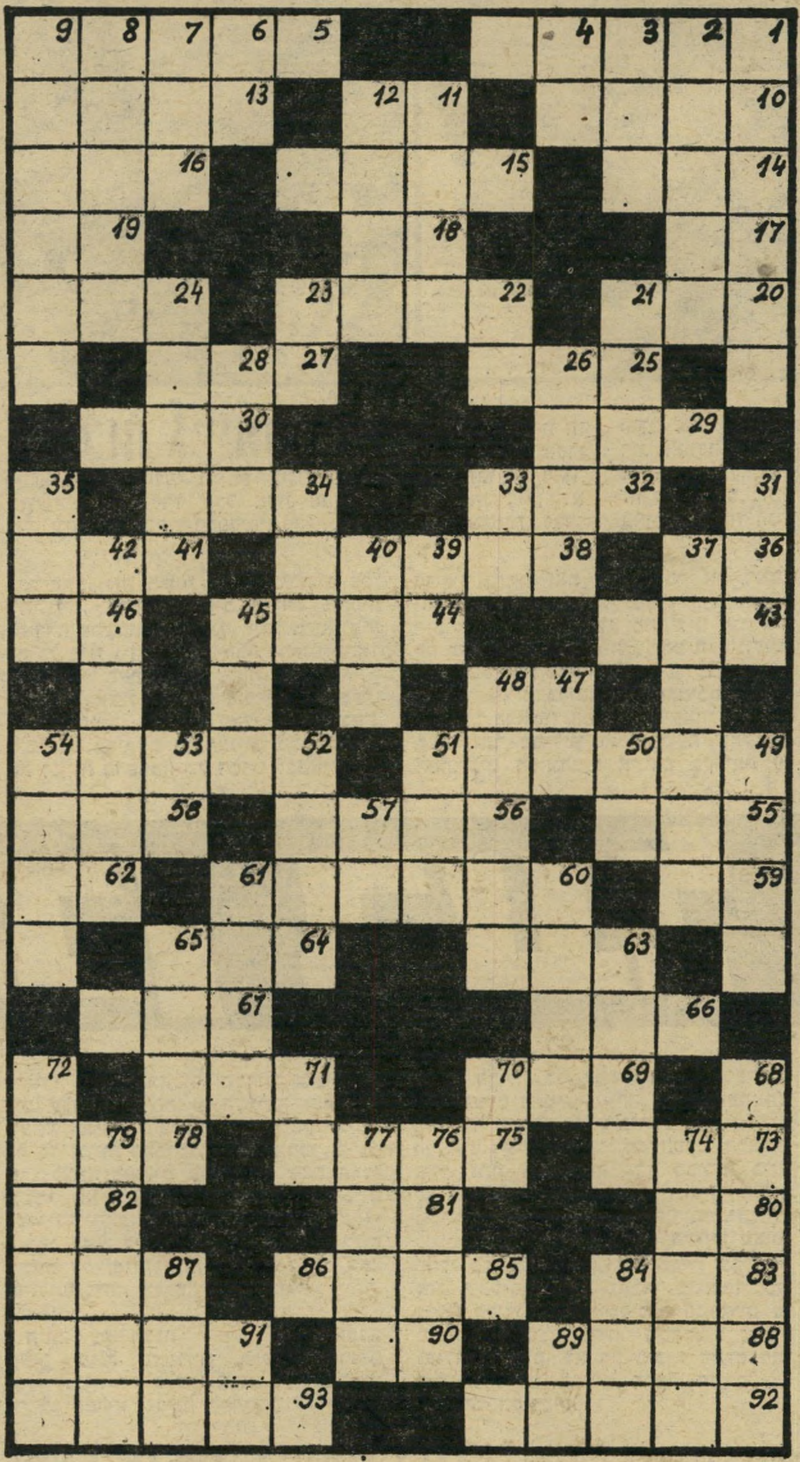

מאונך:

1) מריה, אמו של ישו; 2) עיוות; 3) זחל הארבה; 4) מתווי־הנגינה; 6) מספיק! 7) נראה; 8) יונק מפריס פרסה; 9) במוסיקה: טון יסודי; 11) יחידת הספק; 12) מלחין צרפתי; 21) קיבוץ בדרך לטבריה; 22) לאן? 23) שובת מעמלו; 24) מקל קטן; 26) ידידות; 28) אולם; 31) חפירה באדמה; 33) אדם; 34) משום כך; 35) בהמת־עבודה; 37) עיר באיטליה; 49) מכשף; 40) אלמתכת מקבוצת ההלוגנים; 42) עגור; 45) אמור! 47) זאת; 48) מסגניו של צ׳יצ׳ (ש״מ); 49) שתיים; 50) חי לילי; 51) חיבור גיזרי־אריג; 52) לידה; 53) נהר באפריקה; 54) דרגש; 57) נישא; 60) קור מקפיא; 61) בירת פרו; 63) הימורים בספורט; 65) כד; 68) דתית; 70) מטבע יפני; 71) מילת־בקשה; 72) אפל־למחצה; 74) עוברת מדור לדור; 76) אשתו הראשונה של אחשוורוש; 77) מקובל; 79) מין תולעת; 84) ילדיהם הקטנים; 87) בליל; 89) בת־קול; 91) שוקל, דן.

מאוזן:

1) מסלול; 5) שחם; 10) דיצה; 11) זוג ללא ראש; 13) נמלטו; 14) בלעדיו הכל שובת; 15) פקודה; 16) ארטיסט; 17) בשבילו; 18) מבלה את הלילה; 19) קריאת־יגון; 20) ולד מת; 22) אריג מובחר; 24) ממנות הארוחה; 25) כינויו של נספח צה״ל בוושינגטון; 27) בירית; 29) תזוזה; 30) ראש־לישכה בצבא (ר״ת); 32) כוח; 34) להם (ארכאית); 36) יחידת חשמל; 38) ממינהגי ראש־השנה; 41) זרות; 43) מן המגילות; 44) יחידת־מישקל גדולה; 46) בוא מלמעלה למטה! 47) קרום העינב; 49) שולי המיגבעת; 52) מכתש; 55) שירה; 56) ירבו; 58) סמוך ל־; 59) חג; 60) יישוב בארץ; 62) קריאת צער או שימחה; 63) לא עיקר; 64) עיסקה, בלע״ז; 66) התקיימו! 67) קערה להגשת מרק; 69) רענן; 71) קינה; 73) הורתו; 76) מחריד; 78) לילה; 80) בו חייב כל אזרח; 81) שוטר גדודי (ר״ת); 82) רחמנא ליצלן (ר״ת); 83) חג (ר״ת); 85) נבט; 87) מכר את בכורתו בנזיד־עדשים; 88) עצל; 90) מנעול פטנטי; 91) שד במיתולוגיה הסקנדינבית; 92) אינרציה; 93) פראי.

קשקשת 1956

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת,״ ת.ד. 136, תל־אביב. ההגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

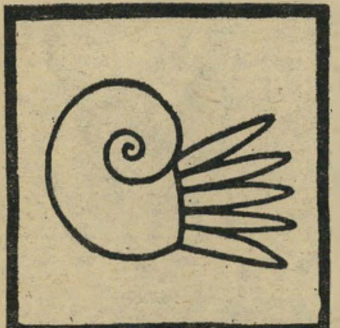

קשקשת 1954

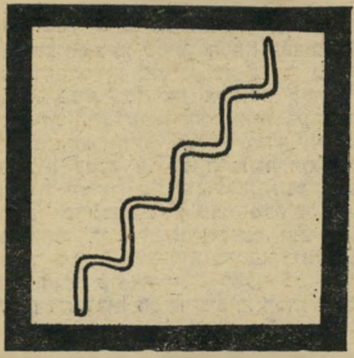

● עקומת המשק הישראלי.
אמנון ערער, רח׳ הרב קוק 40, נתניה

● רישום פעימות ליבו של ביישן כשהוא מזמין בחורה.
יחזקאל גרופר, דרך חברון 121, ירושלים

● שביל־הנחש ממצדה קיבל הסבה מיקצועית, ויהפוך למדרגות נעות.
שאול יהישלום,
רח׳ אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● מילחמת סיני, מיתון 1966, ששת־הימים, יום־כיפור, מיתון 1974 — הייסורים בדרך אל הגאולה.
דניאל משה, דירות יובל גד ב/469, אפרידר, אשקלון

● רישום א.ק.ג. של גורודיש עם פירסום דו״ח אגרנט.
אלה גוטמן, רח׳ תחכמוני 43, ירושלים

בשעה 7.00
„אלכסנדר הגדול״
בשעה 9.30
שבוע שני
„5 פעמים רצח״

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח׳ נחלת בנימין 4,
קומה ב׳, דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
לתזמנות ע״י סוכן: טל. 50344, ת״א

הסוכן בעל כיס

כאשר סיפר הנשיא ג'ון קנדי המנוח, לעיתונאים, שסופר המתח האהוב עליו ביותר הוא יאן פלמינג, לא שיער, בוודאי, שהוא מניח בכך את היסודות לאחת ה־תעשיות המשגשגות והריווחיות ביותר של שנות ה־60 וה־70. אולם עובדה היא ש־רכילות קטנה זו, על הרגלי־הקריאה של נשיאה הטרוד של אמריקה, הפכה קצין בריטי בדימוס, בעל עבר מעורפל למדי בשירותי־הביון, למולטימיליונר, ועשתה את גיבור ספריו, הלא הוא ג'יימס בונד, סוכן 007 ה„מורשה להרוג", למלך כל המרג־לים; התגלמות הסופר־גיבור, המחזיק גביע שמפניה ביד אחת (ויודע בדיוק מאיזו שנה היבול), חתיכה עולמית ביד השנייה, ומח־סל את כל אויביו בהבל־פיו.

הספרים של פלמינג היו, כמובן, רבי־מכר שעברו, כולם, את גבול מיליון העו־תקים. אלא שזה רק החלק הצנוע ביותר בתוך התעשייה הבונדית. כי מייד עם התעורר הסקרנות העולמית, מיהרו ריש־תות טלוויזיה ומפיקי־סרטים להתייצב בתור לפני דלתו של פלמינג, בבקשם רשות להפוך את כוכב שירות־הביון הצבאי הב־ריטי (M.I.S.) בשר ודם.

מסוחרר מן הבקשות שהופנו אליו מכל עבר, ניסה פלמינג לקפוץ על כמה עגלות בבת־אחת, נתן רשות לכמה עיבודים טל־וויזיוניים, הבטיח לכתוב פרקים נוספים לסידרה אפשרית על בונד, ניהל משא־ומתן עם כל מיני גורמים, ואף זכה לראות עיבוד טלוויזיוני באורך של שעה, של קאזינו רויאל (הראשון בסידרת סיפרי בונד) משו־דר באמריקה, ומתקבל באדישות מוחלטת.

מיואש במיקצת מן העניין, מכר פלמינג את זכויות ההסרטה של הסרט לבמאי־שחקן היהודי, גרגורי ראטוף, תמורת 6000 דול־רים עלובים. היתה זו השגיאה האחרונה שעשה בניהול הפיננסי של עיסקי בונד. את כל זכויות ההסרטה האחרות מכר, בהמ־שך, לצמד מפיקים מפולפלים בשם הארי זלצמן ואלברט ברוקולי (האחרון מכונה בפי ידידיו ,צ'אבי', בשל מראו העגלגל); מאותו רגע ואילך יכול היה פלמינג לנוח בשקט על זרי־הדפנה שלו, העשויים זהב, עד ליום מותו, שלושה סרטים מאוחר יותר, ב־1964.

היום, עם הצגת האיש בעל אקדח הזהב מונה הסידרה תישעה סרטים (בלי למנות את קאזינו רויאל, שהוא הממ־זר במישפחה, שניסה להתחכם לעלות על השאר, ותחת זאת נפל ושבר את ראשו ואת חשבונות־הבנק של מפיקיו). וכשמדב־רים היום על בונד, לא מתחילים מנושאי־הם של הסרטים, לא מהישגיהם הקולנועיים ולא מנקודת־המבט של הביקורת. בראש־ובראשונה, מדברים על סטאטיסטיקה.

הסרט הראשון בסידרה, דוקטור נו, עלה קצת יותר ממיליון דולר, שעה שתקציבי האחרונים מסתובבים אי־שם בקירבת 10 מיליון הדולר. כך, למשל, תיפאורה בודדת אחת בסרט החמישי (אתה חי רק פעמיים), המציגה מעבדת מדע־בידיוני בתוך לוע הר־געש, עלתה יותר מן הסרט הראשון כולו. נתון אחר: אף אחד מסירטי בונד לא הפסיד עד היום כסף. ואפילו החלש ביותר מבחינה קופתית, בשירות הוד מל־כותה (בו חלף ככוכב־שביט השחקן האוס־טרלי ג'ורג' לאזנבי), היה עדיין עסק של זהב, שכל מפיק היה מתברך בו. בסך־הכל, גרפה הסידרה כולה סכומים הנאמדים ב־מאות מיליוני דולרים, כשהסכום מוסיף ועולה מדי־יום, לא רק בזכות הסרט הח־דש, אלא גם בעזרת הפצה חוזרת של הסרטים הקודמים.

זאת, מבלי להזכיר את כל הברכה שהשפיע בונד על ענפי מיסחר אח־רים. התיקים המרובעים, שצצו לראשונה בידיו, הם כיום תעשייה בפני עצמה. שמ־פניות ששמן היה מוכר פעם רק לאניני־טעם, הפכו נחלת־הכלל. וזו קליקו, טטנג'ה או דום פריניון, יכולים להודות לו על העלייה התלולה במכירותיהם. יש אפילו מתבדחים שאם אסטון מרטין נאלץ לאח־רונה לסגור את שעריו, היה זה משום שבונד לא השתמש במכוניות היוקרה ה־אנגליות הללו בסרטיו האחרונים.

חתיכות ג'יימס בונד

גורלן של שורת ה־יפהפיות שתיפקדו במשימות־המין של ג'יימס בונד, הלך בשיטת מבריק, מהיר ואלגנטי. 007 נפרד מכל אחת מהן באבירות, ואת רובן לא ראו יותר על הבד בתפקידים חשובים באמת. הראשונה, אור־סולה אנדרס (**דוקטור נו**) קישטה כמה סרטים בינוניים, דיאנה ריג היחידה שנישאה לבונד בסרט (**בשירות הוד מלכותה**), יוצאת־דופן גם בכך שהיא שחקנית־תיאטרון בזכות עצמה. דיאנה ריג נהרגה בסרט, וכך פינתה את מקומה לכל היפהפיות שעמדו בתור. גלוריה הנדר (**חייה ותן למות**) נעלמה מן הבד לחלוטין.

לאן הלכו כל החתיכים?

בשנים שחלפו מאז הסרט הראשון (דוקטור נו יצא ב־1962), חלפו דרך הסידרה עשרות שחקנים. לחתיכות, שנמ־צאו בשפע בכל אחת מן ההרפתקאות, ציפה גורל מוזר למדי. אורסולה אנדרס, הונור בלקמן או לוצ'יאנה פאלוצי זכו לתהילה חולפת, לכמה תפקידים זוהרים מייד לאחר

הנבלים של ג'יימס בונד

והנבלים של ה־סוכן החשאי נתנו הזדמנויות לכמה שחקני־אופי להשתעשע כהלכה: רוברט שו, שחקן־התיאטרון והסופר המוכשר התחיל כרד גראנט הרוצח (**מרוסיה באהבה**) קאריירה קולנועית מז־הירה שהגיעה לשיאה ב**העוקץ**. דונלד פלזנס (**אתה חי רק פע־מיים**) הוא שחקן־תיאטרון בריטי מעולה, שעיצב את אחד מגיל־גוליו של הנבל ארנסט סאטברו בלופלד. בגילגול אחר של נבל זה הופיע שחקן־תיאטרון בריטי מעולה נוסף, צ'רלס גריי (**יהלומים לנצח**). שחקן־האופי הגרמני גרט פרובה הגיש הופעה

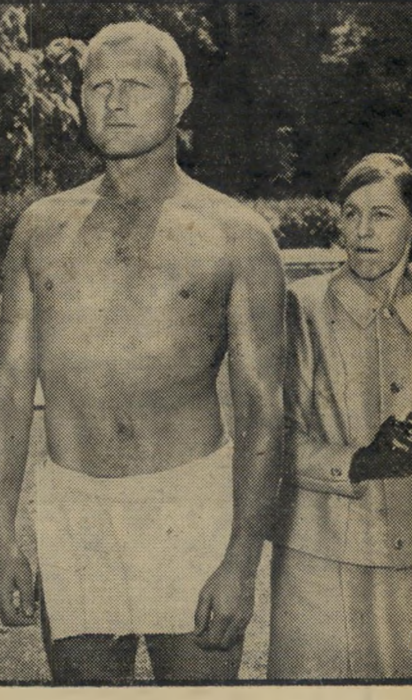

רוג'ר מור, „המלאך" ד־שעבר, שהוא ג'יימס בונד בפעם השניה, בסרט „האיש בעל אקדח הזהב" בין בריט אקלנד (ימין) ומוד סודאמס. בריט היא אשת־הקשר המכונה „לילה טוב" ו־מוד פילגשו של הנבל.

ג'יל סנט־ג'ון (**יהלומים לנצח**) קישטה ב־זמנו, את הופעותיו החברתיות של הנרי קיסינג'ר, והונור בלקמן (**גולדפינגר**) הגי־עה לבונד דרך סידרות הטלוויזיה וחזרה אליהן. החתיכות מתחלפות בכל סרט.

קישריהן עם בונד, ואחר־כך שקעו בקאר־יירה בינונית למדי. הישגה המזהיר ביותר של ג'יל סנט־ג'ון אחרי יהלומים לנצח, היה בילוי בחברת הנרי קיסינג'ר.

דיאנה ריג, שהגיעה אל בונד, כמו הונור בלקמן, דרך סידרת־הטלוויזיה הבריטית הנוקמים, היא היחידה היכולה להתגאות בקאריירה מזהירה אחרי שעבדה בשירות הוד מלכותה (וזכתה לכבוד המיוחד במינו,

הזהב

להיות היחידה הנישאת לבונד, ומשום כך גם נרצחת כמה דקות לאחר־מכן, כדי לפנות מקום לחתיכות אחרות בסרטים הב־אים). אלא שהקאריירה שלה היא דווקא בימתית, כשהקולנוע עדיין חוכך בדעתו בקשר לכשרונותיה.

לאן נעלמו כל הנבלים?

אשר לכוכבות אחרות: שמה של דניאלה ביאנקי אינו אומר היום דבר לאיש, ואילו קלודין אוז'ה, מלכת־היופי מכדור הרעס, הופיעה לאחרונה על המסך הקטן, כתמונה המקשטת את ארונו של

בלתי־נשכחת כגולדפינגר. בפעם אחרת, עיצב טאלי סאבאלאס (בשירות הוד מל־כותה) את הנבל ארנסט סטאברו בלופלד, כשהוא מצדיק בקיסמו היווני את השם האמצעי של הסופר־נבל־הגיבור הזה.

שוטר רצחני בסידרת־המתח קוג'אק.

ואם כבר מדברים על קוג'אק, הרי טאלי סאבאלאס עצמו, שקרחתו המבהיקה השכי־חה מלב הנשים את יול ברינר, הוא אחד מבוגרי סידרת בונד, בה עיצב אחת מהת־גלמויות הסופר נבל ארנסט סאטברו בלו־פלד, כשהוא מצדיק בקיסמו היווני את שמו האמצעי של אותו נבל.

בלופלד החליף דמות ופרצוף מסרט ל־סרט: פעם היה זה דונאלד פלזנס עם צלקת אימתנית על פניו, ופעם אחרת שחקן התיאטרון הבריטי, צ'רלס גריי (ביהלומים לנצח), שהגיע לתפקיד הנכסף לאחר ש־תירגל כאחד מעוזריו של בונד בשני סר־טים קודם־לכן. עוזר מפורסם בהרבה, היה איש סוכנות־הביון האמריקאית פליכס לייי־טר, (כך קראו לו בסרט), בדוקטור נו. גם זו דמות שחוזרת בכמה ממעשיות בונד, בכל פעם בהתגלמות אחרת.

הראשון שהתכבד בגילומה, וצעד אחרי־כך לדברים גדולים יותר, היה מיודענו ג'ק לורד, המוכר יותר על המסך הקטן כסטיב מק־גארט. וכמובן, אי־אפשר להיזכר בקורות בונד, מבלי לציין את אחד מן הרוצחים השכירים שרדפו אחריו, ברנש מאיים ומסוכן יותר מכל השאר, שניראה כאילו הוא מתכוון ברצינות לחסל את הגיבור. הכוונה לרד גראנט, הרוצח מ־ברוסיה באהבה, שהוא היום שחקן תיאט־

(המשך בעמוד 37)

במדינה

(המשך מעמוד 31)

קורא הישראלי, אין ספק כי מרגשים ביותר, לטובה או לרעה, שיריהם של המשוררים הערביים הישראליים, שהפכו דוברי העם הפלסטיני. כותב סמיח אל־קאסם, צעיר דרוזי מן הגליל: „הטמנתי פיצצת־זמן מתחתיו של כדור הארץ. / אחרי כן התחרטתי / וניתקף נקיפת־מצפון, / ממש בשנייה האחרונה עוד עצרתי מחוג החורבן. / הרי אמי לא מרשה מין הומור שכזה!... אלי, / אלי, / למה שבקתני?”

ושוב: „לא, אינני סתם עד־ראייה באקראי, / שבימי אימי־אבטלה / אפשר לקנותו בשחור הכיכר או לבן־החלה. / ידיד אנוכי לציפור מבוהלת / ולפרח נרקב לו בשתן גיסות־חיילים ובשמני שריוניות. / ואני גם רועה להקת שבולים מורעלות בתרסיס מסוקים. / ואף זאת אני: / רופא־מישפחה שבניה חשים מחושים קלילים — / כאב־ראש וכוויות מנאפאלם / ואני המישפחה...”

ומוסיף עיצאם אל־עבאסי: „אנוכי ה־מיזרח, ששפע אור־חכמה, / מעיינו לא חרב, מאורו לא כבה: / בערסל הזמנים התנמנמו והצדק נשכח, / אך צדקנו הואר לעיניו של עולם עת נעור המיזרח. / ידידי, אחווה מדברת אל שכל ולב, / היא פורשת זרועות ליושבי כל תבל. / אם נקי מצפונך ואם טוב רצונך, / לא תועבנה מילות האחווה בשום צל מליצה.”

לא צ׳רצ׳יל ודה־גול. כאשר התפטר מראשות הממשלה בשנת 1963, בגיל 77, חש שהנה הגיע הרגע הגדול, ועליו להתחיל בכתיבת הזיכרונות המונומנטליים. הכל היה מוכן. הארכיון הכביר, הזמן, שלוות־הנפש.

ואז אירעה הטרגדיה הגדולה: בן־גוריון לא היה מסוגל לכתוב.

היו לכך הרבה סיבות מעשיות. כשם שלודוויג ואן־בטהובן איבד את כושר־השמיעה, כן איבד דויד בן־גוריון את כושר־הזיכרון. הוא שכח פרטים חיוניים. הוא לא זכר את הצופן שבו נכתבו מיסמכים רבים, מטעמי ביטחון, בתקופת המנדאט הבריטי. הוא לא יכול היה לזכור את ההקשר שבו נאמרו ונכתבו דברים רבים. הוא אף התייעץ עם מומחים ועיין בספרים מדעיים על פעולת המוח והזיכרון. לשווא.

בגבור ייאושו מול המשימה הבלתי־אפשרית, הביא אליו בן־גוריון היסטוריון צעיר, זאב צחור, כיום אסיסטנסט להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע. במשך שלוש שנים, עד מותו של בן־גוריון, ניסה צחור לעזור לו במלאכה ולהמריצו. לשווא. בן־גוריון

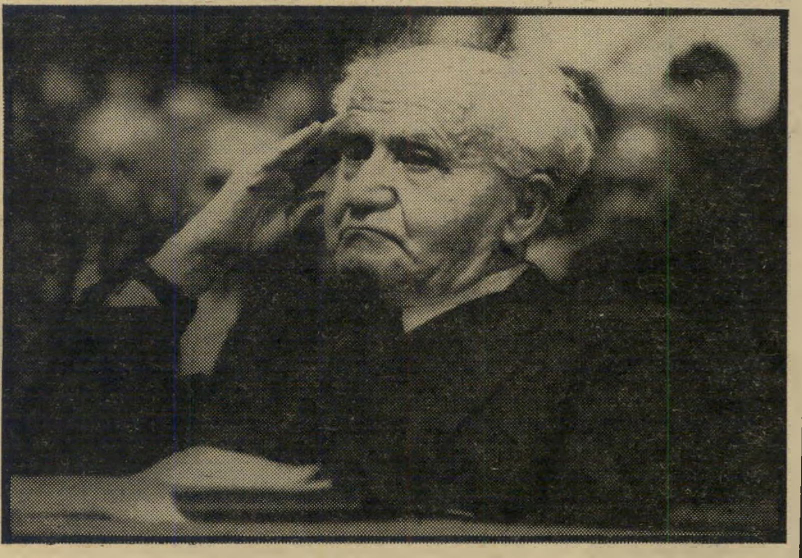

דויד בן־גוריון
גלוייה לנערה, בלי שם ובלי תאריך

היסטוריה

האיש שאיבד את זיכרונו

כל חייו התכונן בן־גוריון לרגע הגדול וכאשר בא, אירעה טרגדיה

בהיותו נער בן 14 בעיירה הפולנית פלונסק החל דויד גרין לכתוב יומן. מאז, במשך 73 השנים הבאות של חייו, ניהל יומנים אינסופיים, רשם כל מילה שיצאה מפיו, תייק כל מיכתב שעליו חתם. הר עצום זה של נייר עמד לשרת מטרה אחת בילבד: כתיבת זיכרונותיו.

כי מגיל צעיר ביותר היה ברור לבן־גוריון שהוא עומד להיות דמות היסטורית, וכי כל מעשה ממעשיו וכל מילה ממילותיו הם חלק מן ההיסטוריה היהודית. לעתים מתקבל הרושם כי עצם המעשים והמילים לא נועדו אלא לשמש חומר ליצירת־הפיסגה של חייו: הזיכרונות.

לכן דרש מראש מן האנשים, שעימם התכתב בתקופות שונות, שישמרו על המיכתבים. לכן שלח לבני מישפחתו מיכתבים פוליטיים מפורטים, מלאים ו־גדושים ניתוחים אידיאולוגיים, שנכתבו כאילו מראש למען הדור הבא. לכן תבע עוד בשלבים הראשונים, בהופיעו בישיבות של מה־בכך על עניינים שוטפים, שמזכירה תרשום כל מילה היוצאת מפיו.

לא כתב את זיכרונותיו. במקום ספרי זיכרונות, יצאו מתחת ידיו ספרים משעממים, שלא היו אלא אוספי מיסמכים ישנים.

במאמר מרתק ברבעון קשת, ניסה צחור (32) להסביר את הטרגדיה הסופית הזאת של המנהיג הקשיש. אך גם הוא לא היה מסוגל לשים את אצבעו על הסיבה האמיתית: בן־גוריון פשוט לא היה סופר. הוא עצמו חש שכתיבתו דלה ואפורה לעומת גודל המעשה של חייו הסוערים. איבוד־הזיכרון היה, מן הסתם, רק תירוץ, או תופעה פסיכו־סומאטית.

וינסטון צ׳רצ׳יל היה סופר מחונן. חייו שימשו לו רק כחומר־גלם ליצירה המרהיבה של זיכרונותיו. שארל דה־גול היה הוגה־דיעות, בעל סיגנון קלאסי מלוטש. בן־גוריון רצה להתחרות בהם, ולא יכול.

לכן עמד במשך עשר שנים רצופות חסר־אונים מול הר ניירותיו — ובסוף נפטר מבלי שהוציא מתחת ידיו אף יצירה אחת שתטיל, ממבט של חוכמה־לאחר־מעשה, אור חדש של מיפעל־חייו.

שזר הצבוע. אולם לזאב צחור עצמו יש הרבה מה לספר על שנותיו המתסכלות במחיצת בן־גוריון הבלתי־זוכר.

למשל: בשנת 1934 נפגש בן־גוריון עם יריבו, זאב ז׳בוטינסקי, אחרי שנה של מילחמת־אחים בגלל פרשת רצח ארלוזורוב. בן־גוריון חתם עימו הסכם שביתת־נשק — אך מפא״י בארץ ובעולם דחתה את ההסכם בזעם. לשווא לחם בן־גוריון על דעתו. עמיתיו וחבריו גינו את מעשהו.

באותה שנה נפגש בפאריס עם זלמן רובשוב (לאחר מכן שזר). שזר הביע את תמיכתו בהסכם, אך בן־גוריון רשם ב־יומנו, בנימה של ליגלוג: „זלמן הסכים

(המשך בעמוד 36)

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים - המוסד הותיק והמנוסה בארץ להקניית השכלה בכתב מציע לך ללמוד בביתך את המקצועות הבאים בשיטות שנוסו בהצלחה בארץ ובחו״ל.
הלימודים הם תחת פיקוח ובהדרכת צוות מורים ומפקחים שהם מטובי כוחות ההוראה בארץ.

20% הנחה לחיילים בשירות פעיל

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ״ב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 33114 תל־אביב.
ה.ע. 26.2.
מעוניין בקורס
שם
כתובת
טל.

אנגלית ושפות אחרות
1. אנגלית למתחילים
2. אנגלית למתקדמים
3. אנגלית כולל
4. אנגלית למשתלמים
5. אנגלית לבחינות בגרות
6. אנגלית בתקליט
7. קורספונדנציה מסחרית באנגלית
8. צרפתית למתחילים
9. ערבית מדוברת
10. ערבית ספרותית
11. גרמנית למתחילים
12. עברית - שיפור הסגנון
13. עברית - שיפור הלשון וההבעה
14. כתיב עברי
15. עברית למתחילים
16. עברית למתקדמים
17. עברית למשתלמים

* בגרות ומוקדמות
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לבחינות בגרות
2. הכנה לבחינות מוקדמות

הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
1. הנה״ח למתחילים 2. קורס כללי בהנה״ח 3. חשבונאות למתקדמים 4. הנה״ח סוג 1 5. הנה״ח סוג 2 6. הנה״ח סוג 3 7. מנהלי חשבונות מדופלמים 8. ראיית חשבון 9. תמחיר 10. ארגון וניהול עסקים 11. קורספונדנציה מסחרית בעברית 12. פקידות ומזכירות כללית 13. מסחר פיננסי 14. תורת הכלכלה והמשק

אלקטרוניקה - בניית מכשיר רדיו ואזעקה
1. אלקטרוניקה ורדיו מעשי (כולל מעבדה ללימוד בניית מכשיר אזעקה ומכשיר רדיו)
2. קורס יסודי באלקטרוניקה
3. קורס יסודי בטלויזיה

טכנאות
1. שרטוט טכני - בנין ומכונות
2. טכנאות מכונות
3. טכנאות רדיו
4. טכנאות בנין
5. טכנאות חשמל
6. חשמלאי מוסמך

* הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לטכניון במתמטיקה
2. הכנה לטכניון בפיזיקה
3. הכנה לאוניברסיטה באנגלית

קורסים אחרים
1. עיתונאות ויחסי ציבור
2. פסיכולוגיה
3. מורים מוסמכים

אמנות שימושית
1. גרפיקה שימושית
2. ציור

המכונים הבריטיים
THE BRITISH INSTITUTES
להשתלמות בהשכלה העברית
115 קורסים לבחירתך
125.000 בוגרים
37 שנות נסיון

משרדי ייעוץ והרשמה:
• תל־אביב: המדור לייעוץ מקצועי שד׳ רוטשילד 93 טל. 624162
• חיפה: גורדאו 30 טל. 667040
• ירושלים: ההסתדרות 22 טל. 224769
שעות הרשמה: 8.00 - 20.00 ללא הפסקה

* לחיילים משוחררים ע״פ החוק - לימודים חינם.

פרסום סיטל

ההרשמה בהתאם לחוק
חיילים משוחררים
עומדת לפוג במרץ. הירשם עכשיו!
לפרטים פנה למשרדי היעוץ וההרשמה

אלפי עקרות־בית כבר יודעות
שלהכין ארוחה לפי
ספר הבישול של
בורדה
זה קל ונוח — ממש תענוג
בספר 300 מתכונים מובחרים וערכם הקלורי של כל מתכון
עדיין במחיר של —.35 ל״י בחנויות הספרים.

תן טרמפ לחייל

טלוויזיה

צל"ש

לשדרן **חיים יבין** ששב בשבועות ה־האחרונים להגיש את מהדורות מבט ואף תכנית של מוקד על גבי המסך הקטן. אין ספק כי אופן ההגשה של יבין השתכלל

שדרן יבין
מבט חדש

מאוד בתקופת שהותו בארצות־הברית ו־מהדורות מבט אותן הוא מגיש הופכות לחוויה בכל מה שנוגע לאופן ההגשה ה־תרבותי, המקצועי, המדוד והמבוקר שלו.

מאחרי המסך

עברון יוחלף בלונדון

ההפיכה אותה ערך מנהל מחלקת החד־שות בטלוויזיה **דן שילון** נמצאת כפי הנראה רק בשלביה הראשונים. למרות קביעותיו הפסקניות של שילון באיוש המישרות והתפקידים השונים במחלקה, ישנן שמועות עקשניות כי הוא עומד להח־ליף את העורך והמגיש החדש של השבוע **רם עברון**.

לדעת רבים בטלוויזיה לא הצליח עברון להעלות את רמת השבוע מהתחתית בה שקע מגזין חדשות זה בחודשים האחרו־נים. השמועה אומרת כי מי שיחליף את עברון יהיה **ירון לונדון**. עברון ולונדון התחרו על התפקיד לפני הריאורגניזציה במחלקת החדשות, שילון ביכר אחרי הת־לבטויות רבות את עברון ונראה כי עתה חזר בו. עברון ימשיך להיות האחראי על דסק התרבות והאמנות ולונדון ימשיך ב־טנדו בנוסף לעריכת השבוע.

צדוק נגד ידלין

שני שרים נאבקים על קבלת ירושתו של שר ההסברה לשעבר **אהרון** („אהר־לה") **יריב** כממונה על ביצוע חוק רשות השידור.

הממונה הנוכחי הוא ראש הממשלה, שר ההסברה ושר התיקשורת **יצחק רבין** אשר שוקל באם למסור את האחריות על חוק ביצוע רשות השידור לשר המישפ־טים **חיים צדוק** או לשר החינוך וה־תרבות **אהרון ידלין**.

הנהלת רשות השידור מעוניינת שצדוק יקבל את המינוי וטוענת כי מינוי שר חזק יחזק את הרשות כולה. מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני** תומך דווקא במועמדותו של ידלין בטענה ש„ידלין יהיה נוח יותר". נימוק נוסף לטובת ידלין הוא שלפני ש־הוקם משרד ההסברה היה ביצוע חוק רשות השידור מופקד בידי שר החינוך הקודם **יגאל אלון**.

מועמדת זמורה
ממוסיקה להנהלה

משרוקית בקונצרט

מבצע מיוחד של **אסתר סופר** עומד להיות אחת ההפקות העצמיות המוצלחות ביותר של הטלוויזיה. לקראת פורים איר־גנה סופר קונצרט פורימי מיוחד לנוער בו השתלבו נגני התיזמורת הסימפונית של רשות השידור עם נערים ונערות בגילאי 12—8 אשר הקימו רעש רב אך מתוכנן בעזרת כלי הקשה שונים.

בחלק הראשון של הקונצרט אשר ישו־דר ביום רביעי בשעה 5.30 אחר הצהריים ניצח **מנדי רודן** על התיזמורת שניגנה את קרנבל החיות של **סן סאן**, כשאסתר סופר עצמה קוראה חרוזים שנכתבו במיו־חד לערב זה על ידי **אהוד מנור**.

לחלק השני הצטרפו לתיזמורת שמונה ילדים מכישי תופים, מצלתיים ומשולשים, נושפי חלילים, חצוצרות ומשרוקיות ויחד ביצעו את סימפוניית הצעצועים של **ליי־אופולד מוצארט**.

בעקבות הצלחת הפקה זו של סופר, שוקלים עתה בטלוויזיה עריכת קונצרטים נוספים לנוער ובשיתופו אשר יוקרנו ב־מיסגרת שידורי אחר הצהריים.

סידרת הגובים

למרות שתפקידו של סמנכ"ל רשות השידור **אהרן מיטל** הוא מינהלי בלבד, הפיק מיטל בחודשים האחרונים את אחת מסדרות המתח המעניינות ביותר בטל־וויזיה וברדיו.

מיטל הסובל באופן מתמיד משביתות, איומי שביתות וסנקציות על רקע של דרישות שכר, מכל קבוצת עובדים בר־שות, החליט להתלבש על נושא גביית אגרת הרדיו והטלוויזיה ולשפר את תק־ציבו במיליוני לירות.

כדי לייעל את הגביה של האגרות לקח מיטל תחת חסותו את מחלקת הגביה של רשות השידור שבראשה עומד **שמואל בושם**.

הרשות גובה שלושה סוגי אגרות. אגרת רדיו בגובה של 47.5 לירות, אגרת רדיו של מכונית בגובה של 40 לירות ואגרת טלוויזיה בגובה של 133.5 לירות.

צוותי מחלקת הגביה של הרשות סור־קים את הדירות, מגלים את אלה שלא שילמו את אגרת הטלוויזיה, ומגישים להם חשבון. במידה וחשבון זה אינו משו־לם, מעבירה הרשות את הטיפול לידי חברה קבלנית, המוסרת אישית לבעל המקלט חשבון נוסף עליו חותמת המז־הירה אותו בפני עיקול.

כדי למנוע טרדות רבות, אין הרשות מעקלת את המקלט עצמו. בלשי החברה הקבלנית מגלים את מקום עבודתו של בעל המקלט והעיקול נעשה על מש־כורתו.

הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה קבעה כי בארץ נמצאים 520 אלף מקלטי טל־וויזיה. בושם טוען כי בעקבות בדיקות מידגמיות שערכו אנשיו הם הגיעו לכמות של 650 אלף מקלטים.

400 אלף בעלי טלוויזיות מגלים חוש אזרחי למופת או מושפעים מסרטוני ה־„חצי השני" ומשלמים את האגרה מבלי שיהיה צורך לנקוט נגדם באמצעים. 100 אלף נוספים משולמים על־ידי מוסדות שונים. משרד הביטחון משלם עבור נכי צה"ל, משרד הסעד עבור נתמכי סעד וחברות שונות משלמות את האגרה כתו־ספת למשכורת עובדיהם.

150 אלף הסרבנים פרושם לגבי רשות השידור 27 מיליון לירות אבודות (מתוך תקציב כללי של כ־120 מיליון), וסביבם מתרכזת מערכת הבלשות המסועפת. ב־ימים אלה מתרכזים אנשי מחלקת הגביה בשלוש ערים. חיפה, הרצליה ולוד. כשהם נעזרים ברישומי משרד הפנים, בנתוני מחשב ובמפות מפורטות של הערים, סור־קים 17 הצוותים כל בית, כשהם מבקשים להיכנס ולראות אם יש מקלט טלוויזיה בדירה.

לעיתים הם ניתקלים בתגובות מנומ־סות, פעמים רבות בתגובות מאיימות ובטריקת דלת. במקרה אחד בלבד, בנווה מונוסון ליד לוד, החליטה מחלקת הגביה לוותר על האגרה בגלל איומיו של בעל המקלט לעשות שפטים בבלשי הרשות.

לאחר שיסיימו את סריקת חיפה, הר־צליה ולוד, יתארגנו הבלשים של מיטל להתלבש על ירושלים, ראשון־לציון ובת־ים. את העיר הגדולה תל־אביב הם מש־אירים לסוף. בעלי המקלטים בתל־אביב יכולים לצפות בטלוויזיה ללא תשלום עוד לפחות שנה תמימה.

לגבי אגרת הרדיו יוצאת רשות השי־דור בהנחה כי בכל אחד מ־850 אלף בתי האב בישראל יש מקלט רדיו. עד היום הודיעו כ־20 איש בלבד כי אין בביתם רדיו וכי אינם מתכוונים לשלם אגרה זו.

בעוד שלגבי רדיו מסתפקת הרשות ב־תשלום אגרה אחת, אפילו אם יש בבית יותר ממקלט אחד, הרי שתשלום האגרה לגבי טלוויזיה הוא לפי מספר המסכים. כך קרה שבעל מלון דיפלומט בירושלים **חיים שיף**, אשר בכל אחד ממאות חדרי מלונו יש מקלט טלוויזיה, נדרש לשלם סכום ענק וסירב. המחלקה המישפטית של הרשות הגיעה למסקנה כי יהיה קושי רב להטיל עיקול על רכושו של שיף והוחלט להתחכם לו. עובדי הרשות הנז־קקים ללינה בירושלים נשלחים למלון דיפלומט, הרשות אינה משלמת למלון את דמי הלינה ומכסה כך את החוב.

לעומת שיף היה ח"כ ד"ר **יוחנן בדר** בין הבודדים שהצהירו כי יש להם שני מקלטי טלוויזיה בבית ושילמו בהתאם את האגרה.

האגרה עבור מקלט הרדיו במכונית הפכה לסיפור בלשי במחלקת הגביה. לדעת הרשות ישנם 210 אלף מקלטי רדיו במכו־ניות, אולם רק 140 אלף בעלי מקלטים שילמו את האגרה. החוק אינו מאפשר לבוחני משרד הרשוי שלא להעביר מבחן שנתי מכונית אם בעליה לא שילם את אגרת הרדיו במכוניתו.

לשם כך הפעילה הרשות ניידת מיו־חדת בה ספרים עבי כרס בהם רישומי משרד התחבורה לגבי בעלות על רכב. הניידת עוברת ברחובות ובמגרשי החניה ומפעיליה עוצרים ליד כל מכונית הנושאת אנטנה ובודקים ברישומיהם אם אגרת הרדיו שלה שולמה. אם מסתבר להם כי בעל המכונית לא שילם, הם עורכים לו במקום חשבון ומדביקים אותו תחת מגב החלון הקידמי.

הצלחת ניידת האגרה היא בלתי רגילה. למעלה מ־60 אחוז ממקבלי רפורט־החשבון ממהרים עוד באותו יום ומשלמים את חובם.

מיטל מקווה כי סידרת המתח הפרטית אותה הוא מציג בפני בעלי המקלטים תכניס לקופת רשות השידור למעלה מ־20 מיליון לירות נוספות השנה, סכום אשר יקל על ביצוע התשלומים הצולעים של רשות השידור.

סמנכ"ל מיטל
עיקולים

איבנהו יורד

את הסידרה איבנהו עומדת להחליף בקרוב סידרה חדשה מתוצרת צרפת, בה 10 סרטים על מלחינים ומנגינותיהם.

החל מה־14 למרץ תוקרן מידי יום שלי־שי בשעה שלוש אחר הצהריים אפיזודה בת 25 דקות בה תוקרנה ביוגרפיות של מלחינים ידועים כשאת יצירותיהם מנגנות תיזמורות מהטובות בעולם.

הסידרה זכתה להצלחה רבה בשידורים לילדים ולנוער באירופה, ואם תזכה להצ־לחה דומה בארץ, תרכוש הטלוויזיה סד־רות נוספות הנושאות אופי דומה.

שוב מפטפטים על הנילוס

לאלה שהחמיצו לפני חודשים מספר את סירטו המעולה של הסופר המיצרי **נגיב מחפוז** פיטפוטים על הנילוס, תהיה הז־דמנות חוזרת לחזות בסרט ערבי זה ביום השישי הקרוב (28.2) ב־5.30 אחר־הצהרים.

מחפוז הידוע בביקורת החריפה אותה הוא מותח על החברה המצרית מתאר ב־צבעים קודרים את הצמרת האינטלקטוא־לית והפקידותית במצריים שלאחרי מל־חמת ששת הימים.

גיבור עלילת הסרט הוא עובד מדינה בשם **אניס** אשר ברגעים המעטים בהם אין הוא תחת השפעת החשיש הוא מב־חין בשחיתויות ועוולות רבים. לצד אניס בנה מחפוז, בעזרת השחקנים **אח־מד ראמזי, מאגדה אל־חטיב ועמ־אד חמדי** גלריה של דמויות אופייניות ביניהן שחקן קולנוע ריקני **ראגב אל־קאדי**, עורך עיתון מושחת **חאלד סייד**, סופר מפורסם וחסר ערך **חאלד עזוז** ועורך־דין קריירסיט **מוסטפה ראשד**.

אל חבורה זו נקלעת עיתונאית צעירה **סמארה**, המנסה לנער אותה מהסמים ומהאדישות ללא הצלחה רבה. רק לקראת סוף הסרט בעזרת חורבות ערי תעלת סואץ ההרוסות ממלחמת ההתשה מתפכח אניס וכשהוא מוחה, בדרכו שלו על הת־דרדרות החברה המיצרית הוא מוקע כ־משוגע.

על הגל

זמירות סביב תפקיד המנהל

נראה כי מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** הכריע סופית בעניין מינוי מנהל לרדיו במקום **משה חובב** אשר פרש מהרדיו והפך להיות מנהלה של חברת שירותי פירסומת בשידור.

בניגוד לדעתם של אנשי החדשות וה־אקטואליה ברדיו החליט ליבני על מינויה של **מיכל זמורה**, מנהלת חטיבת המוסי־קה של הרדיו. טענת מתנגדי מינויה של זמורה היא כי אין היא מבינה כלל בעי־ייני חדשות ותוכניות אקטואליה שדוו־קא עליהן מושם עתה הדגש ברדיו.

זמורה, רעייתו של השופט העליון **חיים כהן**, היא אישיות אהודה על אנשי ה־רדיו ומעובדותיו הוותיקות. היא אף מילאה מספר פעמים את מקומו של חובב כמנהלת הרדיו בעת שהוא נסע לחו"ל.

על המישרה התחרו מיספר מועמדים, אשר כל אחד מהם, כולל זמורה עצמה, טענו כי אין הם רוצים בתפקיד.

אחד המועמדים הריאליים היה מפקד גלי צה"ל **מרדכי** („מוטקה") **נאור**. ליבני נתן לנאור להבין כי יתמוך במוע־מדותו אולם כשהנושא הפך להיות אק־טואלי, שכח ליבני את רמזיו ותמך ב־זמורה.

מועמד אחר, אשר נראה מתאים לתפ־קיד הוא איש הרדיו הוותיק **גדעון לב־ארי**. ללב־ארי היו דרישות מסויימות ב־עיקר בנוגע להתערבות מנכ"ל הרשות בעבודת מנהל הרדיו אשר עוררו את התנגדות ליבני וגרמו להורדת שמו של לב־ארי ממצבת המועמדים. שם נוסף ש־הוזכר היה מנהלה לשעבר של מחלקת החדשות בטלוויזיה **צבי גיל**, אולם נראה כי מועמדותו של גיל נידחתה על הסף.

במדינה

(המשך מעמוד 34)
כי עדיין לא שמע תגובת הציבור המת־מרמר... כשייפגש עם אליהו גולומב יאמר לו שאינו מסכים, משום שאיש זה קובע את דעתו על פי הרוח הנושבת, ואינו מגיד אמת.״

כשהגיע לקטע זה, המאשים את שזר בצביעות, נרתע צחור. האם אפשר לפרסם דבר כזה על אדם שהיה, באותו עת, נשיא מדינת־ישראל? הוא הראה את קטע־היומן לבן־גוריון. הישיש קרא, חייך ושאל: „נו, מה הבעייה?״

צחור ניסה להסביר לבן־גוריון ששזר הוא אחד מחבריו האחרונים שנותרו בחיים, וכי לא יפה לכתוב כך על נשיא. אך בן־גוריון רק חייך והשיב: „אם כתבתי כך, אז זוהי האמת.״

זיוף היסטורי. תוך כדי כך מגלה צחור זיוף היסטורי מעניין.

את ההסכם עם ז׳בוטינסקי חתם בן־גוריון, כמובן, בתור מנהיג מפא״י. אולם כאשר נודע הדבר ועורר זעם ברחבי המיפלגה, הטיחו החברים בפני בן־גוריון שקיימת החלטה מפורשת של מרכז ה־מיפלגה, האוסרת כל מגע עם הרביזיוניס־טים. משה שרתוק (שרת), אליעזר קפלן הבריקו לבן־גוריון: „בציבור התרגשות עצומה, מחרתיים המרכז, מכנסים מועצה דחופה. הכרחי שובך באווירון.״

בן־גוריון פתר את הבעייה בפשטות. הוא מחק על ההסכם החתום את המלים „בשם מיפלגת פועלי א״י,״ שהופיעו ליד חתימתו, ורשם במקומן „בשם ההנ־הלה הציונית.״ מובן שהחלטת המיפלגה לא יכלה לחייב אותו כחבר ההנהלה הציונית, ובכך נפתרה הבעייה.

„תשואות הולכות וחוזרות״. בן־גוריון נבחר כחבר ההנהלה, ולאחר מכן כיו״ר שלה, בעיקבות רצח ארלוזורוב, שהחזיק בתפקידים אלה. אולם ביומנו אדיר־הכמות, שבו מוקדשים באותה עת עצמה עשרות עמודים לעניינים מיפלג־תיים פעוטים בפולין (שם שהה באותה עת), מוזכר רצח ארלוזורוב רק דרך אגב. מה פשר הייחס הזה למאורע שהטביע את חותמו על דור שלם, והמעורר התרגשות עד היום?

תשובתו המעניינת של צחור: בן־גוריון ראה את עצמו כשליח ההיסטוריה היהודית. הוא לא רצה להזכיר כי הגיע לתפקידו הרם ביותר — ראש ממשלת המדינה בדרך — רק במיקרה, בגלל רצח קודמו, שהעם בחר בו לאותו תפקיד.

עם היבחרו לתפקיד רשם ביומנו את חברי ההנהלה החדשה, כשליד כל אחד החברים רשום „תשואות סואנות.״ רק ליד שמו שלו עצמו רשם „דויד בן־גוריון (תשואות סואנות הולכות וחוזרות).״

ביגלל אותה סיבה גם לא הקדיש בן־גוריון שום מקום ביומנו לענייני מיש־פחתו, נישואיו עם פולה ולידת ילדיו.

את יחסי־האהבה שלו לנשים אחרות, לפני נשואיו, מחק כליל. בספר ישן מצא צחור גלויית־ראש־שנה שנשלחת לנערה, ועל גבה כתב בן־גוריון הצעיר: „...לך, חברתי, איני יכול לשלוח (ברכת אשר) לא מלבי תצא. לכן אני כותב לך בעצם ידי חלק קטן ממה שלבי רוחש לך...״ נראה שהיה חבל לבן־גוריון לזרוק גלוייה זו. אך הוא הקפיד לחתוך ממנה את שם הנמנעת ואת התאריך, והסתיר אותה בין דפי ספר שאינו בשימוש.

„אשתי פנינה״. במילחמת־העולם הראשונה גורש בן־גוריון מהארץ (בשל מוצאו הרוסי), הגיע לארצות־הברית, התחתן עם פולה, גייס שם את החלק האמריקאי של הגדודים העבריים, וחזר עימם ארצה. המילחמה נסתיימה לפני שגדוד זה נכנס לפעולה.

ערב צאתו מאמריקה, ב־1918, כתב בן־גוריון צוואה: „לפני לכתי עם הגדוד העברי להילחם בארץ־ישראל בעד גאולת ארצנו... רוצה ומצווה אנוכי שילדי יובא לארץ־ישראל בהקדם האפשרי ויחונך שם בבתי־הספר העבריים, ועד שהתנאים ירשו להביאו לארצנו — ילמדוהו השפה העברית לפני למדו כל שפה אחרת, ואשתי פני־נה (!) תדבר את ילדה עברית, ולשם כך אני מבקש מאשתי ללמוד עברית.״

צחור שכח לציין כי בנו היחידי של דויד בן־גוריון, עמוס, נולד רק כעבור שנתיים, בלונדון.

ופכן-על כל שולחן

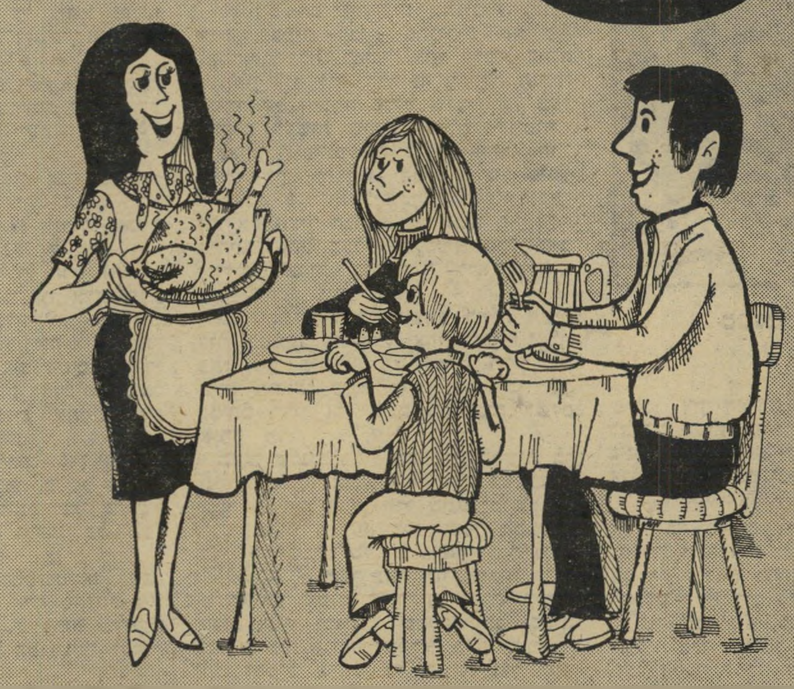

עוף צעיר, קפוא ומוכן לבישול.
נמצא בפיקוח וטרינרי
של משרד החקלאות.
לתקופה קצרה בלבד
ב־7.5 ל״י לק״ג

המועצה לענף הלול

חשוב!!!
אין אף עיתון או שבועון עברי
אחר בישראל שאחוז כה גדול
של קוראיו הם בעלי השכלה
אקדמאית כמו קוראי העולם הזה

חלק נכבד מקוראים אלה
הם הורים לילדים בגיל הלימוד
לכן כדאי לפרסם מודעות
„לימודים״ ב„העולם הזה״

(המשך מעמוד 33)
רון וקולנוע מכובד בשם רוברט שאו.

מה שנוגע לתפקיד הראשי, התיזכורת קלה יותר. לפני שהחלו צילומי הסרט הראשון, ערכו זלצמן וברוקולי חיפושים קדחתניים אחרי שחקן מתאים לדמות המרגל בעל הטעם המעודן, הפה האכזרי, הקסם הבלתי־נידלה ומיבנה־הגוף החסון. הגישושים למציאתו הגיעו מצד אחד אל ריצ׳ארד ברטון, ומצד שני ללי מארווין.

לבסוף נפלה הבחירה על שחקן אלמוני, בן־פועלים, שדמו הוא תערובת סקוטית־אירית, והופעתו הגברית קישטה, עד אז, בעיקר תפקידים מישניים של גנגסטרים. האיש, שון קונרי, הולבש מיד באיצטלה החדשה, שופרות הפירסומת הכריזו: „קונרי הוא בונד,״ (להבדיל מ„קונרי משחק את בונד״). שנים לאחר־מכן, כאשר מאס קונרי בתפקיד, צריך היה לעמול קשה כדי להיפטר מן הדימוי שהודבק לו.

מכונות ופנסים מופלאים

מהו, **בסופו** של דבר, סוד ההצלחה של בונד? לשאלה זו יש מיספר תשובות. קודם כל, זה החל כסידרת סיפורי־מיספר התעלולים המבדרים.

ומאז ירש רוג׳ר מור את התפקיד הראשי, עם חיוכו השובב של נער־שעשועים בריטי, קצת דקדנטי, הקרוב לדמות של פלמינג יותר מכל קודמיו, זה בפירוש מצחיק. בחייה ותן למות הוא דילג בקלילות על ראשי תנינים, ופינה מקום לכמה סצינות מצחיקות במיוחד, בכיכובו של שחקן־האופי האמריקאי קליפטון ג׳יימס, שגילם שריף רגזן, המשתולל נוכח מיבצעיו האקרובטיים של הבריטי.

בונד במיבחן הקאראטה

ג׳יימס הצליח כל־כך בסרט, שדמותו הועתקה בשלמותה לאיש בעל אקדח הזהב, כשהוא חוזר כאותו שריף, המבקר במזרח־הרחוק, ומזהה את בונד, שעה שזה עסוק ברדיפות מסמרות־שיער בתעלות ובכבישים הצדדיים של בנגקוק.

הסרט החדש, המספר כיצד הולך בונד לצוד רוצח־יוקרה בשם סקרמנגה, לפני שזה יצוד אותו, הוא הרחוק ביותר מן המקור הסיפרותי.

אומנם, בונד מופיע כאן בתפקיד ראשי, אולם לא פעם נידמה כי המדובר בפארודיה

אקדח הפלא אקדח־הזהב בעל העיצוב המיוחד והפעולה המתוחכמת של הנבל, השחקן כריסטופר לי, הוא **האיש בעל אקדח הזהב**, עוצב במיוחד על־ידי חברת המציתים **קוליברי**. הוא מורכב מקופסת סיגריות, עט־נובע ומצית. הנבל משתעשע בהרכבת החלקים, בתוך שיחה, כשאיש אינו חושד.

מתח, אשר התפתחה עם הזמן והפכה מסירטי פעולה קשוחים למדי, לבידור המוני לכל המישפחה.

אחדים טענו שהאחראי האמיתי להצלחה הוא המעצב, קן אדם, שעיצב את רוב סירטי בונד, ושהשראתו מורגשת אפילו בסרטים שבהם אינו משתתף. תיפאורות־הענק, המבהיקות, המדיפות ריח של מדע־העתיד, המכוניות המצויידות בכיסא־מפלט ובמכונות־יורקות אש מתוך הפנסים האחוריים. מצית שהוא מסוכן יותר מפגז — אלה הם רק כמה מכלי־ההרס המשוכללים של בונד, החוזרים לעיתים בסרטים יותר מפעם אחת (למצית יש, למשל, תפקיד חשוב גם בסרט החדש).

הסוכן הדוהר עם הזמן

דכמיהה **של צופה** הקולנוע לברוח מן המציאות, מהווה גם היא גורם חשוב. מי בעצם אינו רוצה להזדהות עם בונד, החי במלונות המפוארים ביותר, מהמר בסכומים הגדולים ביותר (ותמיד זוכה), מבלה עם התתיכות המוצלחות ביותר בלי כל מאמץ (בסדר־היום העמוס שלו אין פנאי לחיזורים).

ולבסוף, כישרונו של בונד ללכת עם הזמן. מאחר שלכל הנוגעים בדבר ברור שיש גבול עד היכן אפשר לשכלל ולסבך את העלילה. ומאחר שאין כל סכנה שמעריצי בונד הם שוחרי ריאליזם, הולכת הסידרה בכיוון ברור מאד: בכל פעם הולך וקטן מיספר האביזרים הדימיוניים — וגדל על סירטי קאראטה (מור נאלץ לעבור מיבחן נוסח ברוס לי), משולבת בעקיצות אקטואליות (הציר של העלילה נסב על המצאה לשימוש באנרגיית השמש, ויש סיכוי שאילי־הנפט הערביים יקנו אותה כד להחביאה לעולמי־עד), ועם כל הצעצועים החביבים על הסידרה.

למשל, אקדח המורכב ממצית, עט ומחזיק־סיגרים, רובה בלי הדק, מכונית עם כנפיים צמודות ההופכת לאווירון, מכונית אחרת המדלגת מעל נהרות בקפיצה לוליינית (שתוכננה לסרט בעזרת מחשב), ותותח המשתמש באנרגיית השמש לחיסול אווירונים.

הבדיחות שופעות וניתזות כמו הקצף מבקבוקי־השמפניה ללא הרף לכל אורך הסרט (הרי בונד צריך להוכיח שהוא מתמצא ביבולים השונים של השנים השונות). „מ,״ ראש שירות הביון, שהסתתר פעם בצוללת, מעביר כאן את מישרדו לתוך ביטנה של המלכה אליזבט ששקעה על צידה בתוך מפרץ הונג־קונג, וכל התיפאורה בנוייה שם באלכסון.

הכל צפוי, הכל ברור. הרוסים שהיו פעם נבלים, אינם מופיעים כאן כלל. הסינים שירשו את מקומם בסרטים מאוחרים יותר, הם רק מלוכסני־עיניים המופיעים ברקע, וכל מה שהחשיד, אי פעם את בונד בכוונות רציניות פרח ואיננו. זו בדיחה ענקית אחת גדולה, מהתחלה ועד־הסוף, בדיחה שופעת אביזרים יקרי־מציאות ונוצצת לכל אורכה, וזה כניראה גם סוד הצלחתה. והחידוש: אפילו הרוסים צוחקים — סוף־סוף, עם נבלים סיניים אפשר להרשות את בונד גם בברית־המועצות.

מורה, גננת!
רשימת „הקידמה" פונה אליך
הבחירות הן הזדמנות לשנות
את פני הסתדרות המורים

זו הזדמנות, להפכה להסתדרות מורים, הנאבקת:

- למען ציבור המורים והגננות, לשיפור תנאי עבודתם ולהגנה על רמת־חייהם;
- לשיפור רמת־החינוך, לחינוך לערכי הדמוקרטיה, הצדק, השלום ואחוות־העמים;
- לחינוך הילדים והנוער להכרה, ששלום צודק בין ישראל והארצות הערביות, יושג רק תוך כיבוד זכויות כל המדינות והעמים באזורנו, כולל מדינת ישראל והעם הערבי הפלשתינאי.

רשימת המועמדים:

צפורה שרוני, עבדול מנאן שביטה, שמואל שלום, אניסה ג׳ובראן, שולמית חנין, ג׳מאל עבאס מועדי, מופיד סידאוי, אברהם רורליך, מוניב נג׳יב מכול, שרה יבלונקה, סמירה דראושה, חיים טורבינסקי, רות תמיר־ולרשטיין, נזיה חיר.

למען פתרונות מדיניים ולא צבאיים, נפעל למען הצלחת ועידת השלום בז׳נבה.

תנו יד לרשימת „הקידמה"
בהסתדרות המורים!
בבחירות לוועידה הכ״ד
תנו קולכם לרשימת „הקידמה"!

הצביעו „ר"

PARIS!
PARIS!
PARIS!

Piccadilly פיקדילי

נמשכת מכירת סוף העונה
מיטב אופנת פאריז
מבחר דגמי אביב 75
רח׳ הס 4 פינת אלנבי 35 ת״א ✶ 4 HESS st. T—A

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש פברואר מנוי על

„העולם הזה"
יקבל הנחה של 40 אחוז

השבועון יישלח רק לדואר צבאי

רחל מרחלת על כל העולם

לגמור יפה

בחיים לא הייתם מאמינים עליהם. כמה שהייתם מנסים להתאמץ, כמה שהייתם מפעילים את כל הרוע שיש בכם, לא הייתם מעלים בדעתכם שהקאריקטוריסט והעיתונאי, חבר מערכת ידיעות אחרונות, **יהושע** (ג'קי) **ג'קסון** ואשתו, הקרמי־קאית **גליה**, עומדים להתגרש בעצם הימים האלה.

ולמה שתאמינו? השניים האלה הסתו־בבו להם בתערוכתו של **עמנואל** („יא־נוש") **בר־קדמא** כמו זוג בירח־דבש, ובכלל לא כמו זוג שהתפצל וגר בדירות נפרדות.

אילו הייתם שואלים אותם, היו השניים מספרים לכם שגם ליאנוש וגם לגלרייה לים שבה מתקיימת התערוכה שלו, יש ערך נוסטאלגי בחייהם. היה זה יאנוש שערך את ההיכרות בין גליה לג'קי, לפני שמונה שנים. הוא היה מוכן להישבע, שלא היה מעלה בדעתו כי כתום שמונה שנים יחגגו השניים, בתערוכת ציורים שלו, את גירושיהם.

יהושע וגליה ג'קסון
לחגוג את הגירושין

גם גליה וגם ג'קי, למרות שהיו צמודים זה לזו במשך כל הערב, טרחו לספר לכל המעוניין לשמוע כי הם פנויים ופתוחים להצעות. ג'קי תולה את האשמה לגירושין בקשיי הקומוניקציה של המאה־העשרים, והוא בטח יודע מה שהוא אומר.

מה שעוד הוא אומר, זה כי הם נפרדו ביחסים מצויינים, ושנשארו ידידים לא רק מהפה ולחוץ, כי אם על באמת. עובדה, בשבוע הבא יש לגליה יום־הולדת, והם החליטו לאכול ביחד צהריים לכבוד ה־מאורע.

ואם לא די בזה, החליטו השניים ללכת ביחד לכל האירועים המשותפים שאליהם יוזמנו, אבל יחד עם זאת לשמור על פרטיות מירבית.

אני לא יודעת עד כמה הם יצליחו באמת להישאר ידידים. אחרי הכל, רבים מאיתנו עברו את השלב הזה שהבטחנו, נשבענו, החלטנו שנישאר ידידים ובינינו — כמה מאיתנו עמדו בזה?

מכל מקום, אם תשאלו אותי, אני הייתי מזמינה אותם לכמה שיותר אירועים ביחד. לא מפני שאולי הם יחזרו, חלילה. לא, אני בשום פנים ואופן לא הבן־אדם שידאג להם למין סידור שכזה, אלא פשוט כדי שזוגות אחרים, שאני מכירה, יראו את השניים האלה, ואולי יצליחו להבין כמה הם מגוחכים כשהם מכבסים, כשזה נגמר, את הכביסה המלוכלכת שלהם בפומבי.

המנצח והסנאית

הוא היה נשוי במשך שבע שנים רצו־פות. לא שמישהו חשד בו שאשתו היא האשה היחידה בחייו, אבל אף אחד לא היה מוכן להמר על זה שהוא אי־פעם יעזוב את אשתו בגלל אחת מנערות המקהלה שאחריהן חיזר בתדירות.

והוא לא איכזב את הלא־מהמרים. הוא באמת לא עזב את אשתו בשביל סתם נערת־מקהלה. הוא עזב אותה בשביל משוררת ומתרגמת בשם **סנאית גיסים**, שאותה פגש באחת מטיסות־ההשתלמות שלו לחו"ל.

כי זאת עליכם לדעת. כמה שהוא היה דון־ז'ואן ולא רציני בעיסקי נשים, כך הוא נחשב כמנצח כישרוני ומצליח בעיסקי מקהלות. כן, אני מדברת על **אבנר איתי**, המנצח של המקהלה הלאומית רינת ושל מקהלת איחוד הקבוצות והקי־בוצים, החי בנפרד מעורכת־התוכניות ב־רדיו **ורדה קריג־איתי**, וחולק עכשיו את חייו, כאמור, עם המשוררת סנאית בדירה שכורה ברמת־אביב.

מי שמכיר את המנצח אומר, שמה שה־סנאית הזו עשתה לו זה ממש לא ייאמן. האיש אינו טרוד יותר בחיפוש אחרי חתיכות, את מירב זמנו הוא מקדיש לעבו־דתו, ואת סנאית הוא משתף באופן פעיל בעבודה זו שלו. עובדה, לאחרונה הקליטה מקהלת איחוד הקבוצות והקיבוצים תקליט ובו מיספר שירים שתורגמו על ידי סנאית הנ"ל.

אגב, אבנר איתי הוא אולי מחזר דגול, אבל גיבור גדול הוא לא. כדי להודיע לוורדה שהוא נפרד ממנה, הוא לא נפגש איתה לשיחה או משהו. הוא פשוט בחר לו דרך יוצאת־מן־הכלל בשביל להגיד שלום.

יוצאת מן הכלל, אך מתאימה לגימנזיסט יותר מאשר למנצח־מקהלות. הוא שלח לאשתו מיכתב־פרידה מחו"ל, ואחריו לא חזר יותר הביתה.

משנה תיסרוקת, משנה מזל

היא באמת חתיכה לא־נורמלית. בלונ־דית תמירה, לבושה שחורים מכף רגל ועד ראש. כשהיא עוברת, מסובבים אח־ריה כולם את הראש. אין מה לעשות. אחת כזאת, שמעוררת תגובות פרובוקטי־ביות, אחת כזו שכל מי שרוצה אותה חושב תיכף מה אני צריך לעשות בשביל לקבוע איתה להערב.

אלא של**שרה לב** זה לא מזיז בכלל. היא יש לה החבר הפרטי שלה שקוראים לו **עודד בלומנפלד**, וכמה שלא יחזרו אחריה וינסו לפתות אותה בכל מיני הצעות הלוואי עלי, היא לא נשברת.

את עודד הכירה שרה בעת שחיתה בלונדון, שם עבדה כדוגמנית־בית בבית־האופנה פיאונה. עודד, שהוא בעיסקי אופנה — כך, לפחות, מגדירה שרה את המיקצוע שלו — התאהב בה על המקום.

היא, לעומת זאת לא מיהרה. אחרי הכל, מה היה לה רע? מחזרים לא חסרו, עבודה היתה בשפע. אלא שהוא חיזר אחריה בהתמדה רבה, עד שלבסוף נעתרה לו. עד־כדי־כך, שאפילו עברה לגור איתו תיכף־ומייד בדירתו שבאיזור האכסקלו־סיבי הולנד פארק.

החברים שלה באנגליה היו רובם אנ־גלים ומכאן, כך היא אומרת בצניעות, האנגלית הטובה שלה. החברה הכי טובה שלה היתה, לעומת זאת, דווקא דוגמנית ישראלית בשם **יפה מס**, הנשואה לצעיר בשם **אמנון**, ושעזבה את הארץ עם בעלה, כנראה לצמיתות.

שרה, לעומת החברה הכי טובה שלה, ידעה כבר מההתחלה שלונדון בשבילה זה רק עניין זמני, ושהמקום שלה הוא פה, בארץ. לכן, למרות העבודה הקבועה והבילויים שמבטיחה הבירה הבריטית ה־סוערת, שיכנעה את החבר וחזרה איתו ארצה. פה בארץ התקבלה מייד לעבודה בבית־חרושת כדוגמנית־בית.

למרות שלוקח לה קצת זמן להודות בזה, היא ניאותה לבסוף לספר שהיא גרה יחד עם החבר שלה בדירה בצפון תל־אביב, אך מייד מוסיפה שהם מתכננים לטווח ארוך עתיד משותף, כדי שלא נחשוב חס־וחלילה מחשבות רעות.

חוץ מזה, היא מתרגזת נורא כשאומרים לה שהתיסרוקת שלה מזכירה דוגמנית ישראלית נודעת אחרת השוהה כעת בלונדון.

„איפה היא ואיפה אני?" היא מזדעקת, „חוץ מהתיסרוקת אין בינינו שום דבר אחד משותף!"

את התיסרוקת החדשה שלה עיצבו לה רק השבוע, וכבר נמאס לה, אבל פשוט נמאס. לשמוע את כולם צועקים אחריה „פנינה רוזנבלום!"

לכן, אין לה זמן מיותר. היא ממהרת אל הספר שלה, כדי שישנה לה את התיסרוקת, אבל אחת־שתיים.

שרה לב (עם קניין בשבוע האופנה)
לחגוג את השינוי

ליל המנהל

לונדון היא עיר מוזרה מאד. או שהיא מדכאת, או שהיא מביאה על הבן־אדם את מחלת העליזות. תלוי מאיזו זווית מסתכלים על זה.

אני, באופן אישי, מכירה **גברת** אחת שכל זמן שהותה בלונדון היתה חולה במחלת העליזות באופן רציני ביותר וכל זה למה? אז ככה: בארץ היתה הגברת, שהיא לא־כל־כך צעירה אבל נאה מאד, לכל הדיעות, נאלצת להיפגש עם **הגבר** שלה בחשאי ובמיסתור, והדבר היה כרוך בכל מיני אי־נעימויות. מה גם שאותו גבר היה הבוס שלה, ועמד בתוקף על כך שיחסיהם יישארו בגדר סוד.

כשנדמה היה לו, לבוס, שהוא, כמובן מאליו, בעל־מישפחה, כי לשונות רעות שאינן מסתפקות בידיעת מצב היחסים בינו לבין הפקידה הבכירה מקשקשות עליה בפומבי, הציע לה לצאת בשליחות מישרדו ללונדון. וכך היה.

אז למה תקפה אותה מחלת העליזות? קודם־כל, פתאום הפכה הגברת הלא־כל־כך צעירה לאשה פופולרית. אנגלים כיש־ראלים החלו מחזרים אחריה, והיא הוזמנה לאירועים ולמסיבות שונים, ובין אירוע לאירוע ניהלה גם רומנים פה־ושם. כי לונדון, כידוע, גדולה, ואיש אינו מציץ בה בחור־המנעול של השני.

וכשרצתה לפגוש גבר ישראלי נשוי המתגורר בגולדרס גרין שבצפון, למשל, היתה קובעת איתו תמיד בקנסינגטון שבדרום. כך לא היה צ'אנס שמישהו יזהה אותם.

אך גם מקומו של הגבר שלה לא נפקד. מדי חודש בחודשו היה הנ"ל קופץ ללונ־דון. באותם ימים מעטים שבהם שהה בדירתה של השליחה, ניתקה הגברת את הטלפונים והודיעה לכל מחזריה כי הלילה הוא לילו של המנהל. מי שידע מיהו אותו מנהל, ידע. ומי שלא ידע, היא סיפרה לו.

וכך קרה, שלמרות רצונו העז של המנהל לשמור על סודיות, הוא לא הצליח ביותר במשימה. מה שיצא מזה הוא, שכנראה החליט כי אם ממילא יודעים, אז למה לא לראות את הגברת קצת יותר מאשר מיספר מצומצם של ימים בחודש, הכרוכים בנסיעה לחו"ל וכו'?

וכך, למרות שהגברת הצליחה בתפקידה בחו"ל מעל ומעבר למשוער, וזכתה לתש־בחות רבות, היא חוזרת בימים אלה ארצה וקיבלה תפקיד חדש. לא, לא במישרדה הקודם כי־אם במישרד אחר.

מה שהורג אותי זה שלמרות שבמשך כל זמן שהותה בלונדון השתלטה הגברת על השפה האנגלית בצורה יוצאת מהכלל, הרי בתפקידה החדש עליה לעסוק בשפה שונה לחלוטין שהיא אינה שולטת בה כלל, ועליה להתחיל הכל מההתחלה.

זה מה שנקרא היגיון ישראלי.

פרסום ארמון בע"מ

הכונו לכינוס הפועל ה-10

האירוע הספורטיבי הגדול ביותר
בתולדות המדינה

הפתיחה: 1 במאי 1975

50 להפועל
55 להסתדרות

הפועל

בית פברג'ה

Tigress — טיגרים בשמים מסעירים
Xanadu — זנדו לשעות של אושר
Brut — ברוט לגבר האמיתי
KiKU — קיקו לאשה הנחשקת
Aphrodisia — אפרודיזיה למעריצה אהבה ויופי

מעניק לך באהבה את תמרוקי האיכות

Organdi
by FABERGÉ

FABERGÉ
for the love of life

אורגנדי תמרוקי איכות

קצף אמבט, שמן אמבט, סבונים, מי קולון, טלק, פודרה

משווק ע"י לון • להשיג בפרפומריות המובחרות, בשקם, כל-בו שלום, וב"המשביר לצרכן"

פירסום אבנת

רחל מרחלת על כל העולם

מכירת חיסול

הוא שמר על עניין ההגירה שלו לאוס־טרליה בסודיות מוחלטת. לא היה מוכן לתת ראיונות לעיתונאים אלא עד ליום האחרון ממש. הוא, ד״ר **משה קרוי**, ה־פילוסוף המאמין בתורתה הרציונאלית של הסופרת **איין ראנד**, ליקט סביבו חוג נרחב של מעריצים שהקימו אגודה רשו־מה, והעומדים להגר אחריו, כל אחד בזמנו.

לפני שהיגרו ערכו משה קרוי ואשתו, **גאולה**, מכירת־חיסול כללית של כל חפ־ציהם, מכפית ועד למכונת־כביסה. גאולה ערכה רשימה עדכנית ומדוייקת של כל החפצים, רשמה את מחיריהם, ושילמה דמי־עמלה לכל מי שהביא לה קונים.

שכן בני־הזוג, שעל דלת דירתם הרמת־גנית, היה דבוק פתק שעליו כתוב לאמור: „מבקשי־נדבה, וטרדנים למיניהם אינם רצויים, מאחר שלא יקבלו תמורה למבו־קשם,״ מאמינים כי אין לתת דבר מבלי לקבל תמורה, ואין לקבל דבר מבלי לתת תמורה.

ד״ר קרוי טוען בתוקף כי אינו מסוגל לחיות במדינה המטילה עליו חובות, וכי עד שארצנו הקטנטונת לא תהפוך מדינה קפיטליסטית, אין לו מה לחזור הנה.

מעריציו הנלהבים ביותר הם, למרבית הפלא, דווקא כאלה הממלאים את חובתם למדינה, כמו קציני צה״ל ומישטרה ואנ־שי־ביטחון רבים. בולטים בין המעריצים איש־עסקים נודע, קצין־מישטרה, ואיש־ביטחון לשעבר שנידון לשנים רבות של מעצר, ושוחרר רק לאחרונה.

אני לא יודעת עד כמה הסיפור הבא נכון, אבל הרכילות טוענת שלאותו מקום באוסטרליה שאליו נוסע קרוי, עומדים להגיע גם איין ראנד עצמה, ועוד פילו־סופים ומאמינים מרחבי העולם, וכי בדיוק כמו בסיפרה מרד הנפילים, מתכוונים הללו לחיות יחד ולעצור את מנוע העולם.

נשמע לא־מציאותי? מי ששומע את קרוי מדבר ומטיף לפילוסופיה הלא־מצי־אותית שלו, עשוי לחשוב אחרת.

עוד מספרת האגדה כי קרוי נתבקש על־ידי המיליארדר האגדי **הווארד יוז** ליצור קשר בינו לבין הסופרת. יוז, אומ־רים, נימנה גם הוא עם חסידי תורתה של איין ראנד. אם תשאלו אותי, אז זה כבר באמת נשמע כמו אגדה.

מכל מקום, ד״ר קרוי, שסיפרו הרא־שון עומד לצאת בהוצאת מציאות החדשה של הסופר **דן בראמון**, שהוא מחסידיו הנלהבים, הוא רק הראשון בשרשרת האנ־שים העומדים להגר מהארץ.

וכל זה למה? לא בגלל שאין פה צדק סוציאלי, חלילה. הצדק הסוציאלי שלנו הוא־הוא אי־הצדק הסוציאלי של קרוי ו־חבריו. הבעיה שלנו, אתם מבינים, היא שאנחנו לא די קפיטליסטים בשבילם!

אז אני שואלת אתכם.

הסכס והשחקנית השוודית

מרי אקורה
מה שעשה המין

תהרגו אותי אם היא נראית כמו שבדית. איפה השיער ה־בלונדי, איפה החזה השטוח? איפה הגוף הצנום? **מרי אקורה**, השחקנית השבדית המככבת בקומדיית־הסכס הדיברה ה־11, ממלאת בדיוק את המידות ההפוכות, ובמיבנה הגוף שלה, לפחות, היא מזכירה יותר איזו חתיכה איטלקייה, משהו ים־תיכוני כזה.

כי למרי אקורה יש שיער אדמוני וגוף בנוי לתלפיות, כזה אחד שמלא במקומות הנכונים, אתם בטח יודעים כבר למה אני מתכוונת. אז מה אם יש לה עיניים כחולות כמו לכל שבדי ש־מכבד את עצמו? אני מכירה כמה לא־שבדים עם עיניים כחולות עוד יותר.

באנגלית משובשת היא מספרת בצניעות, שהיא כוכב־עולה משבדיה, ושבשטוקהולם עיר־מולדתה מזהים אותה ברחוב, ותמו־נותיה מקשטות שם את שערי־השבועונים. היא בוגרת בית־ספר למישחק, ומאז שסיימה את לימודיה, לפני קצת למעלה משנה, ועד היום, הספיקה לדבריה להופיע בסרטים שבדיים רבים, ואפילו במיספר סרטים גרמניים.

אל הסרט הדיברה ה־11 הגיעה אחרי שמפיקי הסרט ראו קיטעי צילומים שלה מתוך קומדיה שבה השתתפה. איזו קומדיה? קו־מדיית־סכס, אלא מה? כאילו שמישהו מצפה מאחת כמו מרי לקומדיה מסוג אחר.

בקיצור, מפיקי הדיברה ה־11 ראו, ונפגעו. הם הזמינו את מרי לגרמניה, ושם הציעו לה את התפקיד המרכזי בסרט. היא התל־להבה, חתמה על החוזה והנה היא כאן — מצטלמת, ובין צילום לצילום משתזפת בעירום מלא על מירפסת מלון בזל, שבו היא מתגוררת.

והיא בשום פנים ואופן לא מבינה למה „אתם הישראלים עו־שים עניין מהנושא הזה שקוראים לו סכס, ומה פתאום קיצצו אצלכם סצינות שלמות מהטנגו האחרון בפאריס?״

וכשמעמידים אותה על טעותה, היא אומרת: „מה, לא קיצצו?! בכל־זאת, למה אתם עושים עניין מנושא שהוא כל־כך טבעי, ושאצלנו בשבדיה מלמדים אותו בבתי־הספר כמו שמלמדים כל מיקצוע אחר?״

היא עצמה עומדת בתוקף על כך שהיא בחורה רגילה. זה שהיא מצלצלת לאמא שלה בשבדיה פעמיים ביום, עוד לא הופך אותה לילדה הטובה של האמא. אמא שלה בסדר גמור והן ביח־סים מצויינים, זה הכל.

גברים? בטח שהיא אוהבת גברים. היא בחורה נורמלית, לא? איזה סוג של גברים? „מכל הסוגים, כמובן!״ ולפי הגבר שניראה באותה שעה בחדרה שבמלון, אני מבינה שהיא אוהבת אותם נשואים דווקא. כי אותו גבר היה **זמר** ידוע ונשוי מאד, למשל.

„סצינות־עירום בסרטים? איזה שאלה?! באמת, למה אתם הישראלים עושים מזה עניין?״ באמת למה. שאלה טובה.

הוא אוהב אותן עם ילדים

יהודה ברקן ודליה פיאנקו
מה שעשתה האהבה

שמתם לב למה שקורה בחייו של הכו־כב בהא־הידיעה של ארצנו הקטנטונת, השחקן **יהודה ברקן**? לא שמתם? אני דווקא כן שמתי, ותראו מה שהתגלה לי. התגלה שהכוכב אוהב אותן דווקא עם ילדים ולא כשהן מתחת לגיל 25. סוף־סוף אחד שמבין עניין.

שימו לב. קודם היתה לו חברה בשם **נורית**, אם לילדה קטנה שתמונתה קיש־טה את עטיפת תקליט־הילדים שהוציא יהודה. אחר־כך היתה לו עוד חברה, ה־דוגמנית **רוחל'ה גלפרב** שגם היא אם לילד. ועכשיו הופיעה בחייו אהבה חדשה רצינית ביותר, המתמחה־למישפטים **דליה פיאנקו**, שגם היא אם לילד.

בחור עקיב, לכל הדיעות. אלא מאי, הדליה הזאת היא כנראה באמת משהו מיוחד מאד. כי יהודה, השומר בקנאות על רווקותו, מאז גירושיו מאשתו הרא־שונה שהיתה מתנדבת דרום־אמריקאית, טען כל הזמן שהכי חשוב לו זה לגור לבדו, ושהבית שלו הוא מיבצרו וכל זה. מסתבר שהתגלעה פירצה במיבצר, כי דליה הצליחה להסתנן דרך חומותיו ועב־רה לגור יחד עם יהודה, בדירתו.

אבל פרט לאהבה, שללא ספק מעסיקה את כוכבנו באופן אישי לוחץ, ולי אי־שית לא יצא מעולם להיתקל בו ללא חברתה הצמודה של גברת איזושהי, עסוק יהודה בגילום שני תפקידים בסרט אחד.

איך שני תפקידים? אז ככה: בסרט סנוקר, שאותו מביים **בועז דווידזון** ש־ביים קודם את צ׳ארלי וחצי (גם כן עם יהודה בתפקיד הראשי), מגלם ברקן את דמותם של שני אחים. לאח אחד יש חברה, והאח השני מחפש.

את החברה של האח האחד, בשביל הסרט כלומר, חיפשו בכל רחבי הארץ דרך סוכנות־שחקנים ומודעות בעיתונים — ולא מצאו. לבסוף החליטו מפיקי ה־סרט והבמאי ללכת על־בטוח, וטילפנו ל־**ניצה שאול** הלומדת בלונדון, והציעו לה את התפקיד.

איך יצא בדיוק שלניצה יש כעת חופ־שת־לימודים אני לא יודעת, אבל הקטנה קיבלה את ההצעה וקפצה ארצה, כשהיא משאירה מאחוריה את בעלה המוסיקאי **דורון סלומון** לשמור על לונדון. היא תשוב אליו מייד עם תום הצילומים.

סניגור המסיבות

המסיבה היתה בעיצומה, הרמקולים ה־סטריאופוניים הידהדו בקולי קולות, עש־רות הזוגות שהיו בחדר שיקשקו לקצב המסיקה וניראו מרוצים בעליל.

היחידים שלא היו מרוצים מהמסיבה ה־סוערת היו, כמובן מאליו, השכנים שב־קומה התחתונה. את הללו לא עניין כלל שבעל המסיבה, העיתונאי **איציק תור־אל** (לשעבר תורג׳מן), אחיינו של האמר־גן המנוח מרקו תורג׳מן, סיים תקופת שי־רות בת חמש שנים בגלי צה״ל.

השכנים החליטו, ויהי־מה, להפסיק את הרעש מייד וצילצלו למישטרת רמת־גן.

המישטרה הגיעה מייד, כפי שמצפים ממנה. השוטרים ציוו על איציק המופתע להנמיך מייד את קול הפטיפון, ולפזר את המסיבה. איציק הסכים להשמיע את המו־סיקה בשקט, אך סירב לפזר את המסיבה.

אבל כל שידוליו והפצרותיו לא הועילו. השוטרים בשלהם — לפזר את המסיבה.

והנה, לפתע קם מירכתי החדר גבר צעיר ופנה אל השוטר הקרוב אליו: „אתה מכיר אותי?״ שאל את השוטר.

„אני לא מכיר אותך,״ ענה לו שומר־החוק, „ואני גם לא רוצה להכיר אותך. אני מבקש לפזר את המסיבה, וזהו.״ חב־רו של השוטר, לעומת זאת, העיף מבט אחד, ועוד אחד, ואמר בהפתעה: „בטח שאני מכיר אותך! אתה העורך־דין של יורם ביכונסקי!״

המישפט הגורלי הזה עשה את שלו. השקט שרצו השכנים להשיג השתרר ב־חדר ממילא, ועורך־הדין **חיים משגב**, ידידו ואורחו של בעל־השימחה, הצליח לשכנע את החוק להתיר את המשך החגי־גה, שהתנהלה מאז ועד לסיומה בשעות הקטנות של הלילה, בשקט יחסי.

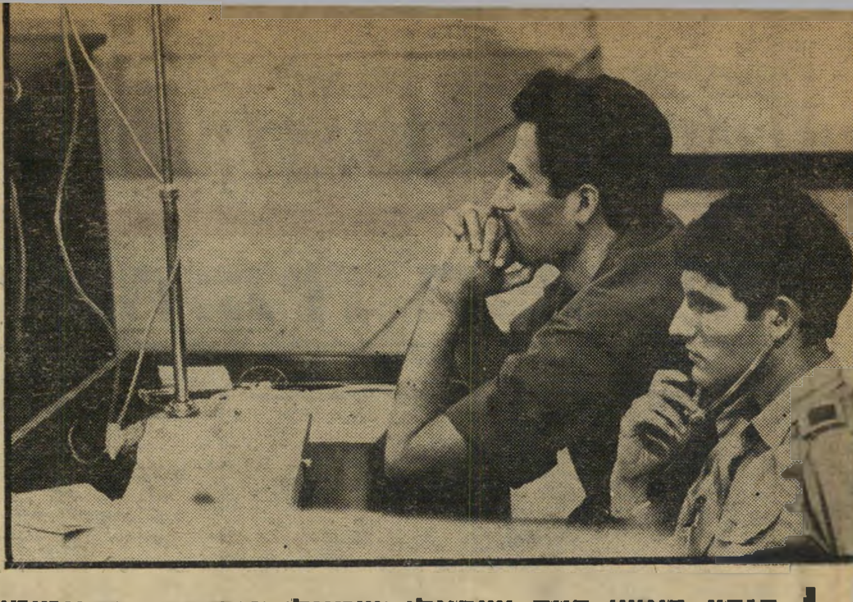

תובע ראשי דויד ישראלי (שמאל) במישפט אוקאמוטו

בין גלגלי האהבה

האם חתך התובע הצבאי הראשי חמש פעמים את צמיגיו של הפרקליט

הפלילי הידוע מפני שחשד שזה מנהל רומן עם אשתו (משמאל)

סמל המדור המרכזי של המישטרה פרץ לחדר־ההלבשה של בריכת־השחייה גורדון בתל־אביב ופנה אל אדם שניצב עירום תחת ברז המיקלחת, בהתרגשות רבה: „עורך־דין לידסקי, תפסנו אותו על־חם!"

לעורך־הדין צבי לידסקי דומה היה, באותו רגע, כי אבן כבדה נגולה מעל ליבו. „הסיוט הנורא עבר," אמר לעצמו. וכשהוא לובש את ארשת המישפטן על פניו, פנה לשוטר ושאל אותו: „מי זהז" „איזה עורך־דין אחד מגבעתיים, דויד ישראלי," השיב השוטר.

לידסקי לא יכול להסתיר את תדהמתו. דויד ישראלי היה לא רק מידידיו הקרובים, אלא אחד מעורכי־הדין המפורסמים בארץ. „אתה משוגע, זה לא יכול להיות," אמר לשוטר הנבוך.

לידסקי לא יכול היה כלל לתאר לעצמו כי מי שהיה התובע הצבאי הראשי של צה"ל, סגן־אלוף, אחד המישפטנים הצעירים המבריקים במדינה, התובע במישפטם של קוזו אוקאמוטו וחוטפות מטוס סבנה, ומי שמשמש כיום כיועץ המישפטי של המחלקה לאיגוד מקצועי בוועד־הפועל של ההסתדרות, הוא האיש אשר משך החודשים האחרונים חיבל בהתמדה בגלגלי מכוניתו של לידסקי, והפך את חייו לסיוט.

אולם המישטרה חשבה אחרת. שוטר ו־שוטרת, זוג נאהבים על וספה אשר הוצבו ביום השני שעבר כמארב מישטרתי ליד מכוניתו של לידסקי, בעת שחנתה ליד בריכת־השחייה בתל־אביב, דיווחו כי תפסו את ישראלי כשהוא מנקב את גלגלי מכוניתו של לידסקי.

ה„חתיך" בין עורכי־הדין

תפיסתו של מי שהיה התובע הראשי של צה"ל, כפיתרון לתעלומה הבלשית שהעסיקה את הבוהמה והעולם התחתון בארץ משך החודשים האחרונים; תעלומת חיתוך צמיגי מכונית הפונטיאק המפוארת של עורך־הדין של העולם התחתון בארץ ואיש־הבוהמה צבי לידסקי, דווקא על־ידי מי שנחשב כ„חתיך" שבין עורכי־הדין דויד ישראלי, היכתה בתדהמה את הציבור כולו.

העיתונים הקדישו לידיעת על ניקוב הצמיגים מקום בעמודיהם הראשונים. הטלוויזיה נתנה למעשה, שעל דומים לו מתקבלות, למעשה, במישטרה תלונות רבות מדי יום ביומו, כתבה שלמה במבט, בה ניראה לידסקי ככוכב־קולנוע, ומכוניתו ה־חבולה כמכונית ג'יימס בונד בריוויירה ה־צרפתית.

אולם איש, כולל לידסקי עצמו, לא הצליח להבין מדוע עשה זאת ישראלי, אם אכן תצליח המישטרה לשכנע את בית־המישפט שהוא זה שעשה זאת.

בסוף השבוע שעבר גילתה אשתו של ישראלי, רחל, אף היא עורכת־דין צעירה ונאה, את פשר התעלומה הגדולה.

האימרה הבדוקה „חפש את האשה," פעלה גם כאן.

„מטורף כמו פישפש"

סיפרה רחל ישראלי: „דויד קינא בלידסקי. הוא חשב שאני מתעסקת איתו, ולכן הוא עשה את זה. מיספר ימים לפני המיקרה הוא בא אלי, ואמר לי שהייתי עם לידסקי במכונית שלו. אני הייתי טיפשה ורציתי לעורר את קינאתו, אז אמרתי לו: ,כן, אז מה? הייתי עם לידסקי במכונית. נפגשנו בבית־המישפט, ואחר־כך הלכנו לשתות קפה.'

„דויד לא הגיב בכלל, וזה הרגיז אותי עוד יותר, שהוא לא מקנא. בשבת לפני המיקרה הייתי בקונצרט עם ניקי בונים, אשתו של הבמאי שמואל בונים, שהיא קרובת־מישפחה שלי. אחר־כך, הלכנו לשתות משהו, וחזרתי מאוחר בלילה. דויד שאל אותי ,איך היה עם לידסקי?' עניתי לו: ,היה נהדר. מה אתה חושב, שהוא פחות טוב ממך?'

„אני לא הייתי עם לידסקי אף פעם. לא שתיתי איתו קפה לבד, ולא הייתי אצלו במכונית. לא היה בינינו שום דבר. רציתי רק לעורר את קינאתו של בעלי. הוא תמיד היה אומר לי: ,אני ליברלי. את יכולה לעשות מה שאת רוצה,' אבל מסתבר שדיבורים לחוד, ומעשים לחוד.

„דויד ידוע כאיש קר ושקול, כאחד שלא איכפת לו כלום. פיתאום הוא התגלה כרגשן וקנאי. הכל התבשל אצלו בפנים, עד שפרץ החוצה. בלילה הוא עשה שערורייה, בכה וצעק. כל הלילה שאחרי זה הוא בכה, עד־כדי־כך כאב לו העניין ביני ובין לידסקי. ואז הוא החליט לגמור איתו את החשבונות.

„הוא חתך את הצמיגים של מכוניתו של לידסקי. במקום לרצוח אותו, הוא החליט לרצוח את צמיגי מכוניתו, וכך להתנקם בו. אני אשמה בכל. לא היה לי שום דבר עם לידסקי, רציתי רק לעורר את קינאתו של דויד. וזה מה שקרה."

אפשר, כמובן, להתייחס לכל העניין בחיוך. אולם אופיים של שני כוכבי הפרשה, שני עורכי־הדין המצליחים, המבוקשים והנאים, והסיפור העומד מאחורי כל אחד מהם, העניקו לפרשה מימדים אשר בגללם מתייחסים אליה הן הציבור והן המישטרה, כמו אל מישפט רצח לפחות.

עורך־הדין דויד ישראלי, נחשב כאחד הגברים היפים בעיר. גובהו, שערו השחור, קולו העבה והמלטף, „הוא יפה כמו אפולו ומטורף כמו פישפש," מתארת אותו עורכת־הדין נירה לידסקי, אשתו של צבי.

„טענו שהתעסקתי עם נאשמות"

לישראלי היו בצבא קריירה, מזהירה והצלחה מטאורית. מפרקליט צבאי זוטר הוא טיפס ועלה במהירות עד לדרגה הבכירה של תובע צבאי ראשי, כשהוא מותיר מאחריו ותיקים, מבוגרים ובכירים ממנו.

צילומיו בטלוויזיה בעת מישפטו של קוזו אוקאמוטו והנערות הערביות ממטוס ה־סבנה הפכו אותו אחד הגברים והפרקליטים המבוקשים בתל־אביב.

אולם ההופעות בטלוויזיה, הן שהביאו את קיצה של הקריירה הצבאית של ישראלי. צעירות שעימן הוא התראה, כשהוא מתחזה בשמות אחרים, זיהו לפתע את גיבור חייהן בעל השם השונה לגמרי, כ־

עורכת־הדין נירה לידסקי

תובע הצבאי כוכב הטלוויזיה. המישטרה החלה מקבלת תלונות, ומקשרת תלונות קודמות עם דמותו של ישראלי.

חרושת השמועות סביב ישראלי גברה והלכה: „סיפרו עלי שאוננתי בפני שתי פקידות שלי, והן התלוננו על זה. סיפרו עלי שהתעסקתי עם אחת האחיות בראדלי שהואשמו בריגול. סיפרו שלקחתי שתי טרמפיסטיות וניסיתי להתעסק איתן בכוח, וכשהן לא נענו לי הורדתי אותן מהמכונית באמצע הדרך."

לישראלי לא נותרה ברירה. הצבא, אשר ביקש להימנע משערורייה ציבורית הציע לו לפרוש בשקט. התלונות במישטרה נסגרו, והפרשה כולה הושתקה. קציני צה"ל בכירים נשלחו למערכות העיתונים כדי להתחנן לא לפרסם את סיפורו של ישראלי. ישראלי עזב את הצבא. חרושת השמועות בקרב ידידיו ובקרב ציבור עורכי־הדין, לגבי נסיבות פרישתו, התעצמה. באותה תקופה הוא נפגש עם לידסקי.

זו לא היתה הפעם הראשונה שהשניים נפגשו. לפני 15 שנה נערך ביניהם קרב מישפטי, כאשר ישראלי משמש כתובע צעיר במישפטו של רב־סרן שהואשם ב־רודנות כלפי פיקודיו. מול ישראלי התייצב אז עורך־דין צעיר, שזה היה לו אחד ממישפטיו הראשונים והוא השתוקק להצליח בו. בשלוש ערכאות נאבקו שני הפרקליטים הצעירים, כשהניצחון הסופי היה בידיו של לידסקי, והרב־סרן זוכה.

אז התיידדו השניים. מדי־פעם היה הזוג ישראלי מוזמן לביתם של הלידסקים ברמת־חן לארוחות־ערב או לפתיחת תערוכות, אירועים חברתיים־יוקרתיים שהלידסקים נהגו לערוך בביתם. הישראלים, כמעט בני־גילם של הלידסקים, השיבו להם בהזמנות.

נערות צעירות בבריכה

אחרי שהתפוטר ישראלי מצה"ל, הוא נפגש עם ידידו הוותיק לידסקי. „ישראלי הוא עורך־דין מעולה," סיפר ה־שבוע לידסקי. „הוא בעל ידע רב, שקול, מישפטן מוכשר, ובעל הופעה טובה בבית־המישפט. התחלנו לדבר על שותפות. ידעתי על כל ההשמצות על ישראלי, אבל לגבי, מי שלא הורשע על־ידי בית־מישפט הוא נקי. משום־מה, העניין בינינו לא יצא אל הפועל. האמת היא שאף פעם לא דיברנו על זה ברצינות ולא נכנסנו לפרטים ממש. לבסוף החלטתי שאני לא רוצה שותפים בכלל, אבל זה לא הביא לשום מתח בינינו."

מאז ואילך, היו גם לידסקי וגם ישראלי חברי חוג אכסקלוסיבי שעליו שניהם גאים ביותר: שחייני החורף והקיץ של בריכת גורדון בתל־אביב. מדי־צהריים מקפידים כל חברי החוג לעזוב אף את עיסוקיהם הדחופים ביותר, להתייצב בבריכה עם בגדי־ים אופנתיים ושרירים חשופים, לחייך לעבר הנערות הצעירות, לעשות איזה 20 בריכות, להטיל כדור־כוח, ולספר אחרי־הצהריים כמה היה טוב בבריכה.

לידסקי וישראלי הם חברים נאמנים של חוג זה, ושם היו נפגשים מדי יום ביומו. „בשנים האחרונות התקררו היחסים ביני לבין ישראלי, אני לא יודע מדוע," סיפר השבוע לידסקי. „הייתי מדבר איתו כל יום, שואל אותו איך המים, אבל לא יותר מזה." לישראלי לא היו הרבה חברים ב־בריכה. הוא אהב תמיד לשמור על דמות־העל, ביהירות ובסנוביות מסויימות.

פגישה נוספת ביניהם אירעה במילחמת יום־הכיפורים. שניהם, ישראלי בדרגת סגן־אלוף ולידסקי בדרגת רב־סרן, גוייסו למרכז לאיתור נעדרים, ונשלחו לאילת. „דויד טען כל הזמן שאנחנו לא עושים כאן כלום ודרש מהממטה לשחרר אותנו.

„אני חשבתי שאנחנו עושים עבודה טו־בה בהרגעת המישפחות המודאגות של ה־חיילים,” סיפר לידסקי. „שוחחנו על זה, כשהניכור בינינו גדל והולך, אולם אני אמרתי לו: ,דויד, אתה בעל הדרגה ה־בכירה, מה שתאמר לי — נעשה.’ הזמנתי אותו פעם לשתות בירה באיזה בית־קפה באילת, והוא סירב אפילו לשתות איתי בירה, או לנסוע חזרה במכונית שלי לתל־אביב.”

עורכת־הדין רחל ישראלי

נראה כי היחסים בין ישראלי לבין לי־דסקי התפתחו בסימן יום־הכיפורים. „שנה אחרי השירות המשותף שלנו באילת, ב־מילחמת יום־הכיפורים, בערב יום־הכיפו־רים האחרון,” סיפר לידסקי, „יצאתי מברי־כת גורדון ומצאתי שניים מגלגלי מכוניתי מנוקבים. חשבתי שיש לי במיקרה שני תקרים, אבל במוסך גילו לי שהיה כאן מעשה־חבלה מתוכנן, עם מכשיר.”

לידסקי מיהר להגיש תלונה במישטרה, ואף שכר את שירותיהם של בלשים פר־טיים. כאשר עורך־דין פלילי מפורסם נופל קורבן לאלימות, כלפיו או כלפי רכושו, נדלקת אצלו נורה אדומה. אחד החוקים הבלתי כתובים של העולם־התחתון הוא, לא לפגוע בעורכי־הדין שלהם, וכשמפר העולם־התחתון חוק זה, נראה כי המצב חמור.

משך שבועיים צפו הבלשים על מכוניתו של לידסקי, אולם ערב שימחת־תורה הם ביקשו חופשה בת יום. לידסקי נעתר, וכש־יצא מהבריכה גילה את כל ארבעת גלגליו שסועים. הבלשים הפרטיים הוזעקו שוב, ותלונה נוספת נמסרה למישטרה. לידסקי החל לחשוב ברצינות מי מתנכל לו. הוא ערך רשימות של אנשים מכל החוגים אשר יכול היה להיות להם עניין להתנכל לו, אולם למרות כל מאמציו לא הצליח להצ־ביע על האשם האפשרי.

„אם היו שמים אותי למשך חודש שלם, סגור בחדר בהילטון, ומטילים עלי להרכיב רשימה בת 2000 שמות חשודים, לא הייתי מעלה כלל בדעתי להכליל בהם את דויד ישראלי.”

כלב־זאב אימתני

שבועיים נוספים עברו וגלגלי מכו־ניתו של לידסקי נשארו שלמים. הוא היה מחנה את מכוניתו הרחק מבריכת־השחייה. עירנותם של הבלשים הפרטיים פחתה.

כעבור שבועיים הלם הדוקר האלמוני שוב. הפעם, ליד ביתו של לידסקי ברמת־חן. כשהתעורר לידסקי בבוקר, הוא מצא את ארבעת גלגליו חתוכים ומכוניתו „שו־כבת.” „הפעם זה היה עניין חמור. הפעם הם פגעו במכונית ליד הבית, ליד האשה והילדים. ראשית בניתי, ליד הבית, מוסך מוגן בעל דלת מיוחדת. רכשתי כלב־זאב אימתני ואת מלונתו הצבתי בתוך המוסך. במכונית התקנתי מכשירי־אזעקה משוכ־ללים, אשר פעלו עם כל נגיעה בה.”

נראה כי השמירה הכבדה על מכוניתו של לידסקי, ליד ביתו, והעובדה שהסתיר את מכוניתו בכל פעם שהיה מגיע ל־בריכה, הצילו את גלגליה מחבלה נוספת. כעבור שבועות מיספר של שקט החליט לידסקי כי הפרשה חוסלה, וכעבור שלו־שה חודשים אף חדל להסתיר את מכוניתו כאשר היה מגיע בצהריים לבריכת גורדון, ושב להחנות אותה בחניון.

כאן הוא עשה שגיאה. יום אחד יצא מבריכת־השחייה, ומצא גלגל אחד נקוב.

„קיוויתי אז שזה באמת תקר, וכי הסיוט לא החל מחדש, אולם המתקן שלי חשב אחרת. ,אדון לידסקי,’ הוא אמר לי ,שוב חתכו לך את הצמיגים.’ הפעם החלטתי שאני עושה לזה סוף באמת. הודעתי ל־מישטרה כי אם לא ימצאו את מי שמת־נכל למכונית, אני אגיע עד למפכ”ל. שוב עברו שבועיים. בשבועיים אלה הייתה מכו־ניתי תחת עינם הפקוחה של בלשי המדור המרכזי.”

ביום השני האחרון בא השכר להמתנה הממושכת של השוטרים. לדברי סמל עמ־נואל שחר והשוטרת יונה יחיא, שניצבו בתצפית על מכוניתו של לידסקי שחנתה בחניון הבריכה, הגיעה סמוך לשעה ארבע אחר־הצהריים מכונית סובארו צהובה, נעצרה ליד מכונית הפונטיאק של לידסקי. מהסובארו יצא גבר גבוה ונאה אשר ניקב את צמיגיה. השוטרים קפצו לעברו, הז־דהו ועצרו אותו. הוא ניסה להתנגד להם בכוח, ושחר נאלץ להכותו ולכבול אותו באזיקים. רק אז הזדהה העצור כעורך־הדין הנודע דויד ישראלי, עמיתו של לידסקי.

לישראלי יש גירסה אחרת לכל מה ש־אירע. סיפר השבוע ישראלי עצמו: „באותו יום בצהריים הייתי בבריכה, ושחיתי. ב־שעה שתיים יצאתי ממנה והלכתי למלון הילטון כדי לאכול ארוחת־צהריים עם אור־ריאל אברמוביץ, יושב־ראש המחלקה לאי־גוד מקצועי בהסתדרות, שם אני עובד, ועם מומחה ליחסי־עבודה מחו”ל. השארתי את מכוניתי במיגרש־החנייה של הבריכה, והלכתי להילטון ברגל, זה קרוב מאד. ל־אחר שאכלנו צהריים חזרתי למיגרש־החנייה כדי לנסוע הביתה. המכונית שלי עמדה לא רחוק ממכוניתו של לידסקי, ול־פתע ראיתי את הפונטיאק שלו שוכבת בלי אוויר בגלגלים.

„שמעתי קודם, בחדר־ההלבשה של ה־בריכה, סיפורים על ההתנכלות למכוניתו של לידסקי, והלכתי לראות מה קרה לה. התקרבתי אליה, רכנתי לעבר הצמיגים ואולי אפילו נגעתי בהם. פיתאום קפצו עלי שני אנשים היסטריים, זיהו עצמם כשוטרים ועצרו אותי. אמרתי להם: ,תק־ראו ללידסקי והוא יגיד לכם שזה לא יכול להיות אני’.”

18,000 לירות נזק

אבל המישטרה חשבה אחרת. ישר־אלי הובל אחר כבוד אל בית־המעצר באבו־כביר, ולמחרת בבוקר שוחרר ב־ערבות. עתה מכינים את כתב־האישום נגדו.

לאחר תפיסתו של ישראלי התיישב לי־דסקי לערוך שני חשבונות: חשבון כספי, וחשבון־נפש. החשבון הכספי היה פחות מורכב. 6000 לירות עבור צמיגי מכונית, כאשר כל צמיג עולה בסביבות 600 לירות. 2000 לירות לתיקוני תקרים, נסיעות במו־ניות וקריאות לגרר, 5000 לירות שכר טיר־חתם של הבלשים הפרטיים, ו־6000 לירות בניית המוסך. „את הכלב קיבלתי מתנה מידיד,” סיפר לידסקי. סך־הכל: 18,000 לירות, וחודשים רבים של נדודי־שינה.

החשבון השני היה חשבון הנפש. מדוע עשה זאת דויד ישראלי? „ניסיתי לחפש אם הרעתי לו במשהו, אם העלבתי אותו, ולא הצלחתי למצוא שום דבר. הרעיון היחידי שעלה בליבי היה שהוא כל־כך נעלב בזמנו מזה שהשותפות בינינו לא יצאה לפועל, עד שהחליט להתנכל לי, אבל מצד שני, דויד מעולם לא הראה כי הוא כועס על עניין זה וגם עברו כל־כך הרבה שנים מאז, כך שרעיון זה לא עמד במיבחן המציאות.”

אז בא הווידוי של רחל, אשתו של יש־ראלי והסביר את הכל.

עורך־הדין המוצלח, אשר היה בשיא ה־קריירה המישפטית שלו, ואשר מודה בפה מלא כי בגד באשתו כבר פעמים רבות, לא יכול היה לחיות עם המחשבה כי אשתו בגדה בו, ועוד עם ידידו הטוב, ואיבד את עשתונותיו, אם הוא אומנם היה זה שחתך את צמיגי המכונית.

אשתו, עורכת־הדין רחל ישראלי, ביק־רה את לידסקי אחרי שבעלה נעצר. „אני גרמתי לו לחשוד בך,” אמרה ללידסקי. „הוא לא אשם, הוא קינא אבל עכשיו הוא מצטער על הכל.”

לעומת אשתו טוען ישראלי: „אחרי כל הפירסומים בעיתונים אני אדרוש ש־יהיה לי מישפט, כדי שכולם ידעו שלא עשיתי זאת.”

„מה שמרגיז בכל העניין,” אמר השבוע לידסקי, „זה שביני לבין רחל לא היה שום דבר. היא יודעת את זה, אני יודע את זה, נירה אשתי יודעת את זה, וכל הסיפור שלה, לדעתי, הוא המצאה רק כדי לעזור לבעלה, ולספק לו מניע הגיוני ואנושי.”

עורך־הדין צבי לידסקי

„מה שמרגיז בכל העניין הוא שביני ובין רחל ישראלי לא היה שום דבר. היא יודעת את זה, אני יודע את זה ואשתי נירה יודעת את זה!”

שנה 39 מספר 1956 המחיר: 4.50 ל"י ט"ו אדר תשל"ח, 26.2.75

העולם הזה

האם ביגלל אשה זו

רחל

חתך עורך-דין זה

עו"ד ישראלי

חמש פעמים את צמיגי מכוניתו של עורך-דין זה?

עו"ד לידסקי